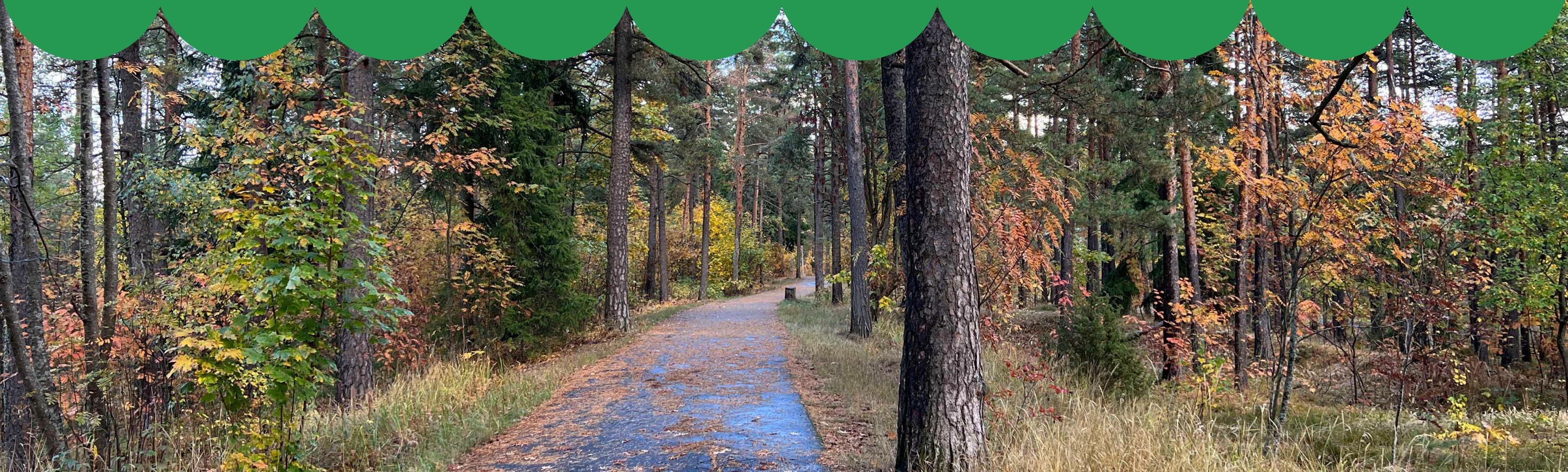

Mäkelänkadun bulevardikaupungin viher- ja virkistyspalveluverkostoselvitys

25.3.2024

Helsingin kaupunki / kaupunkiympäristön toimiala
Kannen kuva | Maisema-arkkitehtitoimisto NÄKYMÄ Oy

Mäkelänkadun bulevardikaupungin viher- ja virkistyspalveluverkostoselvitys

Mäkelänskadun bulevardikaupungin viher- ja virkistyspalveluverkostoselvitys

Tilaaja: Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristön toimiala, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu

Vastuuhenkilö: Inkeri Niskanen

Ohjausryhmä: Tiina Saukkonen, Eeva Pirhonen, Sofia de Vocht, Jouko Kunnas, Raimo Pakarinen, Riikka Äärelä

Teksti: Maisema-arkkitehtitoimisto NÄKYMÄ Oy: Yrjö Ala-Heikkilä, Kuisma Kyyhkynen, Linnea Westerlund. AFRY Finland Oy: Hanna Valolahti

Taitto: Maisema-arkkitehtitoimisto NÄKYMÄ Oy: Yrjö Ala-Heikkilä, Linnea Westerlund

Valokuvat, kuvat, kartat: Maisema-arkkitehtitoimisto NÄKYMÄ Oy: Linnea Westerlund, Yrjö Ala-Heikkilä

Kannen kuva: Taivaskallion metsät, Linnea Westerlund

Sisällysluettelo

1 Johdanto	6
1.1 Työn tausta	6
1.2 Selvityksen tavoitteet	6
1.3 Tekijät ja ohjausryhmä	6
1.4 Käytetyt menetelmät	7
2 Lähtökohdat	8
2.1 Tarkastelualueen viherverkoston ja virkistyspalveluiden nykytila	8
2.2 Strategisen tason tavoitteet	9
2.2.1 Helsingin kaupunkistrategia 2021-25	9
2.2.2 Helsingin yleiskaava	9
2.2.3 Mäkelänkadun bulevardikaupungin suunnitteluperiaatteet 2018	10
2.2.4 Helsingin pyöräliikenteen tavoiteverkko-suunnitelma	10
2.2.5 Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma VISTRA I ja VISTRA II	11
2.3 Luonnon ja maiseman tavoitteet	13
2.3.1 Helsingin metsä- ja puustoinen verkosto	13
2.3.2 Helsingin niittyverkoston kehittäminen	13
2.3.3 Liito-oravan huomioonottaminen kaavoituksessa	14
2.3.4 Arvokkaat luontotyypit, kasvi- lintu-, metsä- ja geologiset kohteet	15
2.3.5 Maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön huomioonottaminen	18
2.4 Muut liittyvät suunnitelmat	19
2.4.1 Oulunkylän ja Maunulan aluesuunnitelma 2020-2029	19
2.4.2 Vanhankaupungin aluesuunnitelma 2016-2025	20
2.5 Muut suunnitelmat ja selvitykset	21
2.5.1 Tuusulanbulevardin pohjoisosan hulevesi- ja perustamistapaselvitys ja Tuusulanbulevardin eteläosan KTYS	21
2.5.2 Mäkelänkadun bulevardikaupungin viher- ja virkistysverkostoselvitys ja ideasuunnitelma (Loci Oy)	22
3 Viher- ja virkistyspalveluverkostoseselvitys	23
3.1 Viheralueiden saavutettavuustarkastelut	24
3.1.1 Viheralueiden saavutettavuus kävellen ja pyöräillen	26
3.1.2 Viheralueiden saavutettavuus julkisella liikenteellä	27
3.1.3 Viheralueiden käyttötarveanalyysi	28
3.2 Virkistyspalvelujen saavutettavuustarkastelu	30
3.2.1 Leikkipalvelujen saavutettavuustarkastelu	31
3.2.2 Liikuntapalvelujen saavutettavuustarkastelu	33
3.2.3 Talviliikuntapalvelujen saavutettavuustarkastelu	35
3.2.4 Koirapalvelujen saavutettavuustarkastelu	36
3.2.5 Viljelypalvelujen saavutettavuustarkastelu	37
3.4 Viheralueiden ominaispiirteet ja virkistysmahdollisuudet	38
4 Kehittämissuosituksien ja tavoitetilanteen 2045	40
4.1 Viher- ja virkistysalueiden sekä ulkoilureitistön kehittämissuosituksien	41
4.2 Virkistyspalveluverkoston	44
tavoitetilanteen	44
5 Lähdeluettelo	49
Kuvailulehti	50
Presentationsblad	50

1 Johdanto

1.1 Työn tausta

Mäkelänkadun bulevardikaupunki on yksi Helsingin yleiskaavassa 2016 osoitettuja maankäytön muutosalueita ja yksi kaupungin kasvun painopisteistä. Alueen runkona toimii Mäkelänkatua pohjoiseen jatkava uusi pääkatu, joka on yleiskaavassa merkitty kaupunkibulevardiksi. Merkinnän mukaisesti liikenneväylää kehitetään osana laadukasta urbaania kaupunkiympäristöä. Alueelle suunnitellaan koteja noin 20 000 asukkaalle: asumista, työpaikkoja ja palveluja tukeutuen pääkatuun ja pikaraitiotiehen. Koko bulevardin alueelle on laadittu yhteiset suunnitteluperiaatteet, jotka on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa joulukuussa 2018. Helsingin yleiskaavan toteuttamisohjelmassa 2017 todetaan, että kaavoitushankkeisiin tulee liittää viherverkostotarkastelut, jotta virkistyspalvelut ja ekologiset verkostot voidaan toteuttaa tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.

1.2 Selvityksen tavoitteet

Tämän työn tarkoituksena on ollut tutkia Mäkelänkadun bulevardikaupungin rakentamisen vaikutuksia alueen ja sen lähiympäristön viher- ja virkistyspalveluihin, arvioida kaupunkibulevardin kehittämisalueella sijaitsevien yleisten alueiden viher- ja virkistyspalveluiden riittävyttä ja saavutettavuutta suhteessa suunniteltuun maankäyttöön sekä määrittellä niiden tilantarvetta bulevardikaupungin kaavarunkoa varten. Työssä on arvioitu maankäytön muutosalueen viherrakenteen nykytila ja laadittu viherverkoston kehittämissuosituksen ns. lopputilannetta silmällä pitäen. Työtä on laadittu rinnakkain maankäytön suunnittelun, liikennesuunnitelman sekä alustavan kunnallisteknisen yleissuunnitelman kanssa.

Selvitystyö etenee kaavarunkotyön rinnalla ja sen tavoitteena on tukea ja ohjata kaavarunkon laadintaa. Lähtökohtana ovat aiemmin laaditut selvitykset, kunnallistekniset yleissuunnitelmat ja alustavat maankäyttöluonnokset kaavarunkoa varten. Työssä määritellään tarkasteltavat viher- ja virkistyspalvelut ja esitetään viher- ja virkistyspalveluverkoston nykytilanne. Lisäksi arvioidaan nykyisten palveluiden saavutettavuutta ja puutteita sekä esitetään tuleva viher- ja virkistyspalveluverkosto, eriluonteiset viherverkoston osat ja yhteydet Mäkelänkadun bulevardikaupungin rakentamisen jälkeen v. 2045.

Tarkastelussa huomioidaan myös muu lähialueen täydennysrakentaminen siltä osin, kun se on selvityksen tekohetkellä tiedossa.

Selvityksessä arvioidaan myös palveluiden saavutettavuutta julkisen liikenteen, pyöräilyn ja jalankulun näkökulmasta.

1.3 Tekijät ja ohjausryhmä

Selvitys on laadittu syksyn 2022 – kevään 2023 aikana Helsingin kaupungin toimeksiannosta Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:ssä, jossa työstä ovat vastanneet maisema-arkkitehdit Yrjö Ala-Heikkilä, Linnea Westerlund ja Sofia Tigerstedt sekä maisema-arkkitehtiopiskelija Kuisma Kyyhky-nen. Hulevesi- ja luontoasiantuntijoina työryhmässä toimivat DI Ilkka Keskiäsaari ja FT biologi Hanna Valolahti Afry Finland Oy:stä. Työtä ovat ohjanneet kaupunkitila- ja maisemasuunnittelusta Inkeri Niskanen, Tiina Saukkonen ja Riikka Äärelä, asemakaavoituksesta Eeva Pirhonen ja Sofia de Vocht, maankäytön yleissuunnittelusta Jouko Kunnas ja ympäristöpalveluista Raimo Pakarinen.

1.4 Käytetyt menetelmät

Selvitystyö pohjautuu aikaisemmin laadittuihin selvityksiin ja suunnitelmiin, mm. Oulunkylän ja Maunulan aluesuunnitelma 2020-29, Vanhankaupungin aluesuunnitelma 2016-25, Helsingin metsä- ja niittyverkoston kehittämissuunnitelmat sekä saatavilla olevaan paikkatietoaineistoon, kuten luontotieto- ja viheraluekistereihin sekä muinaismuisto- ja RKY-tietokantoihin. Työssä on myös hyödynnetty aikaisempien hankkeiden aikana koottuja asukaspalautteita, joista suuri osa on saatavissa myös paikkatietopohjaisena. Aineisto on analysoitu ja tulostettu käyttäen qGis-ohjelmistoa. Ns. lopputilanteen arvioinnissa on käytetty selvityksen tekoheikellä saatavilla ollutta Mäkelänkadun bulevardikaupungin kaavarunkoluonnosta sekä siihen perustuvia asukasmääräarvioita ja alustavaa joukkoliikenteen reittiverkostoa. Kirjallista lähtöaineistoa on täydennetty maastokäynnein syksyn 2022-kevään 2023 aikana. Yksityiskohtaisempi lähde luettelo on raportin kappaleessa 5.

Selvityksessä on ollut tarkoituksenmukaista tarkastella palveluverkoston likimääräistä suunnittelualuetta laajemmalta alueelta, sillä viher- ja virkistyspalvelut ovat käytettävissä yli kaupunginosarajojen ja palvelujen liittyminen laajempaan verkostoon tulee näin paremmin huomioitua. Tätä varten selvityksessä on määritelty tarkastelualue, joka on esitetty kuvassa 2 valkoisella katkoviivalla. Tässä selvityksessä tarkastelualueella viitataan jatkossa tähän rajaukseen.

Kaavarungon suunnittelualue on jatkosuunnittelussa tarkentunut ja kaavarungon lopullinen hankeraisuus on selvityksen laadinnan lähtökohtana ollut bulevardikaupungin suunnittelualan likimääräistä rajausta suppeampi.

Kuva 2. Tarkastelualueen sijainti. Ilmakuva vuodelta 2022. Helsingin karttapalvelu.

Merkintöjen selitykset

- Tämän työn likimääräinen tarkastelualue
- Bulevardikaupungin suunnittelualan likimääräinen rajaus

Kuva 3. Patolan metsä. Säilyvä viheralue.

2 Lähtökohdat

2.1 Tarkastelualueen viherverkoston ja virkistyspalveluiden nykytila

Tarkastelualueen viheralueet ovat Suursuonpuiston itäosaa ja Pirttipolunpuiston pohjoisosaa lukuun ottamatta Helsingin mittakaavassa runsasmetsäisiä alueita ja niillä on luonnonläheinen identiteetti. Niillä on myös runsaasti luontoarvoja ja -kohteita, kuten liito-oravien ydinalueita, kääpä- ja orvakkakohteita, lahokaviosammaleen kasvupaikkoja, metsäverkoston ydinmetsäalueita, arvokkaita kasvillisuusalueita, kuten Patolan Neva sekä luonnonmuistomerkkinä suojeltu Käpylän hiidenkirnu. Valtaosa tarkastelualueen viheralueista on asemakaavoitettu puistoiksi tai lähivirkistysalueiksi, mutta osalla Patolan metsää ja Pirttipolunpuistoa ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Tuusulanväylän varrella sijaitsee myös metsäisiä tiealueen osia ja suojavyöhykkeitä, jotka nykyisin palvelevat osana laajempaa viherverkostoa. Osa moottoritien suojavyöhykkeistä on myös ekologisilta arvoiltaan merkittäviä luontoympäristöjä.

Laajat ja arvokkaat metsäiset luontoalueet Keskuspuistossa, Patolan metsässä ja Taivaskalliolla sijoittuvat bulevardikaupungin suunnittelualueen ulkopuolelle. Tarkastelualueen sisällä luontoarvoiltaan merkittävimmiä tunnistetut alueet sijoittuvat Louhenpuiston pohjoisosiin, Patolan metsäalueelle (Risupadonpuisto ja Oulunkylän urheilupuisto), Taivaskallion puistoon, Metsälän lehtoon (osa Pirttipolunpuistoa) ja Kustaankartanon metsikköön (pääosin moottoritien suojavyöhykettä ja tiealuetta).

Tarkastelualueella sijaitsee kaksi RKY aluetta, jotka ulottuvat osittain viheralueiden puolelle – Maunulan asuinalue sekä Käpylän puutaloalueet ja Käärmeta-lo. Näiden lisäksi alueella sijaitsee useita muinaismuistoina suojeltuja ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita, kuten Patolan, Metsälän, Käpylän ja Taivaskallion linnoituslaitteet.

Alueen viher- ja virkistyspalvelut ovat suurelta osin hyvät ja kattavat ja täyttävät nykyisen asukasmäärän tarpeet. Alueella sijaitsee nykyisin kolme leikkipaikkaa ja koira-aitausta, palstaviljelyalue sekä useita lähiliikunta-alueita ja pelikenttiä, jotka sijaitsevat kävelymatkan päässä nykyisiltä asuinalueilta.

Pohjois- eteläsuuntaisten jalankulku-, pyöräily- ja ulkoilureittien nykytila on hyvä, mutta rata- ja tiealueet, erityisesti päärata ja sen varikkoalueet sekä Tuusulanväylä ja sen ramppialueet, aiheuttavat merkittäviä estevaikutuksia poikkisuuntaisille jalankulun ja pyöräliikenteen reiteille. Tarkastelualueella on yhteensä neljä Tuusulanväylän yli- ja alituskohtaa; Asesepäntien ja Mäkitorpantien risteyksessä oleva Tuusulanväylän sillan alitus, Pakilantien ylikulkusilta, alikulku Välimetsäntien ja Kannunvalajantien kohdalla sekä Kivi- ja Risupadonpuiston alitustunneli. Pääradan voi ylittää Lökkisepäntäytävän kevyen liikenteen väylää tai Panutien ajoradan veressä kulkevaa kevyen liikenteen reittiä pitkin. Yli- ja alikulujen vähäinen määrä pidentää siirtymismatkoja Tuusulanväylän molemmin puolin. Rakennettujen puistokäytävien ja ulkoilureittien lisäksi tarkastelualueen metsissä riistee tiheä kenttäkerrokseen tallautunut metsäpolkuverkosto. Paikoin metsänpohja on jopa haitallisen kulunutta. Osa poluista toimii oikeitein, mutta polut kertovat myös viheralueiden alati kasvavasta käyttäjämäärästä.

2.2 Strategisen tason tavoitteet

2.2.1 Helsingin kaupunkistrategia 2021-25

Helsingin kaupunkistrategia 2021-25 toimii kaupungin tulevaisuuden suuntaviivoina seuraavien neljän vuoden ajan. Kaupunkistrategian panopistealueissa on hahmoteltu kaupunkirakentamisen ja viherverkoston ajankohtaisia kehittämisperiaatteita, joista merkittävimmät ovat:

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Ilmastonäkökulma otetaan osaksi kaikkea päätöksentekoa. Se huomioidaan erityisesti kaupunkirakentamisessa, liikkumisessa ja energiaratkaisuissa. Tavoitteena on hiilineutraali Helsinki, joka saavuttaa tavoitteensa, toimii esimerkkinä ja tekee enemmän kuin osuutensa ilmastonmuutoksen torjunnassa. Ilmastonmuutokseen vaikutuksiin sopeutuminen tarkoittaa varautumista niin lisääntyneisiin helle- ja kuivuusjaksoihin kuin voimakaisiin sateisiin ja jopa vedenpinnan nousuun. Tämän edellyttämiin toimiin tartutaan ja varautumisen tulee näkyä kaupunkisuunnittelussa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa.

Ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi puiden ja vehreyden määrää kaupungissa lisätään. Lisätään paah-teisia olosuhteita kestäviä niittyjä ja hulevesiä hallitsevia viherrakenteita, kuten puistoja ja viherkattoja. Toimiva viherrakenne mahdollistaa hulevesien hallinnan, tulvariskien minimoimisen ja vähentää lämpösä- rekeilmiöitä.

Kaupungin kasvu vaatii tiivistymisen ja lähiluonnon arvojen yhteen sovittamista. Helsingin arvokkaimmil-le luontoalueille ei osoiteta rakentamista. Virkistys- ja luontoalueiden metsissä ja metsäisillä alueilla keskei- sin tavoite on suunnitelmallinen monimuotoisuuden li- sääminen ja metsien luontainen vanheneminen.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Kaupungin kestävä kasvu perustuu pitkäjänteiseen kaavoitukseen ja kaupunkisuunnitteluun. Tasapainoi- nen kaupunkikehittäminen tekee mahdolliseksi asu- kasmäärän ja kaupunkiviihtyvyyden kasvun, joka on edellytys myös taloudelliselle toimeliaisuudelle ja sitä kautta yhteisille investoinneille, joilla luodaan viihty- vyyttä ja kauneutta.

Kunnianhimoisen kaupunkirakentamisen, uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamisen tulee olla tasapainossa lähiluonnon kanssa. Tavoitteena on asuntotuotannon kasvun nopeutuminen AM-ohjelman mukaisesti, asumiskustannusten nousun hillintä, tasa- painoisten kaupunginosien luominen ja asumistihey- den nousu.

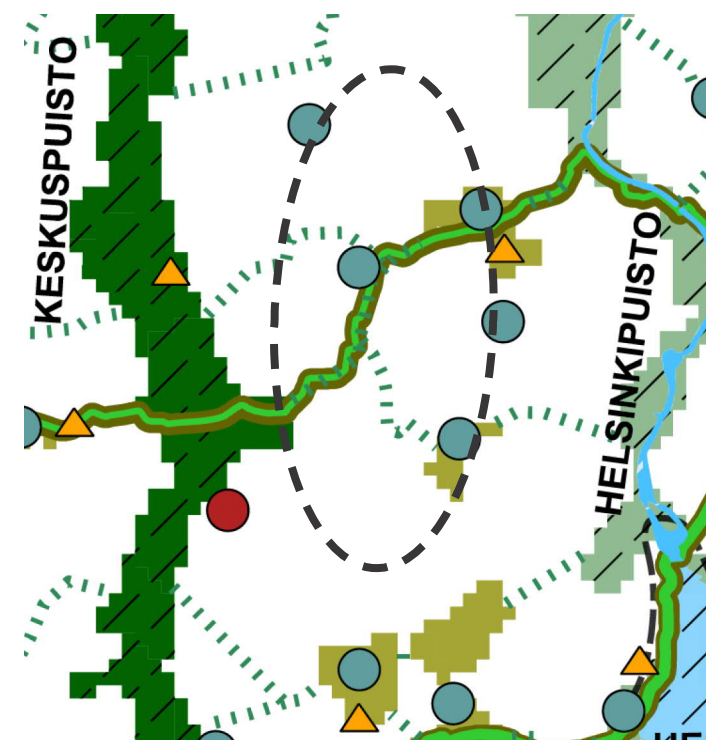
(Helsingin kaupunkistrategia 2021-25)

2.2.2 Helsingin yleiskaava

Helsingin yleiskaavassa 2016 virkistys- ja viheralue- verkoston rungon muodostavat ympäruskuntien rajoil- le jatkuvat vihersormet ja muut laajemmat viheralueet sekä niitä yhdistävät poikittaiset viheryhteydet.

Vihersormien ja muiden seudullisten viheralueiden ja paikallisen viherverkoston jatkuvuus pyritään turvaa- maan koko kaava-alueella. Vihersormien laajoja vir- kistyskokonaisuuksia sekä poikittaisia viheryhteyksiä kehitetään. Tiivistyvään kaupunkiin varataan raken- nettujen viheralueiden lisäksi luonnonympäristöä ja kaupunkimetsiä. Koko kaupungin kannalta merkittäviä virkistysalueita kehitetään monipuolisina virkistys-, lii- kunta- ja kulttuurialueina ottaen huomioon kulttuurihis- torialliset ja maisemalliset arvot sekä luonnonsuojelun ja ekologisen verkoston kannalta tärkeät alueet.

Mäkelänkadun bulevardikaupungin tarkastelualue si- joittuu yleiskaavan viherverkostossa Keskuspuiston ja Vantaanjoen suuntaisen Helsingipuiston vihersormien välimaastoon. Alueen poikittaisista viheryhteyk- sistä merkittävin on Keskuspuistosta Pirttipolunpuis- ton - Suursuonpuiston läpi Patolan metsään johtava viherlinja, jonka on tarkoitus yhdistää koko kaupungin mittakaavassa Malminkartanon ja Vuosaaren huipun

Kuva 4. Tarkastelualueen sijainti Helsingin yleiskaavan tee- makartassa "Virkistys- ja viherverkosto 2050". Kuva: Helsingin yleiskaava (2016) Kaupunkikaava.

viheralueita. Kaupunginosapuistoina kehitettäviä vi- heralueita ovat Patolanmetsä sekä Suursuonpuisto. Alueelle ei ole esitetty yleiskaavassa uusia kaupungi- nosapuistoja.

Yleiskaavassa on esitetty myös ohjeellinen viheryh- teys Pirttipolunpuiston ja Taivaskallion välille. Tuusu- lanväylän suojavyöhykkeiden paikalle sijoittuvat bule- vardikaupungin suunnitellut asuinkorttelit heikentävät kyseistä viheryhteyttä. Viherverkostoselvityksessä tutkitaan, voidaanko yleiskaavan tavoitetta toteuttaa osittain mm. katualueen istutuksilla sekä kortteliraken- teeseen sijoittuvien pienten taskupuistojen avulla.

Merkintöjen selitykset

Vihersormet ja laajat viheralueet

Alueita kehitetään monipuolisina virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueina ottaen huomioon kult- tuurihistorallisesti, maisemallisesti sekä luonnonsuojelun kannalta tärkeät alueet. Luonnonsuojelun ja luonnon mo- nimuotoisuuden, ekologisen verkoston ja metsäluonnon kannalta tärkeät alueet turvataan ja kehitetään ekosys- teemipalveluja. Vihersormet jatkuvat seudulle ja liittyvät mereen. Vihersormien toiminnallisesta, visuaalisesta ja ekologisesta jatkuvuudesta huolehditaan. Vihersormille laaditaan yleissuunnitelmat, joissa parannetaan toimi- nallisuutta ja saavutettavuutta sekä turvataan alueiden arvot. Tarvittaessa rakennetaan siltoja ja alikulkuja.

Keskuspuisto ja Helsingipuisto

Keskuspuiston ja Helsingipuiston yhtenäisyys ja arvot turvataan.

Viheryhteys

Laajojen virkistysalueiden välinen, sijainniltaan ohjeelli- nen yhteys, viherakseli tai puistojen sarja, joka palvelee virkistys- ja/tai ekologisena yhteytenä.

Kaupunginosapuisto/ Kaupunginosapuiston tarve

Asuinalueita kokoava, keskeinen ja helposti saavutettava puistoalue, jota kehitetään toiminnallisesti monipuoliseksi siten, että se palvelee eri käyttäjäryhmiä ja vahvistaa alueen identiteettiä. Puistojen luonne vaihtelee rakenne- tusta luonnontunnetuksi ja kuvastaa alueen ominaispiir- teitä ja urbaanin elämän arvoja. Kaupunginosapuistojen suunnittelussa tulee ottaa huomioon lisärakentamisen myötä kasvava käyttäjämäärä. Yhteydet kaupungi- nosapuistoon tulee suunnitella turvallisiksi ja miellyttä- viksi.

Viherlinjat

MALMINKARTANON
HUIPPU

VUOSAAREN
HUIPPU

Liikuntapuistoverkosto

2.2.3 Mäkelänkadun bulevardikaupungin suunnitteluperiaatteet 2018

Vuonna 2018 laaditun 'Tuusulanbulevardin bulevardikaupungin suunnitteluperiaatteet' - raportin tarkoituksena oli määrittellä alueen tarkempaa suunnittelua ohjaavat tavoitteet. Keskeisenä suunnitteluperiaatteena oli kehittää nykyisiä kaupunginosia Käpylää, Metsälää, Oulunkylää ja Maunulaa yhdistävää kaupunkirakennetta. Tiivis kaupunkimainen korttelirakenne tarjoaa laadukasta asumista korttelipihoineen sekä elämyksellistä työskentely- ja toimintaympäristöä aktiivisine maantasokerroksineen, aukioineen ja lähipuistoineen. Liikkumismuotojen monipuolistamisen lisäksi kaupunkibulevardilla panostetaan viihtyisyyttä lisäävään katu- ympäristöön muun muassa katupuustolla ja -vihreällä.

Kortteleiden väleihin on suunnitteilla rauhallista ja elämyksellistä kävelypainotteista ympäristöä, polveilevia katuja, aukioita ja pieniä puistoja, jotka täydentävät ja tukevat rakennettavan alueen ulkopuolella säilyviä luontoalueita. Kaupunkitulvien ehkäisemiseksi hulevesiä hallitaan sekä korttelipihoilla että katu- ja puistoalueilla. Maunulapuron merkitys hulevesien käsittelyssä korostuu.

Merkittävimmät luontoalueet ja ekologiset verkostot, kuten liito-oravan ydinalueet yhteyksineen, arvokkaimmat kalliometsäalueet ja Maunulapuron ympäristö turvataan. Alueelle pyritään muodostamaan edellytyksiä uudelle kaupunkiluonnolle, etupäässä katuvihreän ja korttelipihojen muodossa.

Tuusulanväylän varteen nousevaa uutta kaupunkia kompensoidaan vahvistamalla viheryhteyksien ekologisia ominaisuuksia määrän ja laadun osalta muun muassa tutkimalla Maunulapuron uutta alikulkua Patolan metsän kohdalta, parantamalla poikittaissuuntaisia virkistysreittejä sekä vahvistamalla Keskuspuiston ja Patolan metsän välistä yhteyttä.

Asukasmäärän kasvaessa turvataan riittävät viheraluepalvelut lähiympäristössä sekä viher- ja virkistysyhteydet laajemmille viheralueille. Suunnitteluperiaatteissa tunnistettiin tarve tehdä metsäluonnon osalta jatkoselvityksiä, joiden avulla keskeisten ekologisten yhteyksien tarkastelua laajennetaan ja täsmennetään.

Alueen kävely-yhteyksiä lisätään ja parannetaan. Pääkadun suuntaisista jalkakäytävistä suunnitellaan riittävän leveitä ja laadukkaita. Jalankulun yhteydet bulevardin poikki toteutetaan riittävän tiheästi ja ne

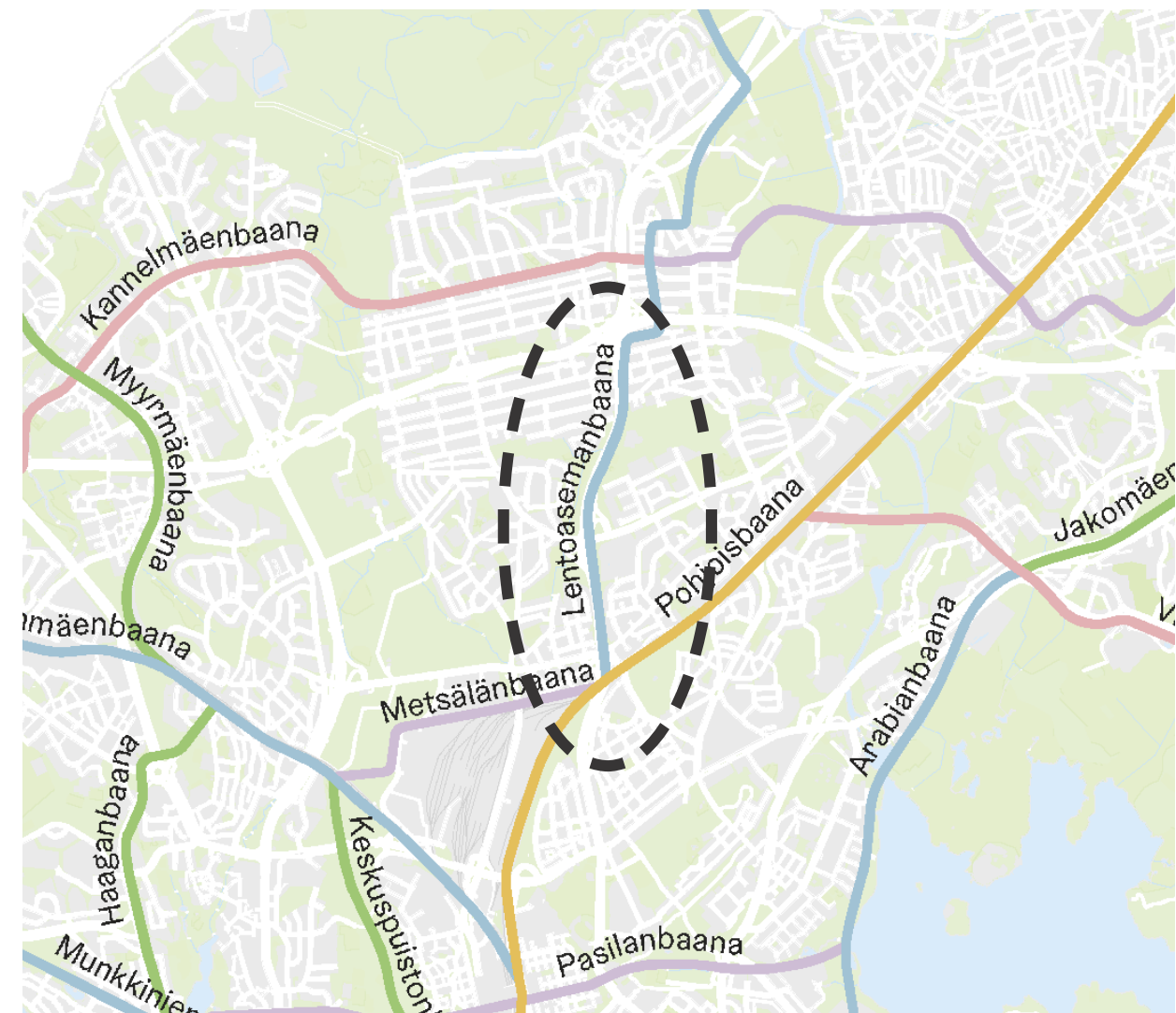
liitetään luontevasti alueen ympäristön reitteihin, virkistysalueisiin ja kaupunkitilaan. Pyöräliikenteelle järjestetään turvalliset ja vaivattomat paikalliset yhteydet koko alueella. Sujuva pitkämatkainen pyöräliikenne mahdollistetaan bulevardin suuntaisella reitillä ja Lentoasema-, Pohjois- ja Metsälänbaanoilla sekä muilla pyöräliikenteen pääreiteillä. Käpylän aseman kohdalla baanojen risteyskohtien suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden turvallisuuteen ja liikkumisen sujuvuuteen. Joukkoliikenteen solmukohtiin suunnitellaan laadukas pyörien liityntäpysäköinti.

(Tuusulanbulevardi, Bulevardikaupungin suunnitteluperiaatteet 11.12.2018)

2.2.4 Helsingin pyöräliikenteen tavoiteverkko-suunnitelma

Helsingin pyöräliikenteen tavoiteverkko-suunnitelmassa bulevardikaupungin alueelle sijoittuu kolme baanatasoista yhteyttä. Pohjois-eteläsuuntainen pyöräilybaana, Lentoasemanbaana, sijoittuu tulevan kaupunkibulevardin kohdalle. Itä-länsisuuntainen pyöräilybaana, Pohjoisbaana, sijoittuu rautatien varteen rautatien pohjoispuolelle. Käpylän aseman länsipuolella Pohjoisbaana jakautuu kahteen haaraan, joista Pohjoisbaana jatkuu Louhenpuiston reunassa Pasilan suuntaan ja Metsälänbaana jatkuu Postipuiston ja Keskuspuiston suuntaan.

Pyöräilyn pääreittejä on osoitettu katuverkoston yhteyteen, mm. Pakilantien, Asesepän-Mäkitorpantien ja Jakokunnantien varrelle.

Kuva 5. Tarkastelualueen likimääräinen sijainti pyöräliikenteen baanojen verkkosuunnitelmassa. Kuva: Helsingin kaupunki, 2022.

2.2.5 Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma VISTRA I ja VISTRA II

Tavoitteellinen viher- ja virkistysverkosto VISTRA sisältää Helsingin viher- ja virkistysverkoston muodostavat osatekijät. Niitä ovat vihersormet, merellinen sinikämmen, viherlinjat, kaupunginosapuistot ja muut kaavoitetut puistoalueet sekä erilaiset reitit ja yhteydet. Viher- ja virkistysalueiden strateginen kehityskuva pyrkii muodostamaan kokonaisnäkömyksen Helsingin viheraluerakenteen kehittämisestä tulevaisuudessa. VISTRAssa viher- ja virkistysverkoston osia on profiloitu ja niiden keskinäistä hierarkiaa selkiytetty. Suunnitelmassa on esitetty tavoitetila ja linjaukset verkoston laadun kehittämiseksi ja se on laadittu pohjaksi yleiskaavan toteuttamishjelmalle sekä lähtökohdaksi julkisten ulkotilojen jatkosuunnittelulle. Kaupunkiluonnon arvot, metsäverkosto ja muut ekologiset yhteydet ovat olleet kehittämissuunnitelman tärkeänä lähtökohtana.

Alueellisen viherverkoston tärkeimmiksi tavoitteiksi mainitaan kaupunginosapuistoverkoston toimivuuden ja vetovoimaisuuden kehittäminen ja viheryhteyksien varmistaminen tiivistyvässä kaupunkirakenteessa sekä täydentyvien alueiden julkisen ulkotilan parantaminen. (Jaakkola, M. & ym. 2016)

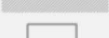

Selvitysalueen viherverkoston vetovoimatekijöiksi Vistra mainitsee mm. Maunulan 50-luvun asuinalueen puistoinen, Louhenpuiston hiidenkirkun ja Taivaskallion näköalapaikan. Tavoitteellisessa viher- ja virkistytymisverkostossa todettuja virkistysyhteyksien kehittämistarpeita ovat erityisesti yhteydet Maunulanpuistosta Oulunkylän liikuntapuiston kautta Vantaanjoenrantaan ja Pirttipolunpuistosta Metsälän läpi Taivaskallion puistoon ja edelleen Vantaanjoen rantaan.

Merkintöjen selitykset

- Vihersormi
- Viherlinjan puisto, Viherlinjaan liittyvä puistoketju
- Kaupunginosapuisto
- Asemakaavoitetut ja muut viheralueet
- Vihersormen pääreitti / lisättävä yhteys
- Viherlinjayhteys / lisättävä yhteys
- Viher- ja virkistysverkostoa täydentävä yhteys
- Virkistysverkostoa täydentävä yhteys kadulla
- Lisättävä viheryhteys

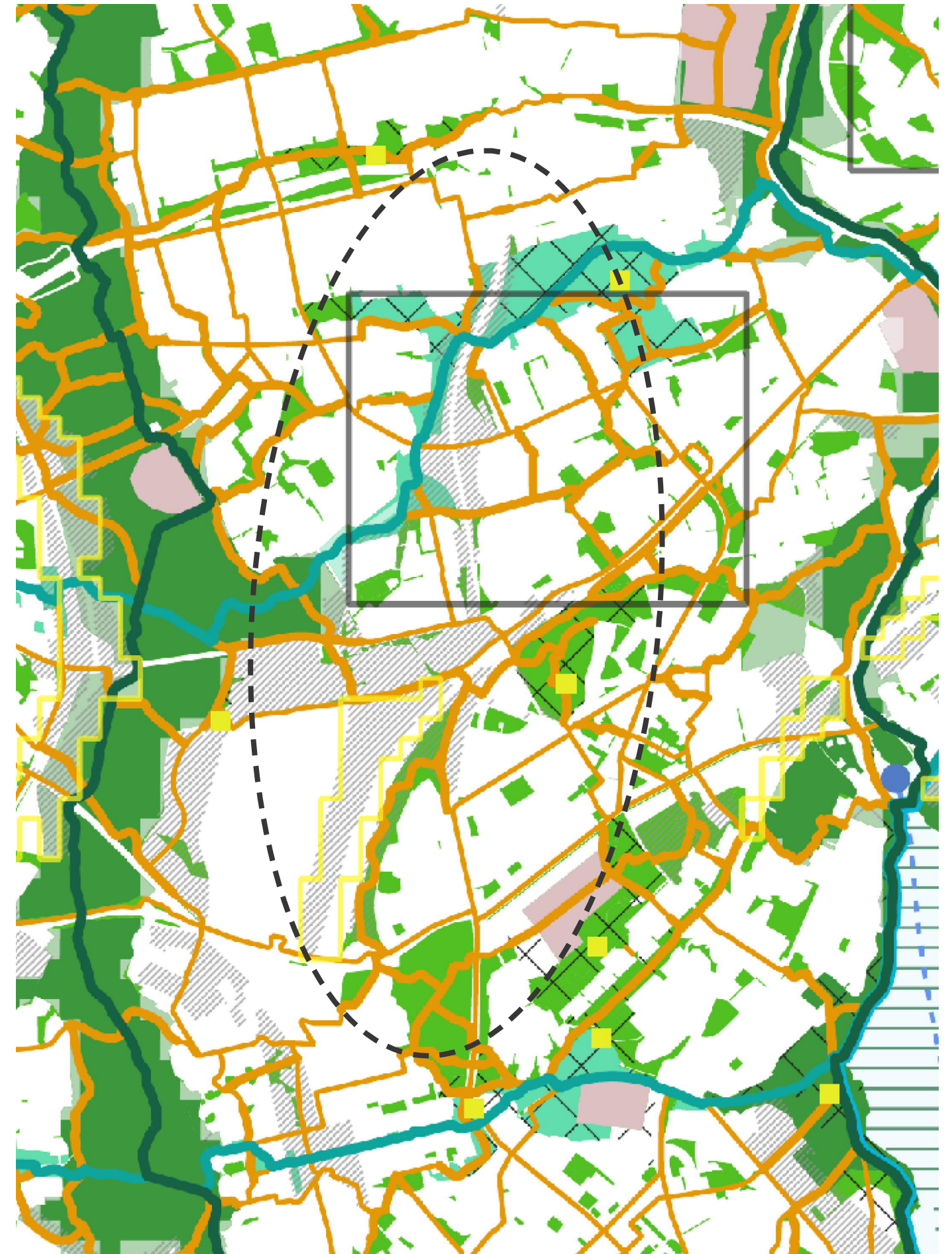
Maankäytön keskeisimmät muutosalueet:

Helsingin uusi yleiskaava Kaupunkikaava ja osa-yleiskaavat

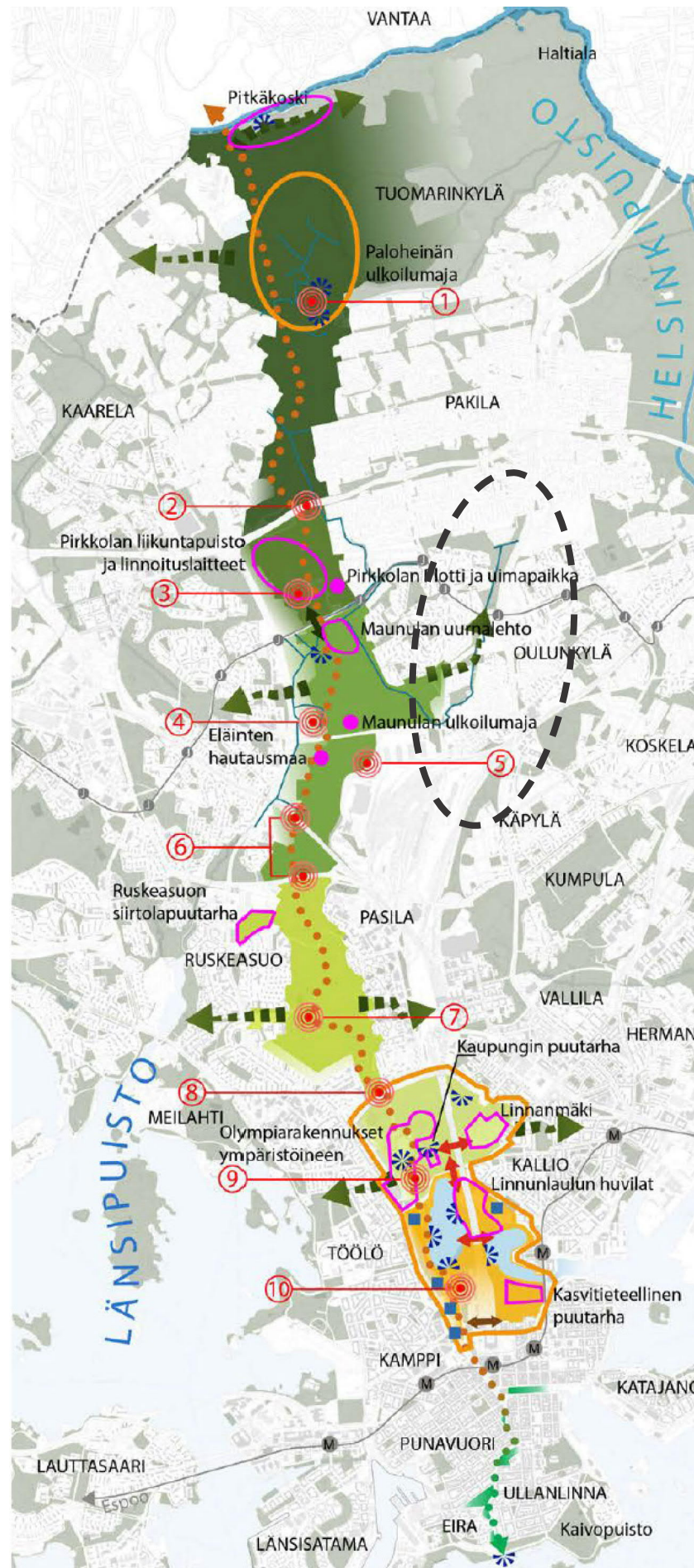
- yleiskaavan merkinnät vihersormilla: kanta-kaupunki tai asuntovaltainen alue.
- yleiskaavan maankäyttötarkastelujen alueet.*)
- muut maankäytön kehittämisen painopistealueet.
- Yleiskaavan kumottu kaavamerkintä **)

*) Helsingin yleiskaava, Helsingin keskeisimmät maankäytön muutosalueet selvitys 2015:8

**) Alue, jonka sisällä Korkeimman hallinto-oikeuden 8.10.2018 päätöksellä on kumottu ruutumuotoiset kaavamerkinnät. Muut merkinnät jäävät voimaan.

Kuva 6. Tarkastelun sijainti tavoitteellisessa viher- ja virkistysverkostossa (VISTRA). Kuva: Helsingin karttapalvelu. Merkintöjen selitykset: VISTRA II, Helsingin kaupunki.

Merkintöjen selitykset

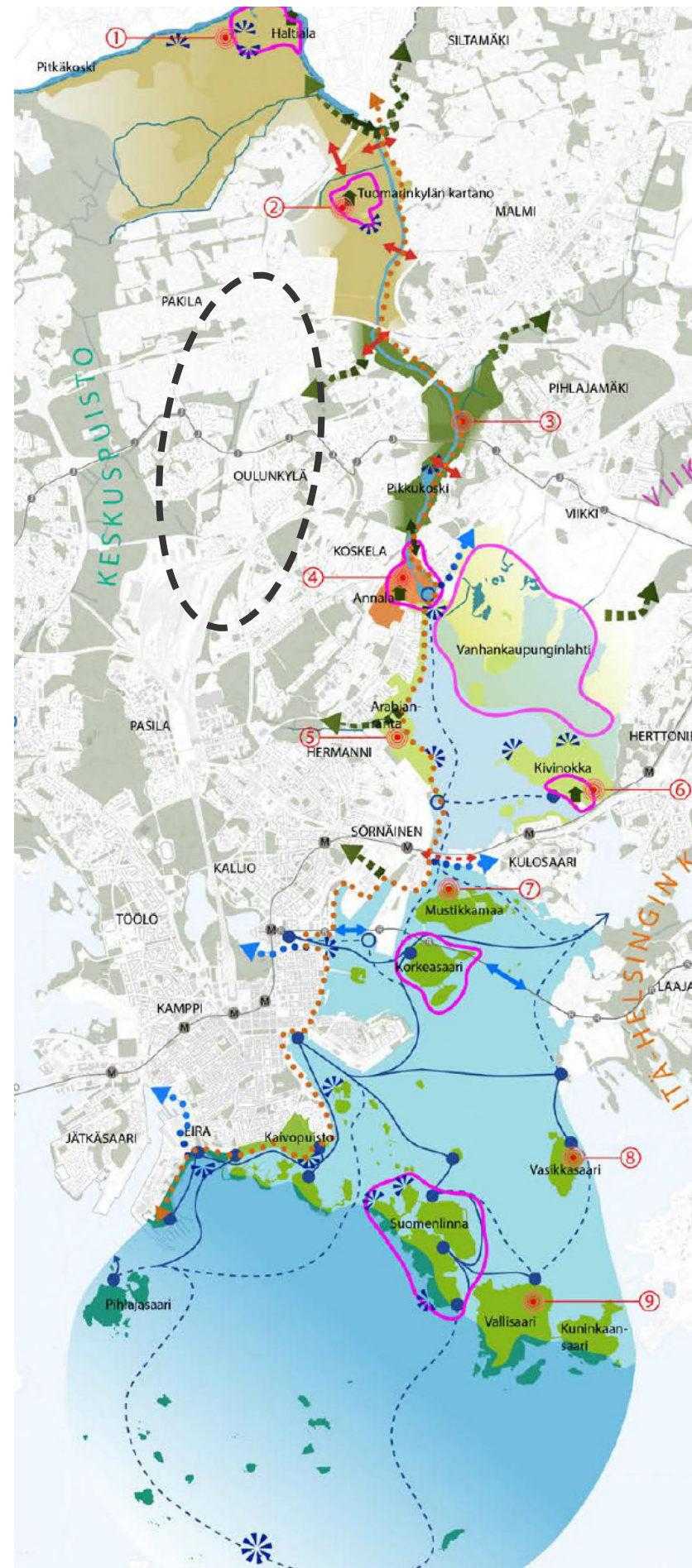
Maisematyypit ja osa-alueiden luonne

- Vanhan ulkoilmametsän alue
- Urheilumetsä
- Stadin skutsi
- Monitoimimetsä
- Olympiapuisto
- Keskustan kulttuuripuisto
- Liittyminen historiallisten puistojen ketjun kautta mereen
- Sisälahti
- Joki
- Puro ja muu pienvesi

Vetovoimatekijät

- Ydinalue
- Vetovoimakohteet (alueet)
- Vetovoimakohteet (yksittäiset)
- Julkiset kulttuurirakennukset
- Helsingille tyypillinen maisemanäkymä
- Pääreitti
- Viherlinjayhteys
- Parannettava tunneliyhteys
- Uusi yhteystarve
- Yhteyksien parantaminen väylien ali/yli
- ① Paloheinän huipun kehittäminen, esim. näkötorni
- ② Vihersillan kehittäminen
- ③ Pirkkolan liikuntakeskuksen lähiympäristön kehittäminen metsän jatkuvuuden turvaamiseksi
- ④ Mahdollisen uuden rakentamisen reunavyöhykkeen kehittäminen
- ⑤ Pohjois-Pasilan kaupunginosapuiston toteuttaminen
- ⑥ Alikulkujen kehittäminen viihtyisämmiksi
- ⑦ Ruskeasuon toiminnallinen kehittäminen, mm. ratsastuskeskus
- ⑧ Puiston eheyden ja jatkuvuuden varmistaminen alueelle kohdistuvissa hankkeissa
- ⑨ Mäntymäen kentän ympäristön kehittäminen
- ⑩ Finlandiapuiston toteuttaminen

Kuva 7. Tarkastelualueen sijainti Keskuspuiston yleissuunnitelmassa. Kuva ja merkintöjen selitykset: VISTRA II, Helsingin kaupunki.

Merkintöjen selitykset

Maisematyypit ja osa-alueiden luonne

- Kulttuurimaisema
- Jokilaakso
- Maisemallinen solmukohta /ydinalue
- Kosteikkomaisema
- Sisälahden saaret ja rannat
- Selkäveden rannat ja saaristo
- Avomerirannat ja saaristo
- Sisälahti
- Selkävesi
- Ulkosaaristo ja avomeri
- Joki
- Puro ja muu pienvesi

Vetovoimatekijät

- Vetovoimakohteet
- Kartanomiljö
- Helsingille tyypillinen maisemanäkymä
- Pääreitti
- Viherlinjayhteys
- Pääreitien jatkuminen rantareittinä
- Suunniteltu siltayhteys ja saaristoraitiotie
- Olemassa oleva vesiliikenteen yhteys
- Uusi yhteystarve
- Yhteyksien parantaminen väylien ali/yli
- Yhteyden parantamistarve
- Vesiliikenteen yhteystarve
- ① Niskalantilan ja Haltialan kartanon virkistystoimintojen kehittäminen
- ② Tuomarinkylän kartanon miljöön ja kaupunginosapuiston kehittäminen
- ③ Savelanpuiston toiminnallinen kehittäminen
- ④ Helsingipuiston keskeisen alueen kehittäminen kokonaisuutena kutsuvaksi porttiaiheeksi ja matkailukeskukseksi.
- ⑤ Hermannin rantapuiston toiminnallinen kehittäminen mm. kahvilatoiminta
- ⑥ Kivinokan kehittäminen julkiseksi virkistysalueeksi ja Helsingipuiston itäiseksi portiksi
- ⑦ Mustikkamaan virkistysmahdollisuuksien monipuolistaminen
- ⑧ Kehittyvä sauna- ja majasaari
- ⑨ Vallisaaren ja Kuninkaansaaren suunnittelu saaristomatkailu- ja retkeilykohteiksi

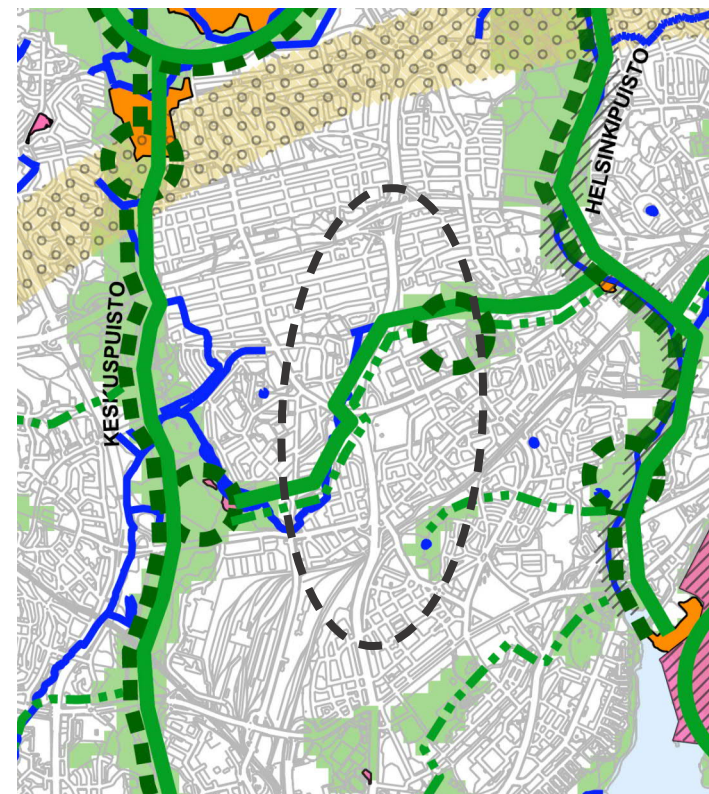
Kuva 8. Tarkastelualueen sijainti Helsingipuiston yleissuunnitelmassa. Kuva ja merkintöjen selitykset: VISTRA II, Helsingin kaupunki.

2.3 Luonnon ja maiseman tavoitteet

2.3.1 Helsingin metsä- ja puustoinen verkosto

Kaupunkimetsät ovat yksi Helsingin vahvuuksista, jotka jatkossakin otetaan huomioon kilpailukykytekijänä ja osana virkistysverkostoa. Kattava ja kytkeytynyt viherrakenne metsäverkostoineen edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Viheralueverkosto mahdollistaa myös hiljaiset alueet. Helsingin vihersormina kehitettävät alueet yhdistävät keskeisimmät luontoalueet, rannikon ja saariston toisiinsa sekä muodostavat metsäverkoston.

Yleiskaavan toteuttamisohjelmassa mainitaan metsäverkoston kehittäminen osana virkistysverkostoa. Olemassa olevaan metsäverkostoon liittyvässä kaavoituksessa otetaan huomioon suojeluarvot, luonnon monimuotoisuus, ekologinen kytkeytyneisyys, kulttuuriympäristön ja maiseman arvot sekä virkistyskäytön tarpeet. Katkonaisten metsäverkostoyhteyksien ekologista laatua pyritään kehittämään rakennetuissa viherympäristöissä esimerkiksi kevyenliikenteen yhteyksien istutuksilla, puistoketjuilla ja katupuustutuksilla. Tarvittaessa rakennetaan vihersiltoja tai alituksia

Kuva 9. Ote Helsingin yleiskaavan teemakartasta "Kaupunkiluonto". Kuva ja merkintöjen selitykset: Helsingin uusi yleiskaava (2016) Kaupunkikaava.

tai muita viherverkostoa tukevia toimenpiteitä. (Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristön toimiala 2017). Tavoitteellinen metsäverkosto on osoitettu Helsingin yleiskaavan Kaupunkiluonto -teemakartassa. Kaupunkiluonto -teemakartta on Natura- ja luonnonsuojelualueiden osalta oikeusvaikutteinen. Teemakartassa osoitettu metsäverkosto ei ole oikeusvaikutteinen. (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto 2016.)

Metsäverkostoselvityksen kriteerit täyttävät alueet ja luonnonsuojelualueet sekä niiden väliset viheryhteydet muodostavat ekologisen yhteyksien verkoston. Mäkelänkadun bulevardikaupungin tarkastelualueella metsäverkostoselvityksen kriteerit täyttyvät Patolan metsäalueella.

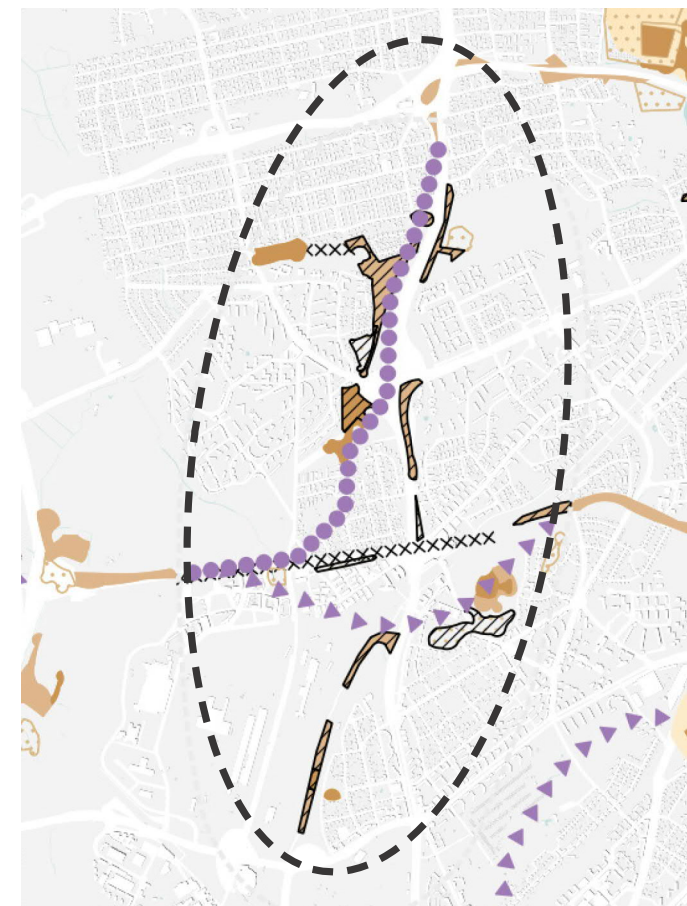
Merkintöjen selitykset

	Tarkastelualue
	Kaupunkiluonnon ydinalueet ja ekologiset yhteydet
	Kaupunkiluonnon ydinalueet ja ekologisen kytkeytyneisyyden kannalta tärkeät yhteydet
	Metsäverkosto
	Metsäverkoston hoidossa ja kehittämisessä otetaan huomioon luonnonsuojeluarvot, luonnon monimuotoisuus, ekologinen kytkeytyneisyys, kulttuuriympäristöjen ja maiseman arvot sekä virkistyskäytön tarpeet.
	Kehitettävä metsäverkostoyhteyks
	Niittyverkosto
	Niittyverkostoa kehitetään koko kaupungin alueella. Sen hoidossa kehittämisessä otetaan huomioon luonnonsuojeluarvot, luonnon monimuotoisuus, ekologinen kytkeytyneisyys, kulttuuriympäristöjen ja maiseman arvot sekä virkistyskäytön tarpeet
	Siniverkosto
	Merialueen, merenlahtien, jokien, lampien, purojen, avo-ojien, rantabiotooppien sekä merenalaisen luonnon muodostama ekologinen verkosto, jota kehitetään ottaen huomioon luontoarvot
	Vihersormet ja muut laajat viher- ja virkistysalueet
	Vihersormet muodostavat rungon ekologiselle verkostolle. Alueet ovat monipuolisia virkistys- ja ulkoilualueita, joilla on merkittäviä luonto-, kulttuuri- ja maisema-arvoja.

2.3.2 Helsingin niittyverkoston kehittäminen

Helsingin yleiskaavassa (2016) ja sen toteuttamisohjelmassa (2017) niittyverkosto on määritelty yhdeksi viheralueiden kehitettäväksi osa-alueeksi. Helsingin niittyverkoston kehittämissuunnitelman (Perinnekeidoista kaupunkiniittyihin - Helsingin niittyverkoston kehittäminen 2021) tarkoituksena on vaalia niittyverkoston nykyisiä ekologisia, maisemallisia ja virkistysarvoja sekä varmistaa verkoston kytkeytyneisyys myös tulevaisuudessa.

Niittyverkoston arvokohteita on tarkastelualueelta inventoitu Taivaskallion laelta, Suursuonpuiston länsiosasta ja Pirttipolunpuiston pohjoisosasta. Niittyverkoston kehittämissuunnitelmassa on esitetty Metsälästä Pirttipolun puiston läpi Suursuonpuistoon ja Pakilaan johtavaa viherakselia. Selvityksessä on myös esitetty keinoja, joiden avulla niittyverkostoa voidaan kehittää Mäkelänkadun bulevardikaupungin kaltaisessa tiivistyvässä kaupunkiympäristössä, mm:

Kuva 10. Ote Helsingin kaupungin niittyverkoston kehittämissuunnitelmasta. Kuva ja merkintöjen selitykset: Helsingin kaupunki (2021) Perinnekeidoista kaupunkiniittyihin.

- puistonurmien ja katualueiden nurmien muuttaminen niityksi ylläpidon keinoin (harvennetaan leikkuuväliä, kerätään niittojäte pois)
- voimajohtoaukeiden ylläpidon kehittäminen (tehostetaan niittoa kasvillisuudeltaan niittymaisilla alueilla), voimajohtoaukeilla on niittyjen ekologista potentiaalia erityisesti karuilla, ketomaisilla alueilla ja toisaalta myös kosteilla, pienvesistöihin liittyvillä alueilla.
- reunavyöhykkeiden lajiston ja rakenteen kehittäminen (mm. pölyttäjille tärkeiden puulajien säilyttäminen, lahoppuun säilyttäminen, hakamaisten ympäristöjen ylläpito, laiduntaminen)
- uusien niittyjen ja tukialueiden perustaminen katuja viheralueille
- uusien niittyjen ja tukialueiden perustaminen raide- ja rataympäristöihin
- niittyjen ja tukialueiden perustaminen viherkatoille ja kansipihoille
- korjausten tai pienialaisten kaivuiden yhteydessä maisemointi nurmikun sijaan niittysiemenillä tai niittynurmella
- kierrätysmaiden ja läjitysalueiden käyttö niittykasvillisuutta suosivalla tavalla maaperän siemenpankkia hyödyntäen ja/tai kylvön

Merkintöjen selitykset

	Tarkastelualue
Suunnitelma niittyverkoston kehittämiseksi	
	Merkittävä kehittämistarve yhteydessä
	Mahdollisesti tutkittava yhteys
	Kehitettävä niittykeskittymä
	Maankäytön muutosalue niittykeskittymässä
Laadullinen luokittelu 2040	
	Niittyverkoston arvokohde
	Muu niitty
	Niittyverkoston tukialue
	Arvokohde, Helsingin verkoston keskeisten yhteyksien ulkopuolella
	Muuttuva
Yhteyksiä ja niittykeskittymiä	
	Yhteydessä katkoksia
	Niittykeskittymät

2.3.3 Liito-oravan huomioonottaminen kaavoituksessa

Liito-orava on luontodirektiivin perusteella tiukasti suojeltu laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain perusteella kiellettyä. Suomessa liito-orava on luokiteltu uhanalaisuudeltaan vaarantuneeksi (Hyvärinen ym. 2019). Suomessa laji on levittäytynyt myös kaupunkialueille. Kaupungeista löytyy liito-oravalle soveltuvia metsiä, paikoin jopa paremmin kuin ympäröiviltä metsätalouden piirissä olevilta alueilta (Ahopelto ym. 2021). Toimiva yleiskaavan viherverkosto tarjoaa liito-oraville mahdollisuuden liikkua ja säilyä alueella myös pidemmällä aikavälillä. (Ympäristöministeriö 2017)

Liito-orava on otettava huomioon, jos sen elinalueelle tai elinympäristöksi sopivalle alueelle suunnitellaan metsäalaa pienentävää maankäyttöä (kaavoitus) tai metsäympäristöä muuttavia toimenpiteitä (rakentaminen, puuston käsittely). Tiukan suojelujärjestelmän kielloista on mahdollista poiketa vain luontodirektiivin 16 artiklan mukaisilla perusteilla. Näistä yksittäistapauksina myönnettävistä poikkeusluvista päättää alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Asemakaavaa laadittaessa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava on oikeudellisenä ohjeena. (Ympäristöministeriö 2017)

Liito-oravan esiintymiä on kartoitettu ja seurattu Helsingissä keväästä 2014 alkaen kahden vuoden välein. Liito-oravan ydinalueet on kartoitettu vuonna 2020 (Sitowise 2020). Viimeisin Helsingin liito-oravaverkostoeselvitys on laadittu vuonna 2022 (Lammi & Routasuo, Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:8) ja samassa yhteydessä myös osa liito-oravan ydinalueista on tarkistettu. Tämän jälkeenkin Helsingistä on löydetty uusia, yksittäisiä liito-oravan elinympäristöjä. Tulokset osoittivat liito-oravakannan kasvun jatkuneen nopeana. Vuoden 2018 jälkeen kanta on vahvistunut erityisesti Oulunkylän ja Käpylän ympäristössä. Liito-oravat pääsevät liikkumaan Oulunkylän esiintymien välillä, mutta yhteydet Oulunkylästä muualle ovat Vantaanjoen, junaradan ja leveiden tiekäytävien heikentämiä. Liito-oravaverkosto noudattaa monilta osin metsä- ja puustoista verkostoa.

Mäkelänkadun bulevardikaupungin kohdalla Keskuspuiston ja Patolan metsän välinen yhteys on liito-oravaverkoston kannalta keskeisin, sillä yhteyden molemmissa päissä on liito-oravien ydinalueita. Liito-oravien ydinalueeksi on luokiteltu vuonna 2020 myös Kustaankartanon palvelukeskuksen ja nykyisen Tuusulanväylän välinen alue. Tämä alue sijoittuu bulevardikaupungin suunnitellulle korttelialueelle, mikä tulee huomioida alueen jatkosuunnittelussa. Alue on heikosti yhteydessä Tuusulanväylän länsipuolella sijaitseviin ydinalueisiin, mutta alueelta ei ole toimivaa jatkoyhteyttä edemmäs itään. Liito-oravien ydinalueita ovat myös Taivaskallion luoteis- ja pohjoisosat. Niiltä on yhteys Vantaanjokilaaksoon.

Kevään 2021 liito-oravainventoinneissa löytyi Louhenpuistosta kaksi uutta liito-oravien ydinaluetta. Niistä suurempi, vanhaa lehtomaisen kankaan kuusikko ja haapaa kasvava alue sijaitsee Louhenpuiston pohjoisosassa ja pienempi tervaleppäkorvessa Sariolantien pohjoispuolella.

Helsingin kaupunkiympäristön julkaisussa "Helsingin liito-oravaverkosto 2019. Menetelmäkuvaus ja suunnitteluohjeita" on kuvattu suunnitteluperiaatteita liito-oravien elinympäristöjen ja maankäytön yhteensovittamiseksi ja näitä perusteita on pyritty huomioimaan Mäkelänkadun bulevardikaupungin suunnittelussa tunnettujen liito-oravan elinympäristöjen huomioimiseksi sekä lajin kulkuyhteyksien turvaamiseksi ja kehittämiseksi. Raportti sisältää mm. yleistietoa liito-oravien elinpiireistä ja ydinalueista, liito-oravien kulkureittien mitoitusperiaatteita sekä liito-oraville soveltuvan puuston hoito- ja kehittämisohjeita maankäytön- ja maisemasuunnittelun tueksi.

Lähtökohtaisesti liito-oravan tunnetut lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä niihin liittyvät ydinalueet ja elinpiirit yhteysreitteineen tulee säilyttää siten, että laji pystyy lisääntymään alueella sekä levittäytymään muille alueille myös pitkällä aikavälillä.

Kaupunkiympäristössä yhteydet perustuvat ensisijaisesti metsäisiin tai puustoisin viheralu-

eisiin tai muihin puustoisin yleisiin alueisiin. Yksittäisten puurivien ja ryhmien muodostamia käytävämäisiä yhteyksiä pitää aina olla useampi. Pitkien yhteyksien varrelle tulisi säästää tai kehittää pienialaisia metsiköitä välietapeiksi. Esteiden (tyypillisesti liikenneväylät) ylittämistä tulee helpottaa säilyttämällä puustoa sekä istuttamalla ylityksen mahdollistavaa puustoa. Jos joudutaan suunnittelemaan liito-oravan ydin- tai elinalueelle tai yhteysreitille, ota yhteyttä ympäristöpalveluiden asiantuntijoihin jatkotoimenpiteiden määrittämiseksi. (Helsingin liito-oravaverkosto 2019. Menetelmäkuvaus ja suunnitteluohjeita, Erävuori ym. 2020).

Kuva 11. Alueen liito-oravaverkosto vuonna 2022. Kuva: Näkymä Oy.

2.3.4 Arvokkaat luontotyypit, kasvi- lintu-, metsä- ja geologiset kohteet

Luontoarvoja sisältävät kohteet sijoittuvat valtaosin bulevardikaupungin suunnittelualueen ulkopuolella oleville laajoille ja muitakin luonnon monimuotoisuusarvoja sisältäville metsäisille alueille kuten Keskuspuistoon.

Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyypit

Suomessa esiintyvien luontotyyppien inventointi on toteutettu kansainvälisen IUCN Red List of Ecosystems -menetelmän mukaisesti viimeksi vuonna 2018 (Kontula & Raunio 2018). Kaikkiaan Suomessa esiintyy noin 400 eri luontotyyppiä, joista lähes puolet on luokiteltu uhanalaisiksi.

Mäkelänkadun bulevardikaupungin suunnitelma-alueen luontotyypit on inventoitu ja alueelta tunnetaan useampia uhanalaisten tai silmälläpidettävien luontotyyppien esiintymiä. Patolan metsässä sijaitsee kaksi inventoitua huomionarvoista luontotyyppiä. Kohde Oulunkylä 4, on silmälläpidettävä saraneva. Kohde Oulunkylä 3, on erittäin uhanalainen ruohokorpi.

Suursuonpuistossa sijaitsee neljä uhanalaisia luontotyyppiä. Alkukujan lehto on erittäin uhanalainen runsasravinteinen lehto. Kohteet Maunula 10 ja Maunula 9 ovat äärimmäisen uhanalaisiksi luokiteltuja karuja kalliokeitoja. Papinmäentien lehto on erittäin uhanalainen runsasravinteinen lehto.

Louhenpuistossa sijaitse yksi inventoinneissa tunnistettu huomionarvoinen luontotyyppi. Kyseinen Louhenpuiston kohde, Käpylän vaahteralehto 1, on silmälläpidettävä vaahteralehto.

Pirttipolunpuistossa sijaitsee neljä uhanalaisen luontotyypin esiintymää. Kohde Maunula 2 on erittäin uhanalainen tuore runsasravinteinen lehto. Kohteet Maunula 4, Maunula 6 ja Maunula 11 ovat vaarantuneiksi luontotyypeiksi luokiteltuja tuoreita, keskirasvanteisia lehtoja.

Maunulanpuistossa sijaitsee tarkastelualueen rajauksen sisällä kahdeksan inventoinneissa tunnistettua uhanalaista luontotyyppiä. Metsälän lehto 3 sekä Metsälän lehto 2 ovat vaarantuneiksi luokiteltuja tuoreita keskirasvanteisia lehtoja. Maunulan tuore lehto 1, Maunula 7 sekä Maunula 8 ovat erittäin uhanalaisia tuoreita runsasravinteisia lehtoja. Maunulan kostea lehto 5, on vaarantunut kostea runsasravinteinen lehto. Maunulan kostea lehto 2 on silmälläpidettävä kostea keskirasvanteinen lehto.

Uhanalaisten, silmälläpidettävien ja seuraavassa kappaleessa esitettyjen muiden analyysissä huomioitujen, ihmistoiminnan perusteella syntyneiden huomionarvoisten luontotyyppikuvioiden tiedot on esitetty tarkemmin kappaleen yhteydessä olevassa taulukossa (Taulukko 1).

Muut luontotyypit

Luontotyyppien uhanalaisuusluokitus on kehitetty kuvaamaan pääosin luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisesti kehittyneitä elinympäristöjä. Huomionarvoisia luontotyyppisiä voi kuitenkin muodostua myös ihmistoiminnan vaikutuksen alaisuudessa olleille alueille. Näin muodostuneita huomionarvoisia luontotyyppikuviota ovat esimerkiksi kulttuurivaikutteiset ympäristöt, joihin on kehittynyt edustavaa lajistoa tai jotka eroavat selkeästi omina monimuotoisuutta tukevana kokonaisuuksinaan ympäristöstään.

Tällaisia muita huomionarvoisia luontotyyppikohteita on Mäkelänkadun bulevardikaupungin suunnitelma-alueelta tehdyissä inventoinneissa tunnistettu yhteensä kuusi. Kohteista neljä edustavat kulttuurilehtoja; Pirttipolunpuistossa sijaitseva entinen peltoala (Maunula 5), Maunulanpuistossa sijaitsevat Maunulan kostea lehto 4 sekä Metsälän lehto 1 sekä Metsälän reunalla Tuusulanväylän varressa sijaitseva Maunula 1 ovat kulttuurilehtoja.

Pirttipolunpuistossa sijaitseva Maunula 3 on entinen pelto, joka on kehittymässä tuoreeksi lehdoksi. Suunnitelma-alueella Rauninkalliolla sijaitseva Käpylän niitty on hoidettu puistomainen nurmi, jolla kasvaa runsaasti keltamataraa. Keltamatarana on Suomen lajien uhanalaisuusluokituksessa (Hyvärinen ym. 2019) luokiteltu vaarantuneeksi.

Linnustollisesti arvokkaat kohteet

Maunulanpuistoon ulottuva lintukohde 17 ”Helsingin keskuspuiston keskiosat” on 2. arvoluokan linnustokohde. 2. arvoluokan kohteisiin on luokiteltu sellaiset alueet, joilla pesii, levähtää tai talvehtii säännöllisesti jokin vaarantunut laji tai vähintään neljä silmälläpidettävää lajia; alueella levähtää Uudenmaan mittakaavassa merkittävä määrä jonkin lajin edustajia, alueen linnusto on monipuolisuutensa puolesta huomattava Uudenmaan alueelliset olosuhteet huomioon ottaen tai alueella sijaitsee merkittävä pesimäyhdyskunta tai kerääntymisalue. Helsingissä Keskuspuisto on laajemmin rajattu

myös maakunnallisesti arvokkaaksi lintualueeksi (MAALI 211239). Uudenmaan alueellisen lintutieteellisen yhdistyksen Tringan raportin Maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla (Ellermaa 2018) mukaan Keskuspuiston ”lajistosta puuttuu merkittävä määrä metsälintuja, mutta kenties rehevyytensä ja vanhan ikänsä vuoksi jotkin lajit ovat täällä edustettuna maakunnallisesti huomionarvoisesti.” Alueen maakunnallisesti edustavinta metsälajistoa ovat kanahaukka, kuusitiainen, nokkavarpen ja punatulkkua, joiden lisäksi Keskuspuiston alue on merkittävä peukaloiselle, puukiiپیjälle ja sirittäjälle.

Kääpäkohteet

Tarkastelualueella on yksi kääpäkohde eli kääpälajiston puolesta arvokkaaksi tunnistettu alue. Kohde 55/2019, Kustaankartanon metsä on tunnistettu hyvin arvokkaaksi kääpäalueeksi, arvoluokka 1. Alueelta havaituista kääpälajeista Helsingissä huomionarvoisimpia tai ainakin harvalukuisimpia ovat haavanarinakääpä, kirvelikääpä, kuusensitkokääpä, laikkukääpä, lapakääpä, mustasukkakääpä, petsikääpä sekä pikkukarakka. (Helsingin kääpäselvitys 2018 ja 2019, Keijo Savola).

Geologiset kohteet

Taivaskalliolla sijaitsee kolme inventoitua geologisesti merkittävää kohdetta. Kohde 22-006 on rapautuva rapakivilohkare. Kohde 14-010 on maisemallisesti merkittävä kallioalue. Koko 300 m x 500 m. Alueella merkittäviä siirtolohkareita ja kaksi rantamerkkiä. Kohde 21-010 on muinaisrantakivikot Taivaskallion pohjoisrinteellä. Kaksi rantamerkkiä: Alempi (tasolla noin 32 m mpy, Litorina-meri, n. 7000 vuotta sitten) koostuu pyörityneistä kivistä kooltaan 20-60 cm. Ylempi (tasolla noin 45 m mpy, Ancylyus-järvi, yli 10000 vuotta). Louhenpuistossa sijaitseva hiidenkirnu on geologisesti arvokas kohde (kohdenumero 12-005). Hiidenkirnu on halkaisijaltaan 1,3-1,8m ja syvyydeltään 1 m.

Kasvillisuuskohteet

Suursuonpuistossa sijaitsee huomattavan arvokas kasvillisuuskohte ”Suursuon linnoituskalliot” (kohdenumero 51/91). Patolan metsässä sijaitseva Patolan neva (kohde 52/91) on huomattavan arvokas kasvillisuuskohte. Maunulan puistossa sijaitseva ”Maunulan rinne- ja purolehdot on hyvin arvokas kasvillisuuskohte (kohde 30/90).

Lahokaviosammaleen tuki- ja elinympäristöalueet

Pirttipolunpuistosta on yksi pistemäinen havainto lahokaviosammaleesta. Myös Patolan metsästä tunnetaan yksi pistemäinen havainto lahokaviosammaleesta. Lajin elinympäristöä ovat pehmeäksi lahonneet, kookkaat maapuut sekä vanhoissa havumetsissä ja lehdoissa olevat kannot. Lahokaviosammaleen elinympäristölle edellytyksenä on riittävä lahoppuujatkumo sekä kostea pysyvä pienilmasto (Helsingin lahokaviosammalselvitys 2017, Olli Manninen)

Lahokaviosammaleen elinympäristö- ja tukialueet on rajattu sellaisena aikana, jolloin laji tunnettiin vain itiöpesäkkeistään ja se oli luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi ja säädetty luonnonsuojeluasetuksessa erityisesti suojeltavaksi kasvilajiksi. Tuoremmat inventoinnit itu-ryhmien perusteella ovat osoittaneet lajin varsin runsaaksi Helsingin Vuosaaressa (Vuosaaren alueen lahokaviosammalselvitys 2020, Faunatican raportteja 24/2020) ja Laajasalossa. Maunulan ja Oulunkylän esiintymät eivät tällaisessa vertailussa ole erityisen arvokkaita eikä kyseessä ole lajin kannalta tärkeä esiintymispaikka.

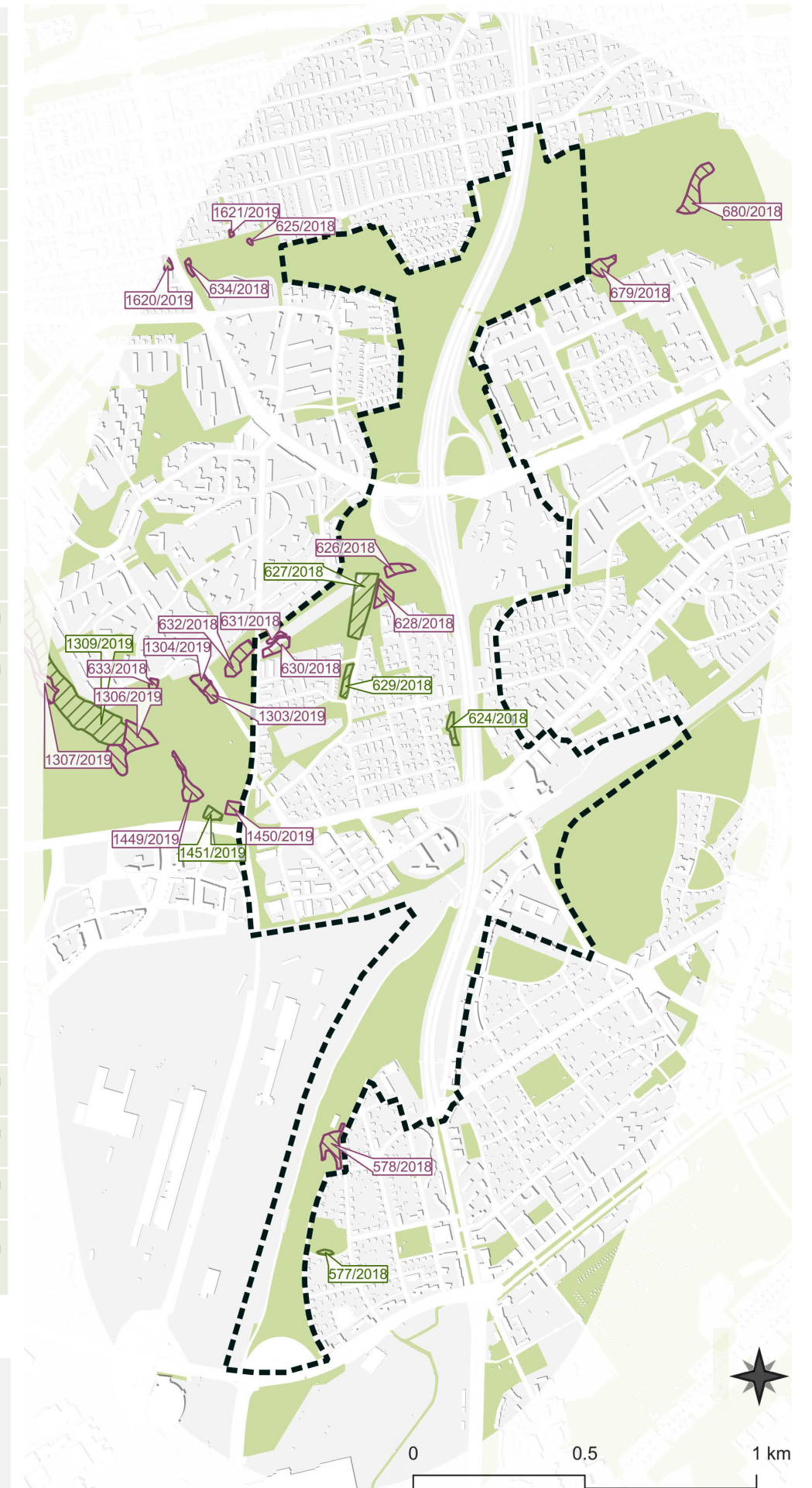
METSO-kohteet

METSO-luokitus on tarkoitettu talousmetsien luokitukseen. Sen avulla yksityiset metsänomistajat voivat tarjota metsiään suojeluun valtiolle ja saada siitä korvauksia. Helsingin kaupungilla kyseisiä inventointitietoja on hyödynnetty mm. luonnonhoidon suunnittelussa. Myös maankäytön suunnitteluun se tuo lisätietoa metsäalueista sen metsätiedon lisäksi, mitä kaupungin metsätietokannassa on käytettävissä. Helsingin kaupunki ei ole käyttänyt METSO-ohjelmaa sen suojelutarkoituksessa. METSO-kohteet on esitetty sivun 17 taulukossa ja kuvassa 13 sillä tarkkuudella, kun ne on kartoitettu vuosina 2011 ja 2013. Kartoitus on tehty vain kaupungin omistamilla mailla.

LÄHTÖKOHDAT

Viheralue	Kohde	Tyyppi	Lähde	Arvoluokka	Edustavuus
Patolan metsä	680/2018, Oulunkylä 4	Saraneva	Erävuori, L., Kullberg, J., Lammi, E., Manner, J-P., Routasuo, P., Suominen, H. ja Vauhkonen, M. 2022. Helsingin uhanalaisten luontotyyppien inventoinnit 2017–2020. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:7.	Silmälläpidettävä luontotyyppi	Hyvä
	679/2018, Oulunkylä 3	Ruohokorpi		Erittäin uhanalainen luontotyyppi	Heikko
Suursuonpuisto	1621/2019, Alkukujan lehto	Runsasravinteinen lehto		Erittäin uhanalainen luontotyyppi	Heikko
	625/2018, Maunula 10	Karu kallioketo		Äärimmäinen uhanalainen luontotyyppi	Hyvä
	634/2018, Maunula 9	Karu kallioketo		Äärimmäinen uhanalainen luontotyyppi	Heikko
	1620/2019, Papinmäentien lehto	Runsasravinteinen lehto		Erittäin uhanalainen luontotyyppi	Heikko
Louhenpuisto	578/2018, Käpylän vaahteralehto 1	Vaahteralehto		Silmälläpidettävä luontotyyppi	Hyvä
Pirttipolunpuisto	626/2018, Maunula 2	Tuore runsasravinteinen lehto		Erittäin uhanalainen luontotyyppi	Heikko
	628/2018, Maunula 4	Tuore keskirasvinteinen lehto		Vaarantunut luontotyyppi	Kohtalainen
	630/2018, Maunula 6	Tuore keskirasvinteinen lehto		Vaarantunut luontotyyppi	Kohtalainen
	631/2018, Maunula 11	Tuore keskirasvinteinen lehto		Vaarantunut luontotyyppi	Kohtalainen
	627/2018, Maunula 3	Entinen pelto kehittymässä tuoreeksi lehdoksi		-	Ei uhanalainen luontotyyppi
	629/2018, Maunula 5	Entinen pelto, joka on kehittynyt kulttuurilehdoksi		-	Ei uhanalainen luontotyyppi
Maunulanpuisto	1450/2019, Metsälän lehto 3	Tuore keskirasvinteinen lehto		Vaarantunut luontotyyppi	Heikko
	1303/2019, Maunulan tuore lehto 1	Tuore runsasravinteinen lehto		Erittäin uhanalainen luontotyyppi	Kohtalainen
	632/2018, Maunula 7	Tuore runsasravinteinen lehto		Erittäin uhanalainen luontotyyppi	Kohtalainen
	1304/2018, Maunulan lehto 5	Kostea runsasravinteinen lehto		Vaarantunut luontotyyppi	Kohtalainen
	1306/2019, Maunulan lehto 2	Kostea keskirasvinteinen lehto		Silmälläpidettävä luontotyyppi	Kohtalainen
	633/2018, Maunula 8	Tuore runsasravinteinen lehto		Erittäin uhanalainen luontotyyppi	Kohtalainen
	1449/2019, Metsälän lehto 2	Tuore keskirasvinteinen lehto		Vaarantunut luontotyyppi	Kohtalainen
	1309/2019, Maunulan lehto 4	Kulttuurilehto	-	Ei uhanalainen luontotyyppi	
	1451/2019, Metsälän lehto 1	Kulttuurilehto	-	Ei uhanalainen luontotyyppi	
	Rauninkallio	577/2018, Käpylän niitty	Hoidettu puistomainen nurmi, jolla paljon keltamataraa	-	Ei uhanalainen luontotyyppi
Tuusulanväylän suojavihervyöhyke	624/2018, Maunula 1	Kulttuurilehto	-	Ei uhanalainen luontotyyppi	

Taulukko 1. Alueella sijaitsevat uhanalaiset ja huomionarvoiset sekä muut luontotyypit.

Kuva 12. Uhanalaiset, silmälläpidettävät ja muut luontotyypit. Kuva: Näkymä Oy.

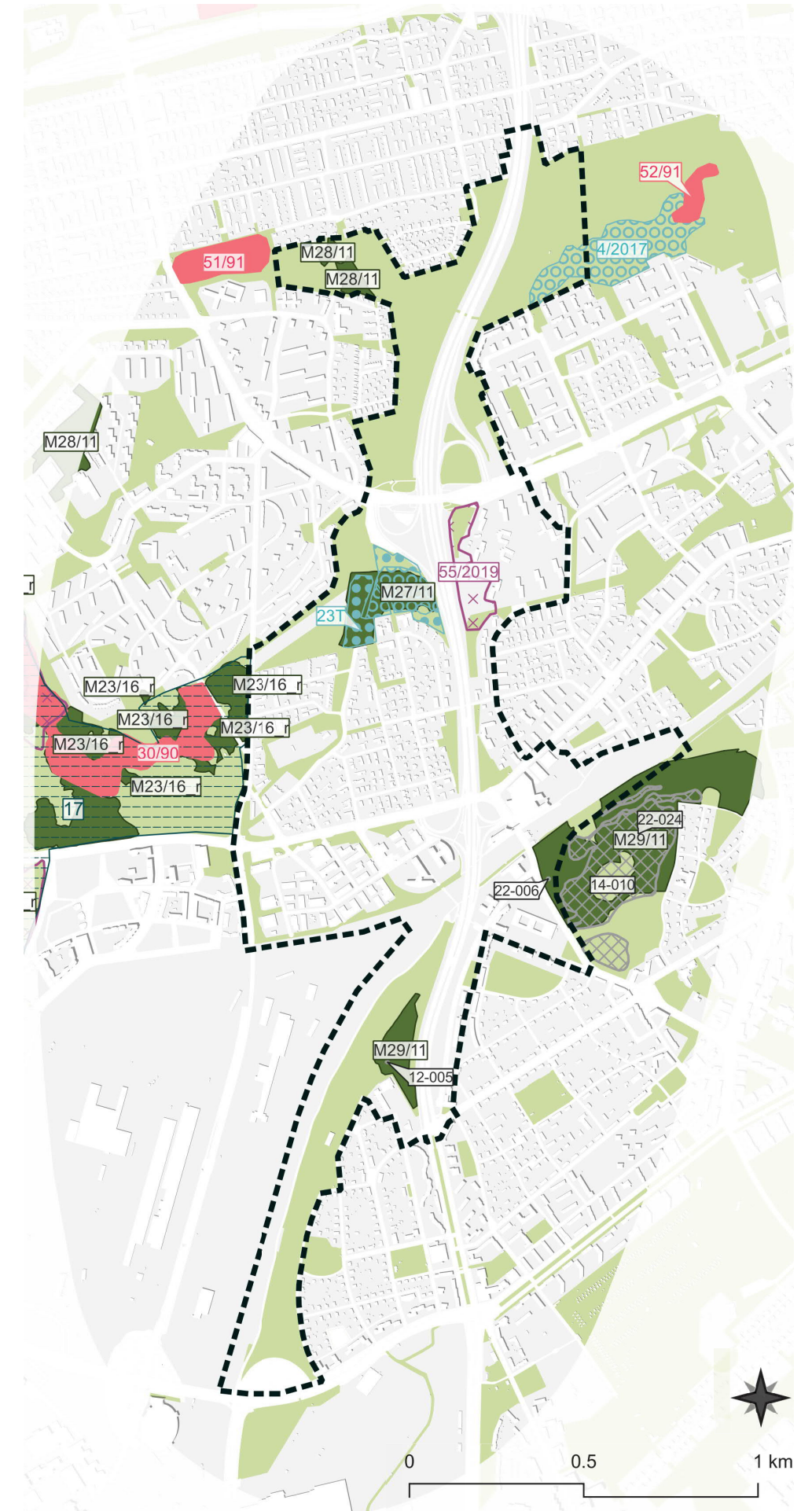

Viheralue	Kohde	Tyyppi	Lähde	Arvoluokka
Patolan metsä	52/91, Patolan neva	Kasvikohde	Helsingin paikkatietopalvelun Ympäristö ja luonto-osa. Alkuperäinen aineisto on vuosilta 1990-1998, ja sitä on päivitetty ja täydennetty vuosina 2002, 2004-2007, 2013 ja 2014.	Arvoluokka 2 (huomattavan arvokas)
	4/2017	Lahokaviosammalen elinympäristöt	Olli Manninen: Helsingin lahokaviosammalaselvitys 2017, 2018. Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön julkaisuja 2017:8.	-
Suursuonpuisto	51/91, Suursuon linnoituskalliot	Kasvikohde	Helsingin paikkatietopalvelun Ympäristö ja luonto-osa.	Arvoluokka 2 (huomattavan arvokas)
	M28/11, Maunulan kangasmetsät	Metsäkohde	METSO-kartoituksen aineisto, 2011 ja 2013.	Metso-kriteeriluokka I.
Louhenpuisto	12-005, Hiidenkirnu	Geologinen kohde	Antti Salla: Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet Helsingissä. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 6/2004.	-
	M29/11, Käpylän kallio- ja kangasmetsät	Metsäkohde	METSO-kartoituksen aineisto, 2011 ja 2013.	Metso-kriteeriluokka II ja III.
Pirttipolunpuisto	23T	Lahokaviosammalen tukialueet	Olli Manninen: Helsingin lahokaviosammalaselvitys 2017, 2018.	-
	23/2017	Lahokaviosammalen elinympäristöt	Olli Manninen: Helsingin lahokaviosammalaselvitys 2017, 2018.	-
	M27/11, Maunula, Metsälän lehto	Metsäkohde	METSO-kartoituksen aineisto, 2011 ja 2013.	Metso-kriteeriluokka II ja III.
Maunulanpuisto	17, Helsingin keskuspuiston keskiosat	Linnustokohde	Ellermaa Margus, Helsingin tärkeät lintualueet ja merkittävä linnusto 2017. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:8.	2. arvoluokan linnustokohde
	30/90, Maunulan rinne- ja purolehdot	Kasvikohde	Helsingin paikkatietopalvelun Ympäristö ja luonto-osa.	Arvoluokka 1 (hyvin arvokas)
	M23/16_R, Keskuspuisto 2, Kiviuhaka ja Maunulanpuisto	Metsäkohde	METSO-kartoituksen aineisto, 2011 ja 2013.	Metso-kriteeriluokka I, II ja III.
Taivaskallio	22-006, Rapautuva rapakivilohkare	Geologinen kohde	Antti Salla: Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet Helsingissä.	Arvoluokka 2 (kohtalainen geologinen arvo)
	14-010, Maisemallisesti merkittävä kallioalue	Geologinen kohde	Antti Salla: Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet Helsingissä.	Arvoluokka 1 (suuri geologinen arvo)
	21-010, Muinaisrantakivikot	Geologinen kohde	Antti Salla: Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet Helsingissä.	Arvoluokka 1 (suuri geologinen arvo)
	M29/11, Käpylän kallio- ja kangasmetsät	Metsäkohde	METSO-kartoituksen aineisto, 2011 ja 2013.	Metso-kriteeriluokka I, II ja III.
Kustaankartano	55/2019, Kustaankartanon metsä	Kääpäkohde	Keijo Savola: Helsingin kääpäselvitys 2018-2019. Kaupunkiympäristön julkaisuja 3/2021. Keijo Savola, Ilya Viner ja Otto Miettinen: Helsingin metsien kääpäselvitys 2021 - loppuraportti 1.2.2022.	Arvoluokka 1 (hyvin arvokas kääpäalue)

Taulukko 2. Alueella sijaitsevat lintu-, kääpä-, kasvi-, metsä- ja geologiset kohteet.

Merkintöjen selitykset

- Bulevardikaupungin suunnittelualan likimääräinen rajaus
- Lintukohteet
- Kääpäkohteet
- Geologiset kohteet
- Kasvikohteet
- Lahokaviosammal, tukialueet
- Lahokaviosammal, elinympäristöt
- Metsäkohteet

Kuva 13. Lintu-, kääpä-, kasvi-, metsä- ja geologiset kohteet. Kuva: Näkymä Oy.

2.3.5 Maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön huomioonottaminen

Maiseman ja kulttuuriympäristön arvoja sisältävät kohteet sijaitsevat valtaosin bulevardikaupungin suunnittelualueen reunoilla tai sitä ympäröivällä tarkastelualueella, eivätkä niinkään suunnittelualueella.

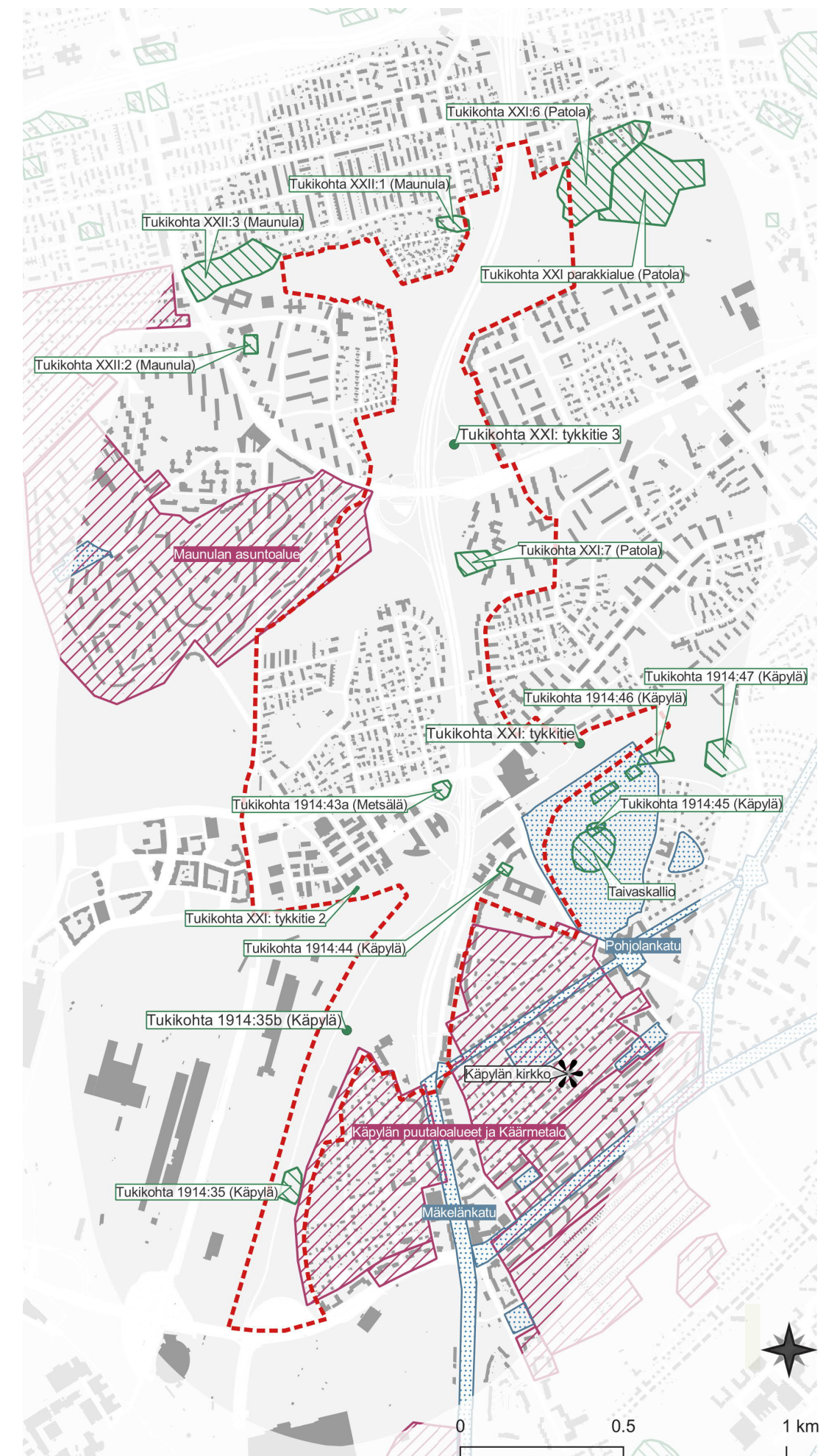
Tarkastelualueella on useita ensimmäisen maailmansodan aikaisia maalinnoituksia, muun muassa Patolan metsässä, Suursuonpuistossa, Kustaankartanon alueella, Taivaskalliolla ja Louhenpuistossa. Niiden rakennusajankohta on vuosien 1914 ja 1918 välillä. Taivaskalliolla on ensimmäisen maailmansodan aikaisten maalinnoitusten lisäksi myös toisen maailmansodan aikainen ilmapuolustusvarustus. Lisäksi alueella on tykkiteiden osuuksia ja pienempiä puolustusasemia. Tykkitiet sijaitsevat Tanhumäellä, Värjäripolun läheisyydessä Oulunkylässä Käpylän asemasta koilliseen ja Metsälässä Käpylän asemasta länteen teollisuusalueen reunalla olevalla viheralueella. Pienempiä puolustusasemia on Tuusulantien länsipuolella Tuusulantien rampin ja Asesepäntien rajaamalla alueella, Ilmattarentien ja Louhenkujan risteyksestä 115 metriä luoteeseen mäen pohjoisrinteessä Louhenpuistosta, sekä Osmontien varressa (Museovirasto (2017) Kulttuuriympäristön palveluikkuna).

Tarkastelualueella on kolme valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä: Maunulan asuntoalue, Käpylän puutaloalueet ja Käärmetalo sekä Olympiakylä ja Kisakylä. Näistä ainoastaan Maunulan asuntoalue sijaitsee osittain bulevardikaupungin suunnittelualueen likimääräisen rajauksen sisällä. Suunnittelualueen reunalla sijaitsee arkkitehti Hilding Ekelundin suunnittelema Sahanmäki, joka oli ensimmäinen jälleenrakennuskauden asumalähiö Helsingissä. Sahanmäen alue kuuluu kansainvälisen DOCOMOMO-järjestön hyväksymään valikoimaan suomalaisen modernismin merkkiteoksia 1920-luvun lopulta 1970-luvulle. Ekelund sovitti luonnonmaiseen rakentamiseen niin, että syntyi vaihtelevia katutiloja ja -näkyviä, viihtyisiä ja suojaisia pihvoja. Ekelund kehitti rivitaloideoita pitkään ja Maunula oli rakennustyypin läpimurto. Maunulan pihvoille laativat erillisiä istutussuunnitelmia mm. Paul Olsson ja Elisabeth Koch (RKY.fi)

Tarkastelualueella sijaitsee seitsemän Helsingin yleisten alueiden arvoympäristöä: Mäkelänkatu, Koskelantie, Väinölänpuisto, Pohjolankatu, Akseli Toivosen Kenttä, Onnenpuisto ja Taivaskallio. Näistä ainoas-

taan Taivaskallio sijaitsee osittain bulevardikaupungin suunnittelualueen likimääräisen rajauksen sisällä. Tämän puistoalueen korkein kohta on toiminut lähistön asukkaiden juhla- ja näköalapaikkana lähes sadan vuoden ajan. Puistoalueen maisematilallinen perushahmo, avoin avokallioiden ja ilmatorjunta-asemien rytmittämä puistomainen lakialue ja sen reunustama luonnontilaisen kaltainen sekametsä, on säilynyt 1900-luvun alusta asti. (Helsingin karttapalvelu).

Kuva 14. Rakennettu kulttuuriympäristö. Kuva: Näkymä Oy.

2.4 Muut liittyvät suunnitelmat

2.4.1 Oulunkylän ja Maunulan aluesuunnitelma 2020-2029

Oulunkylän ja Maunulan aluesuunnitelma kattaa Mäkelänkadun bulevardikaupungin kaavarunkoalueen keski- ja pohjoisosat. Suunnitelma rajautuu etelässä pääarataan, eli bulevardikaupungin eteläisimmät korttelit, Louhenpuisto ja Taivaskallio jäävät sen ulkopuolelle. Aluesuunnitelma pitää sisällään yleisten alueiden tarvekartoituksen ja kehittämissuunnitelman, jossa on esitetty sekä verkostollisia tavoitteita kuten jalankulku-, pyöräily- ja virkistysreitit, viheralueiden palvelut, ekologiset verkostot, metsä- ja puustoinen verkosto sekä niittyverkosto. Näiden lisäksi kehittämissuunnitelma sisältää katu- ja viheralueisiin sekä luonnon- ja maisemanhoitoon liittyviä toimenpidetarpeita.

Aluesuunnitelman mukaan jalankulku-, pyöräily- ja virkistysreittien nykytila on Oulunkylässä ja Maunulassa hyvä, vaikkakin reitistön turvallisuudessa ja kehittämisessä on vielä parannettavaa. Myös viheralueiden palvelut ovat hyvät ja kattavat, ja palveluverkostossa havaittavat puutteet ovat korjaantumassa lähivuosina. Ulkoilureitistön kehittämiskohteena aluesuunnitelmasa on esitetty ns. Oulunkylän rengasreitti ja yhteys keskuspuistoon.

Aluesuunnitelman ekologisten ja virkistysellisten tavoitteiden toteutuminen vaatii ydinmetsien, metsien ja metsiköiden säilyttämistä ja kehittämistä. Yhteyksistä tärkein kehityskohde on alueellisesti merkittävä metsä- ja puustoinen verkoston yhteys Keskuspuiston ja Helsingipuiston välillä, joka tulee kaventumaan bulevardikaupungin rakentamisen myötä.

Veteen liittyvät virkistysarvot ovat alueella tärkeitä. Vesistöihin liittyy myös runsaasti luontoarvoja. Purojen ja ojien putkituksia tulisi välttää, ja Maunulanpuron ylitykset olisi suotavaa hoitaa silloilla putkituksen sijaan etenkin viheralueilla. Luonnollisten viivytysalueiden, kuten puronvarsien kosteikkojen ja Patolan suon, säilyttäminen on tärkeää, ja puroihin voidaan rakentaa myös uusia tulvasanteita. Kosteikkojen ja suon vesitase on tärkeää säilyttää ennallaan myös alueiden arvokkaan lajiston vuoksi. Aluesuunnitelmassa esitetään, että Maunulanpuroon tukeutuvaa viheryhteyttä kehitetään hulevesien viivytysalueena ja Maunulanpuro pyritään ennallistamaan suorasta mutkittelevaksi.

Maunulanpuron ympäristö säilytetään mahdollisimman laajasti kasvipeitteisenä ja luonnonmukaisena, jolloin hulevedet imeytyvät ja puhdistuvat ennen päätymistään vesistöihin. Veteen liittyviä virkistyskäyttömahdollisuuksia kehitetään.

Alueen merkittävin niitylajisto kasvaa Suursuonpuiston linnoituskallioiden kedolla, joka on luokiteltu kasvillisuudeltaan arvokkaaksi. Niittyverkoston kehittämisen mahdollisuudet Oulunkylässä ja Maunulassa eivät ole merkittävät, koska metsäisillä viheralueilla on tärkeämpää pyrkiä säilyttämään ja kehittämään metsä- ja puustoista verkostoa. Lisäksi bulevardikaupungin rakentaminen tulee vähentämään alueen niittyjä Suursuon- ja Pirttipolunpuistossa. On kuitenkin tärkeää säilyttää nykyiset niittyalueet mahdollisimman laajoina ja mahdollisuuksien mukaan yhdistää niitä toisiinsa erilaisilla tiivistyvään kaupunkiympäristöön soveltuvilla tukialueilla, kuten katujen viherkaistoille, kansipihoille tai viherkatoille perustettavilla uusilla niittyalueilla.

Mäkelänkadun bulevardikaupungin suunnittelussa on tärkeä seurata Oulunkylän ja Maunulan yleisten alueiden kehittämistä ja rakentamista sekä yhteensovittaa suunnitteluratkaisut niin, että ne tukevat ympäröivien alueiden viher- ja virkistysverkostoja ja mahdollistavat myös bulevardikaupungin ulkopuolella sijaitsevien virkistyspalveluiden hyödyntämisen.

Kuva 15. Yleissuunnitelma Oulunkylän rengasreitin ominaispiirteiden vahvistamisesta. Oulunkylän rengasreitti tulee olemaan myös tulevan bulevardikaupungin asukkaiden käytössä. Kuva ja merkintöjen selitykset: Masu Planning, Käskynhaltijantien kaavas suunnitelman viitesuunnitelma (2016).

OMINAISPIIRTEIDEN VAHVISTAMINEN

- Virkistysmetsä
- Kapeat puoliyksityiset väylät
- Liikuntaan ja aktiviteetit
- Leikki puisto
- Kapeat metsäkäytävät
- Rakennetut puistot
- Suunniteltu asema-aukio

2.4.2 Vanhankaupungin aluesuunnitelma 2016-2025

Mäkelänkadun bulevardikaupungin suunnittelualan eteläosa eli bulevardikaupungin eteläisimmät korttelit, Louhenpuisto ja Taivaskallio sisältyvät Vanhankaupungin aluesuunnitelman aluerajaukseen.

Aluesuunnitelman aluerajauksen sisällä on suhteellisen runsaasti metsäisiä viheralueita. Metsäverkoston kytkeytyneisyys on kuitenkin heikko. Useat metsäalueet ovat kapeita reunametsiä ja alueen metsistä huomattava osa on myös kallioisia vähäpuustoisia metsiä. Laajempia metsäverkoston yhteyksiä katkovat myös useat päätiet. Taivaskallion metsäiset kalliot ja Louhenpuiston itäreunan metsät ovat tärkeitä ulkoilumetsiä, joissa on myös luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita elinympäristöjä. Metsät toimivat suojaviheralueina, ekologisina yhteyksinä ja virkistysalueina.

Alueen virkistyspalveluverkosto on nykyisellään tyydyttävässä kunnossa. Jalankulun ja pyöräilyn reittiverkosto on katu- ja viheralueilla varsin kattava, erityisesti jalankulun osalta. Viheralueilla rakennettujen reittien verkostot ovat pääsääntöisesti ahkerassa käytössä ja hyväkuntoisia, mutta katkeavat paikoin.

Sinisen verkoston osalta merkittävin kehittämiskohde on Kumpulanpuron virkistysarvon ja ekologisen arvon parantaminen. Lisäksi Kumpulanpuron tulvimiseen liittyviin haasteisiin tulisi löytää ratkaisuja. Kumpulanpuron valuma-alueella sijaitsee yksi kosteikko Louhenpuiston pohjoispäässä. Kosteikkoon kerääntyy huivesiä Taivaskallion länsipuoliselta alueelta. Se tasaa valumia ja kosteikon ympäristö muodostaa monimuotoisen korpimaisen elinympäristön.

Viheralueiden kehittämistavoitteiksi aluesuunnitelmasa esitetään:

- Taivaskallion ja Louhenpuiston metsäalueita hoidetaan ja kehitetään luonnon monimuotoisuusarvot ja ekosysteemipalvelut turvaten ja niitä kehittäen. Puuston ikärakennetta ylläpidetään monipuolisena ja lahoppuuta säästetään etenkin metsien sisäosissa. Erityisesti yhtenäisten metsäalueiden laajuus tulisi turvata ja mahdolliset uudet toiminnot osoitetaan jo rakennetuille alueille.

- Pienet kalliomuodostumat ovat alueelle ominaisia, mikä tiedostetaan ja niitä vaalitaan mahdollisuuksien mukaan. Hoidossa huomiota kiinnitetään erityisesti pienialaisten kalliometsiköiden reunoihin kaupunkikuvallisista syistä.
- Laki- ja kallioalueilla suositaan niiden luontaista kasvillisuutta. Tavoitteena on huomioida näkymät ja luonnon arvokohteet sekä estää niiden umpeenkasvu ja kasvillisuuden rehevöityminen.
- Kallioisten metsäalueiden ja niittyjen kulutusta ehkäistään ylläpitämällä monipuolista virkistysreitistöä ja osoittamalla selkeitä ja viihtyisiä oleskelupaikkoja.
- Pienet metsälaikut asutuksen välissä ovat osittain luonteeltaan yksityisiä. Näiden alueiden saavutettavuutta osana viherrakenteen verkostoa parannetaan siten, että ne toimivat suojaisina keitaina kaupunkirakenteessa.
- Luontoarvot ja suojelukohteet turvataan ja huomioidaan luonnonhoidossa. Alueen suojelukohteita ovat Käpylän kallio- ja kangasmetsä, Louhenpuiston kosteikko ja korpi, Kotoniitynpuisto ja Kutomtien ryhmä jättihaapoja.
- Alueen identiteettiä nostavia aiheita kehitetään, esimerkkinä Taivaskallio, Pohjolanaukio ja Pohjolankatu.

Kuva 16. Ote Vanhankaupungin aluesuunnitelmasta. "Kuvassa on esitetty aluesuunnitelman yhteydessä laadittu alueen viherrakenteen tyyppitely. Kartalta on nähtävissä erilaisten viheralueiden suuri määrä ja monimuotoisuus alueella. Tyyppitelyssä mukana ovat myös yksityiset alueet, jotka muodostavat merkittävän osan viherrakenteen kokonaisuudesta."

Aluerajaus	Torit- ja aukiot	Rantakasvillisuus
Puistot, avoimet ja puoliavoimet	Katualue	Kosteikot
Puistot, puustoiset	Yhtenäinen katupuusto	Vesialue
Metsät	Pihat- ja puutarhat	
Niityt ja kalliokedot	Korttelipihat	
Siirtolapuutarhat ja palstaviljelyalueet	Palvelujen piha-alueet	
Eryiskohteet	Koulu- ja päiväkotipihat	
Väliaikaiskäytön alueet	Urheilu- ja liikuntaympäristöt	
	Pysäköintivaltaiset piha-alueet	

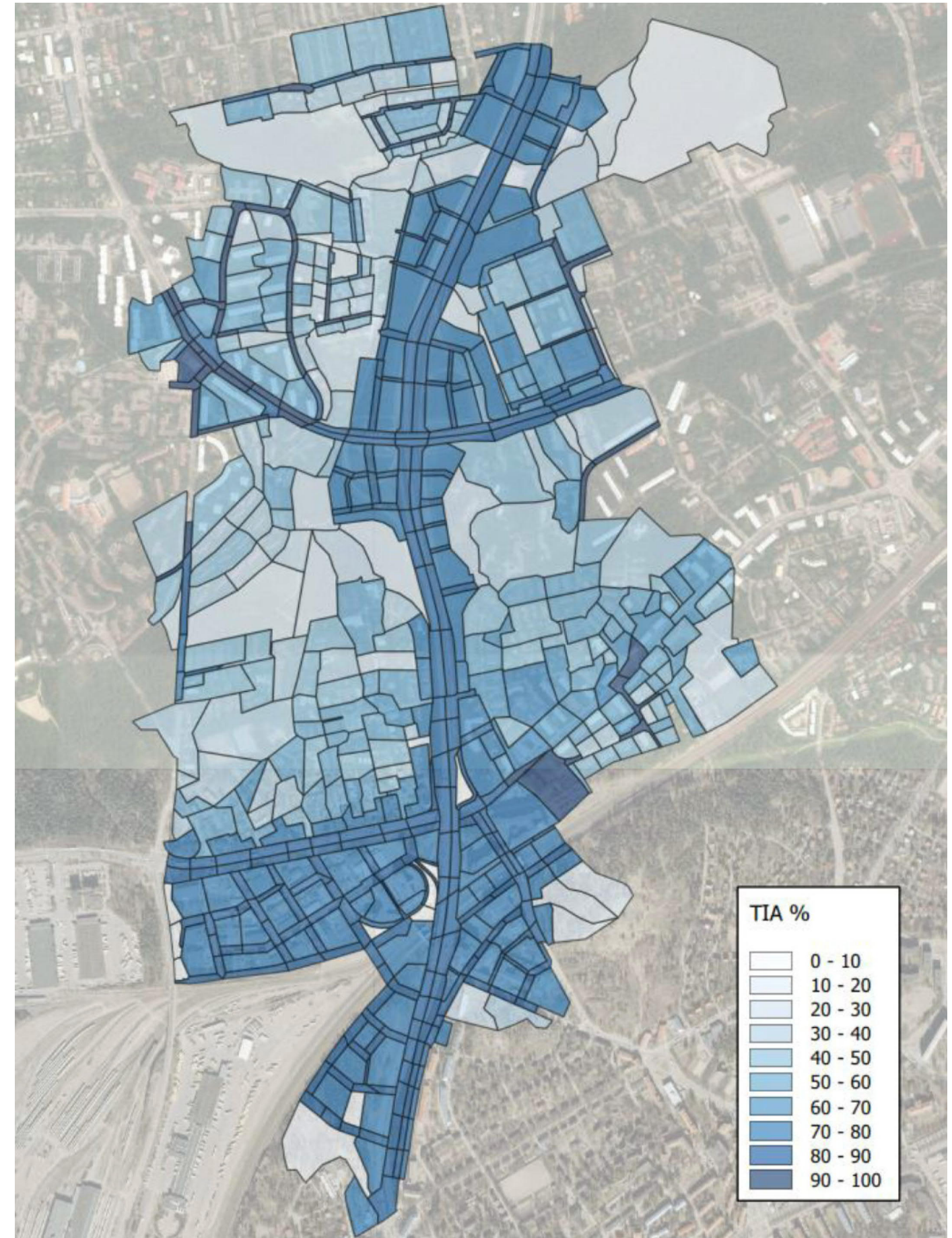
2.5 Muut suunnitelmat ja selvitykset

2.5.1 Tuusulanbulevardin pohjoisosan hulevesi- ja perustamistapaselvitys ja Tuusulanbulevardin eteläosan KTYS

Tulevan kaupunkibulevardin ympärille on suunniteltu paljon uutta maankäyttöä, mikä lisää alueella muodostuvien hulevesien määrää huomattavasti ja edellyttää hulevesien hallinnan ratkaisuja sekä keskitetysti että katu- ja korttelitasolle hajautettuna. Selvitysalueen hulevedet purkavat eri suuntiin ja hulevesien keskitettyjä hallintarakenteita tarvitaan eri kohdissa. Tuusulanbulevardin pohjoisosan selvityksessä (2018) laadittiin hulevesi- ja perustamistapaselvitys Oulunkylän kaupunginosan Tuusulanväylän osuuden bulevardisointiin liittyen. Työn tarkoituksena on selvittää suunnitellun maankäytön hulevesivaikutukset ja selvitysalueen läpi laskevan Maunulanpuron tilavaraukset ja toiminnallisuus sekä määrittellä uuden bulevardin ja sen ympärille rakentuvien kortteleiden rakennusten perustamistavat ja esirakentamistarve. Työssä on lisäksi laadittu alueelle alustava yleistasaus. Selvitykseen sisältyy em. mainittujen osa-alueiden kustannusten arviointi, joka palvelee hankkeen yleissuunnitelman kokonaistaloudellista tarkastelua. Suunnitelmat ovat tarkkuustasoltaan alustavia yleissuunnitelmia.

Tuusulanbulevardin eteläosan kunnallistekninen yleissuunnitelma (2020) on hulevesisuunnittelun osalta jatkoa pohjoisosan hulevesi- ja perustamistapaselvitykseen. Työ käsittää vesihuollon ja hulevesien hallinnan yleissuunnitelmat, alustavan tarkastelun sähkö- ja kaukolämpöverkosta ja yleistasauksesta sekä yleispiirteisen perustamistapaselvityksen. Laadittavat suunnitelmat ovat tarkkuustasoltaan alustavia yleissuunnitelmia. Työn lähtötietoina on ollut alueen kaksi vaihtoehtoista maankäyttösuunnitelmaa. Hulevesien hallinnan tarkastelun rajausta on laajennettu lähiympäristöön valuma-alueiden mukaisesti. Varsinaisen maankäyttöalueen sisälle on esitetty kahta keskitettyä viivytysaluetta, toinen Asesepäntien varteen ja toinen alueen eteläosaan Louhenpuistoon. Näiden lisäksi on esitetty Maunulanpuron varteen tulva-alueita, joiden avulla valuma-alueen virtaamat pysyvät hallinnassa.

Uuden rakentamisen alueelle suositellaan hulevesien hallintaa kortteli- ja katualueilla 1 m³ jokaista 100 m² läpäisemätöntä pintaa kohti, jotta vastaanottavan vesistön ja hulevesiverkoston määrällinen ja laadullinen kuormitus pysyy tasaisempana. Korttelikohtaisilla hulevesien hallintamenetelmillä saadaan pienennettyä lyhytkestoisten rankkasateiden aiheuttamia virtaamapiikkejä sekä vähennettyä keskitettyjen hulevesirakenteiden kuormitusta. Hulevesien hallinta voidaan toteuttaa kortteli- ja katualueilla suodatus- ja viivytysalueina sekä viherkatoilla.

Kuva 17. Tulevan tilanteen läpäisemättömien pintojen osuudet, Tuusulanbulevardin eteläosan KTYS (2010) Sitowise. Pääosa bulevardikaupungin rakennettavasta alueesta on selvityksessä tulkittu 80-90 TIA%-alueeksi. KTYS-suunnitelmassa on varauduttu pahimpaan tilanteeseen ja parempaa tilannetta on mahdollista tavoitella läpäisevän pinnan osuuden suhteen.

2.5.2 Mäkelänkadun bulevardikaupungin viher- ja virkistysverkostaselvitys ja ideasuunnitelma (Loci Oy)

Mäkelänkadun bulevardikaupungin viher- ja virkistysverkostaselvitys ja ideasuunnitelman (2021) tarkoituksena oli tutkia Mäkelänkadun bulevardikaupungin viher-, virkistys- ja puustoisien verkoston reunaehtoja ja yhteystarpeita. Työssä on määritelty keskeiset toimenpiteet, joiden avulla alueen viher- ja virkistysverkostoa voidaan kehittää ja vahvistaa. Lisäksi työssä esitetään aktiivisia maankäytön suunnittelun keinoja, joilla turvataan kaupunkiluontoa tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.

Selvityksessä on tarkasteltu alueen nykytilaa ja koottu yhteen alueen ominaispiirteet sekä kulttuurihistorialliset, maisema-, luonto- ja muut arvot, jotka ovat alueen tulevan suunnittelun ja kehittämisen kannalta tärkeitä. Selvityksessä on arvioitu myös viher- ja virkistysyhteyksien toteutumista ja palveluverkoston kattavuutta alueella, ja laadittu viher- ja virkistysverkoston ideasuunnitelma riittävien virkistyspalveluiden ja ekologisten verkostojen toteuttamiseksi.

Nyt laadittava viher- ja virkistyspalveluverkostaselvitys täydentää Loci Oy:n laatimaa selvitystä paikakatietopohjaisilla luonto- ja saavutettavuustarkasteilla.

Kuva 18. Kuva: Loci Oy (2021) Mäkelänkadun bulevardikaupungin viher- ja virkistysverkostaselvitys ja ideasuunnitelma. Näkymä Suursuonpuistoon uusien kortteleiden reunalta Maunulanpuron vedenkorkeuden ollessa normaali ja suunnilleen +20.0.

3 Viher- ja virkistyspalveluverkosto- selvitys

Jatkosuunnittelun lähtöaineistoksi on laadittu viheralueiden saavutettavuus- ja käyttötarveanalyysit. Ne on muokattu QGis-paikkatietojärjestelmällä eri lähteistä mm. Helsingin karttapalvelusta, Helsingin luontotietojärjestelmästä ja maanmittauslaitoksen paikkatietorajapinnasta koottua aineistoa yhdistämällä ja analysoimalla. Numeerisia lähtötietoja on täydennetty tarvittavilta osin maastokäynneillä tehdyin havainnoin.

Viher- ja virkistysalueverkoston saavutettavuus on analysoitu sekä nykytilanteen että kaavarunkoluonnokseen pohjautuvan tulevaisuuden skenaarion osalta. Saavutettavuusanalyysien tavoite on tunnistaa tulevan viheralueverkoston puutteita ja arvioida kaupunkibulevardin kehittämisalueella sijaitsevien yleisten alueiden viher- ja virkistyspalveluiden riittävyys. Nämä taustatiedot luovat edellytykset uusien viheralueiden tilantarpeen määrittämiselle bulevardikaupungin kaavarunkotyössä.

Saavutettavuuden lisäksi viheralueille kohdistuvia käyttötarpeita on arvioitu suhteuttamalla ympäröivien asuinalueiden asukasmäärät etäisyyteen viheralueesta. Käyttötarveanalyysin avulla on mahdollista tutkia bulevardikaupungin rakentamisen vaikutuksia alueen ja sen lähiympäristön viher- ja virkistyspalveluihin. Tulevaisuusskenaariossa oletetaan, että tulevaa bulevardikaupunkia reunustavien nykyisten asuinalueiden asukasmäärät pysyvät kutakuinkin muuttumattomina.

Kuva 19. Leikkipuisto Mäkiörppä.

3.1 Viheralueiden saavutettavuustarkastelut

Tarkastelualueen viheralueverkosto on luokiteltu saavutettavuustarkastelua varten erilaisiin kategorioihin sen mukaan, miten niiden luonne painottuu ekosysteemien toimintaan tai toiminnallisuuteen (kts. Kuva 20).

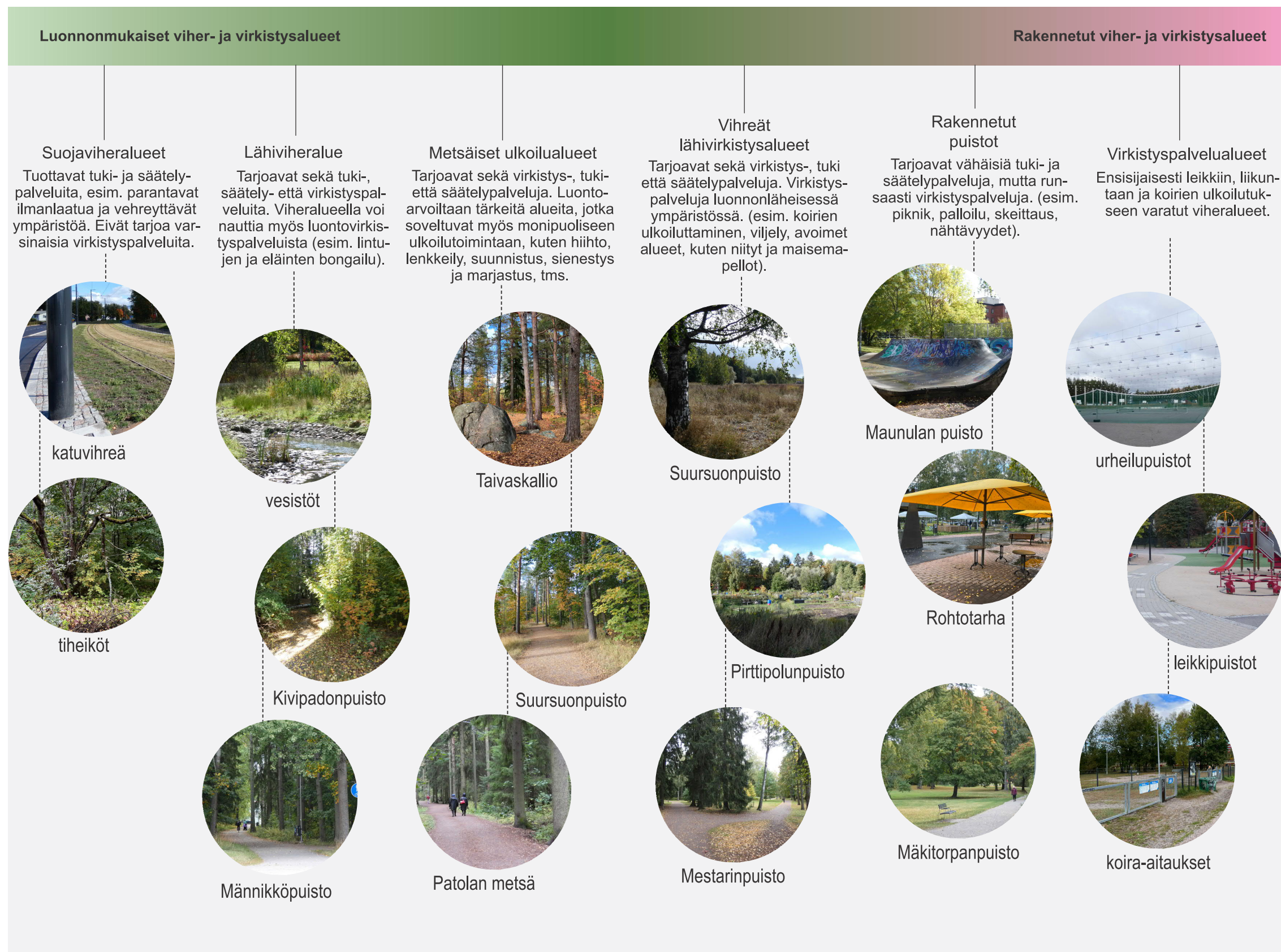
Alueella on paljon suojavyöhykkeitä ja kasvipeitteisiä tiealueen osia, joita ei ole ensisijaisesti tarkoitettu virkistyskäyttöön. Tällaisia ovat esimerkiksi Tuusulanväylän suojaviheralueet ja Metsälän toimitila-alueen katujen nurmipintaiset erotuskaistat. Ekosysteemi- palvelujen näkökulmasta ne tarjoavat tuki- ja säätelypalveluita, kuten melun vaimentamista tai ilman puhdistamista ja täydentävät alueen ekologista verkostoa, mutta niiden virkistyskäyttöarvo on vähäinen. Sen vuoksi niitä ole otettu huomioon viheralueiden saavutettavuusanalyyseissa.

Alueen nykyiset asuinalueet ovat vehreitä. Rakennusten välissä sijaitsee kapeita metsäkaistaleita kuten Kivipadonpuisto tai Teininpuisto Patolassa ja vehreät yksityiset pihat tukevat viheralueiden kokonaisuutta. Nämä sekä luonto- että virkistysarvoiltaan tärkeät alueet huomioidaan viheralueiden saavutettavuusanalyyseissa ”Lähiviheralueena”. Lähiviheralueilla voi tyypillisesti ulkoilla ja kokea luontoelämyksiä, kuten eläinten tai lintujen tarkkailua.

Alueella sijaitsee useita metsäisiä viheralueita. Patolan metsän, Taivaskallion, Suursuonpuiston ja Maunulanpuiston metsäalueet ovat tärkeitä ydinmetsiä Helsingin metsäverkostossa. Niiden lisäksi myös Louhenpuistossa ja Tanhukalliolla on metsäisiä osa-alueita. Nämä luonto- ja virkistysarvoiltaan merkittävät alueet on huomioitu viheralueiden saavutettavuusanalyyseissa ”Metsäisinä ulkoilualueina”.

Metsäisten ulkoilualueiden lisäksi tarkastelualueella löytyy myös muita luontoarvoiltaan monipuolisia viheralueita. Esimerkiksi Suursuonpuistossa on arvokkaita niittyalueita ja Pirttipolunpuistossa monimuotoista kasvillisuutta kasvavia viljelypalstoja. Nämä viheralueet tarjoavat myös tyypillisesti monipuolisia virkistysmahdollisuuksia, ja ovat viheralueiden saavutettavuusanalyyseissa ryhmitelty kategoriaan ”Vihreät lähivirkistysalueet”.

Alueelta löytyy pienehkö määrä ns. ”rakennettuja puistoja”, leikattuine nurmineen ja istutettuine pui-

Kuva 20. Työssä käytetty viheralueiden luokitus.

neen sekä pensasryhmineen. Näissä puistossa on myös enemmän kovia pintoja, kuten asfalttia ja kiveyksiä. "Rakennetut puistot" tarjoavat runsaasti mahdollisuuksia erilaisiin virkistystoimintoihin ja vapaa-ajan viettoon, kuten leikkiin, ulkoiluun oleskeluun tai oleskeluun.

Yksinomaan erilaisien virkistyspalvelujen tuottamiseen tarkoitettuilta puiston osilta, kuten koira-aitauksista ja leikki- tai liikuntapaikoilta löytyy tyypillisesti vain hyvin vähäisesti luontoarvoja. Nämä alueet on luokiteltu kategoriaan "Virkistyspalvelualueet" ja niiden sisältämien palveluiden riittävyyttä on arvioitu virkistyspalvelujen saavutettavuusanalyseissa luvussa 3.2.

Kuva 21. Viheralueverkosto tarkastelualueella 2022 ja 2045.

Merkintöjen selitykset

--- Bulevardikaupungin suunnittelualan likimääräinen rajaus

Toiminnallisuuteen painottuvat viher- ja virkistysalueet

Virkeä palvelualueet

Rakennetut puistot

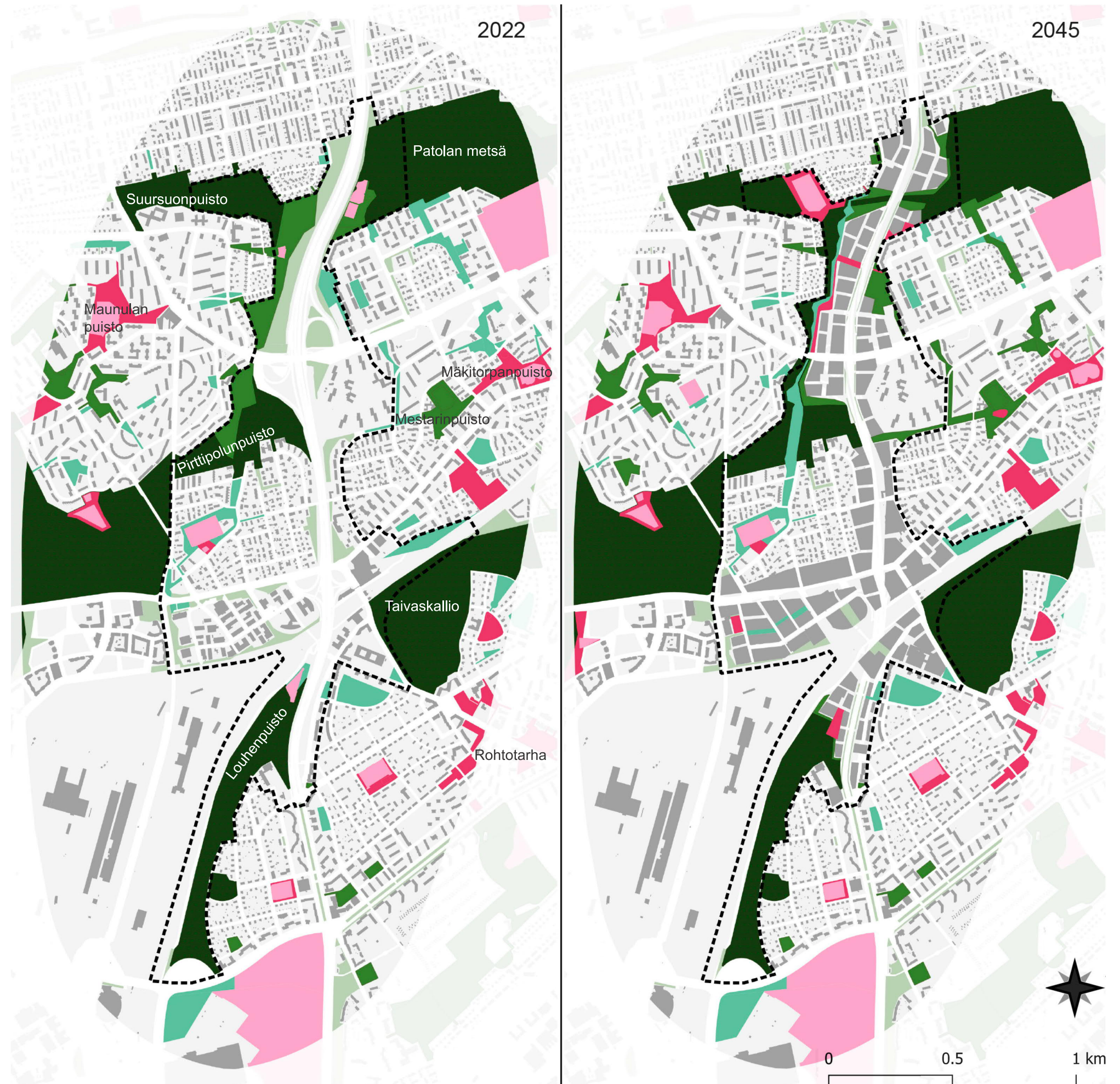
Ekosysteemien toimintaan painottuvat viher- ja virkistysalueet

Metsäiset ulkoilualueet

Vihreät lähivirkistysalueet

Lähiviheralue

Suojaviheralueet

3.1.1 Viheralueiden saavutettavuus kävelen ja pyöräillen

Viheralueiden saavutettavuusanalyysi on tehty GIS-työkalujen avulla. Karttapohjiin on rajattu 200 m, 500 m ja 1000 m etäisyydet asuinkortteleista virkistyskäyttöön soveltuville viheralueille, jollaisiksi tässä työssä on määritelty vähintään 0,2 ha suuruiset ja 20 m leveät puistot ja viheralueet. Etäisyydet on mitattu jalkakäytäviä ja ulkoilureittejä pitkin.

Saavutettavuusanalysissä näkyvät junanradan estevaikutukset alueen pohjois – eteläsuuntaisiin yhteyksiin. Käpylän olemassa olevat viheralueet Taivaskallio ja Louhenpuisto ovat erityisen tärkeitä kaavarungon eteläisemmille kortteleille, jotka sijaitsevat radan eteläpuolella. Junaradan pohjoispuolisilta korttelialueilta pääsee helposti Maunulan, Metsälän ja Patolan viheralueisiin ja niistä eteenpäin Keskuspuistoon ja Helsingipuistoon.

Kaupunkirakenteen tiivistyminen tulee parantamaan viheralueiden saavutettavuutta, sillä uusien yhteyksien myötä eri asuinalueilta pääsee helpommin useammalle viheralueelle. Muutos ei näy saavutettavuusanalysin karttataustatarkastelussa, sillä kaikkia tulevia yhteyksiä ei ole tässä vaiheessa mallinnettu.

Kuva 22. Viheralueiden saavutettavuus tarkastelualueella 2022 ja 2045.

Merkintöjen selitykset

 Bulevardikaupungin suunnittelualueen likimääräinen rajaus

Viher- ja virkistysalueet

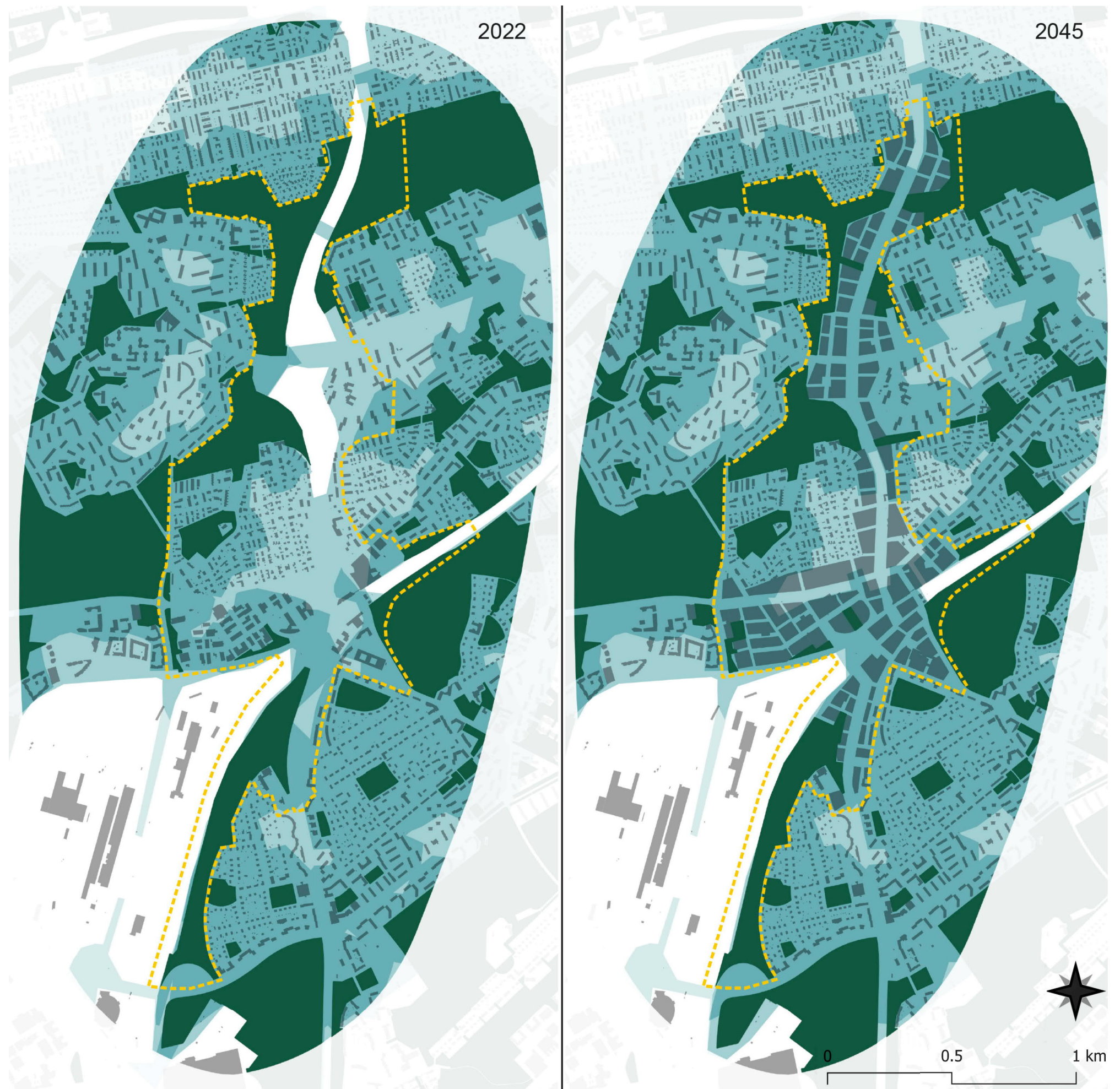
 Kaikki viheralueet, jotka ovat vähintään 0,2 ha ja yli 20 m leveitä

Etäisyys viheralueisiin katuja ja reittejä pitkin

 Alue jolta on alle 200 m etäisyys viheralueisiin

 Alue jolta on alle 500 m etäisyys viheralueisiin

 Alue jolta on alle 1000 m etäisyys viheralueisiin

3.1.2 Viheralueiden saavutettavuus julkisella liikenteellä

Analyysissä on esitetty 200 m, 500 m ja 1000 m etäisyydet julkisen liikenteen pysäkeiltä virkistyskäyttöön soveltuville viheralueille, jollaisiksi tässä työssä on määritelty vähintään 0,2 ha suuruiset ja 20 m leveät puistot ja viheralueet. Etäisyydet on mitattu jalkakäytäviä ja ulkoilureittejä pitkin.

Tarkastelu perustuu kaavarungon luonnosvaiheessa saatavilla olleeseen tietoon bulevardikaupungin joukkoliikenteen yhteyksistä. Joukkoliikenteen suunnittelu tulee tarkentumaan alueen suunnittelun edetessä, joten tässä tarkastelussa käytetyt pysäkkipaikat ovat suuntaa antavia. Tulevan raitiotielinjan pysäkkien likimääräiset sijainnit koottu bulevardikaupungin suunnitteluperiaatteista. Bussipysäkkien sijainnit tulevan bulevardin varrella on arvioitu bussiliikenteen tavoitellun pysäkkivälin (300-400 m) perusteella. Analyysissä on oletettu, että muiden bussipysäkkien sijainnit bulevardin ulkopuolella pysyvät nykyisillä paikoillaan. Tarkastelussa on myös huomioitu Raidejokeri I:n pysäkit.

Uusien pysäkkien sekä laajentuvan katu- ja reittiverkoston myötä tarkastelualueen viheralueet ovat nykyistä paremmin saavutettavissa bulevardikaupungin rakentumisen jälkeen. Esimerkiksi Patolan metsä sijaitsee tällä hetkellä melkein kokonaisuudeltaan noin 1 km kävelymatkan päästä lähimmästä pysäkestä, mutta tulevaisuudessa metsässä olevalta kuntoreitiltä on vain noin 500 m kävely lähimmälle pysäkille.

Kuva 23. Viheralueiden saavutettavuus julkisella liikenteellä tarkastelualueella 2022 ja 2045.

Merkintöjen selitykset

 Bulevardikaupungin suunnittelualan likimääräinen raja

Julkisen liikenteen pysäkit

 Bussi

 Raitiovaunu

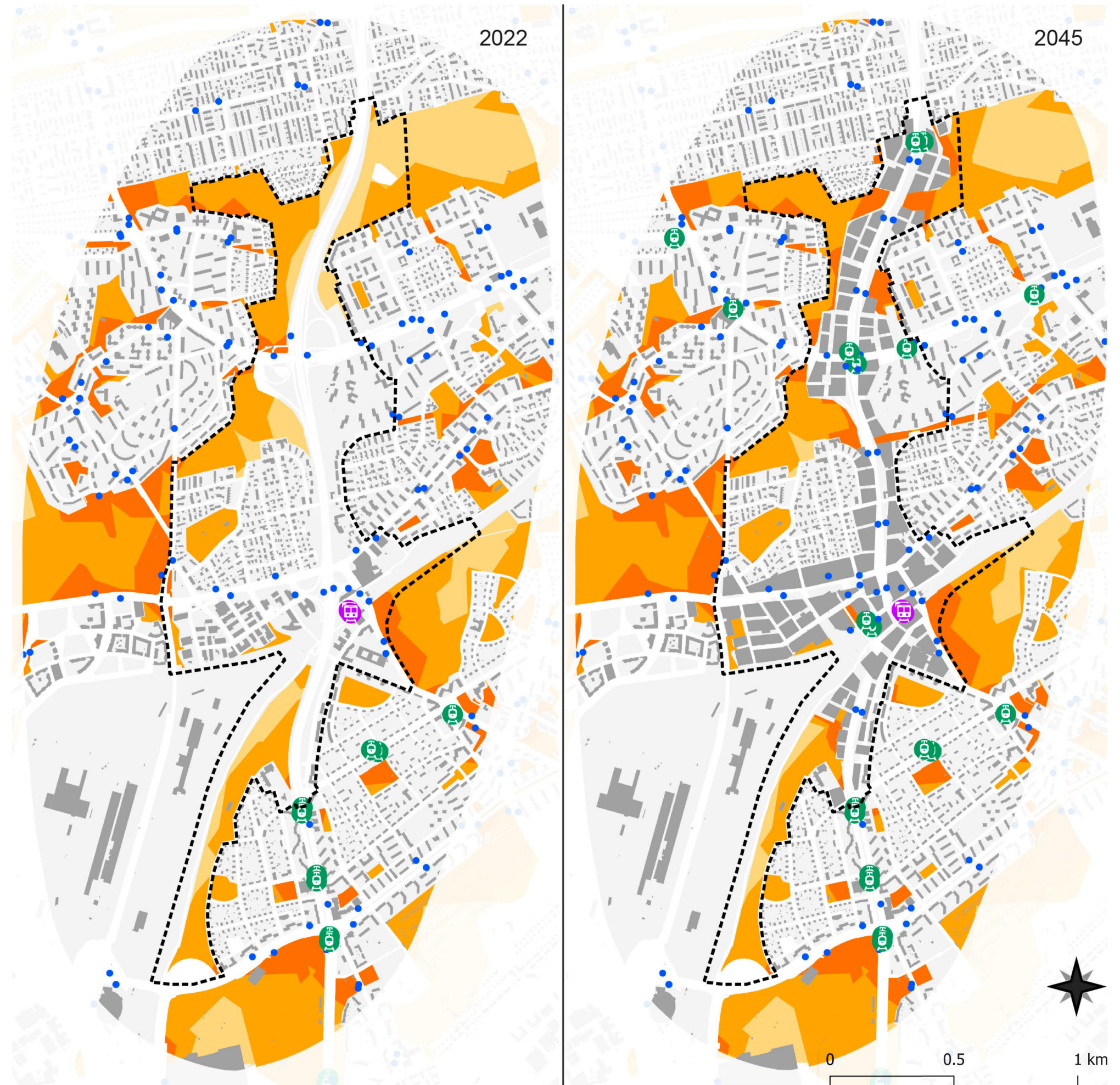
 Juna

Etäisyys lähimmälle pysäkille katuja ja reittejä pitkin

 alle 200 m, 3 min kävely

 alle 500m, 7 min kävely

 alle 1000 m, 15 min kävely

3.1.3 Viheralueiden käyttötarveanalyysi

Viheralueille kohdistuvaa käyttötarvetta on arvioitu suhteuttamalla ympäröivien asuinalueiden asukasmääriä niiden etäisyyteen ympäröivistä viheralueesta. Analyysi kuvaa eri viheralueille teoreettisesti kohdistuvaa käyttäjämäärää nykytilanteessa ja bulevardikaupungin rakentumisen jälkeen. Tarkastelu ei anna absoluuttista totuutta viheralueiden käyttäjämääristä, mutta sen pohjalta voidaan arvioida millä alueilla esim. kenttäkerroksen kulutus tulee lisääntymään tai missä on tarvetta virkistyspalveluiden ja -reitistön kehittämiseen.

Tarkastelun lähtötietoina ovat Helsingin osa-alueiden nykyiset asukasmäärät (2022) ja raportin laatimisen aikana saatavilla olevat arviot Mäkelänkadun bulevardikaupungin tulevista asukasmääristä. Laskentakaavan oletusarvoksi asetettiin, että kunkin osa-alueen asukkaat käyttävät virkistysalueita, jotka sijaitsevat korkeintaan 1500 metrin etäisyydellä asuinalueensa rajalta ja että sitä suurempi osa asukkaista käyttää puistoaluetta, mitä lähempänä se heidän asuinalueitaan sijaitsee.

Analyysin perusteella tarkastelualueen viheralueiden käyttötarve tulee lisääntymään merkittävästi bulevardikaupungin rakentumisen myötä. Suurimmat käyttötarpeen muutokset kohdistuvat Suursuonpuiston ja Pirttipolunpuiston itäosiin, Tanhukalliolle, Oulunkylän rengasraitille, Taivaskallion puistoon, sekä Patolan metsän länsiosiin. Esimerkiksi Pirttipolunpuiston käyttäjämäärän on arvioitu kasvavan noin 40 % ja Suursuonpuiston noin 38 % nykytilanteeseen verrattuna. Erityisesti näillä alueilla on tarpeen tehdä toimenpiteitä kulumisen estämiseksi reitistöä ja opastusta kehittämällä.

Louhenpuiston, Keskuspuiston, Patolan metsän itäosan alueella, Maunulan sekä Käpylän puistoissa muutokset jäävät vähäisemmiksi. Louhenpuistossa käyttötarpeen kasvu ei ole merkittävää, koska alueen asukasmäärä tulee kasvamaan vain suhteellisen vähän nykytilaan nähden.

Kuva 24. Viheralueiden käyttötarve tarkastelualueella 2022 ja 2045.

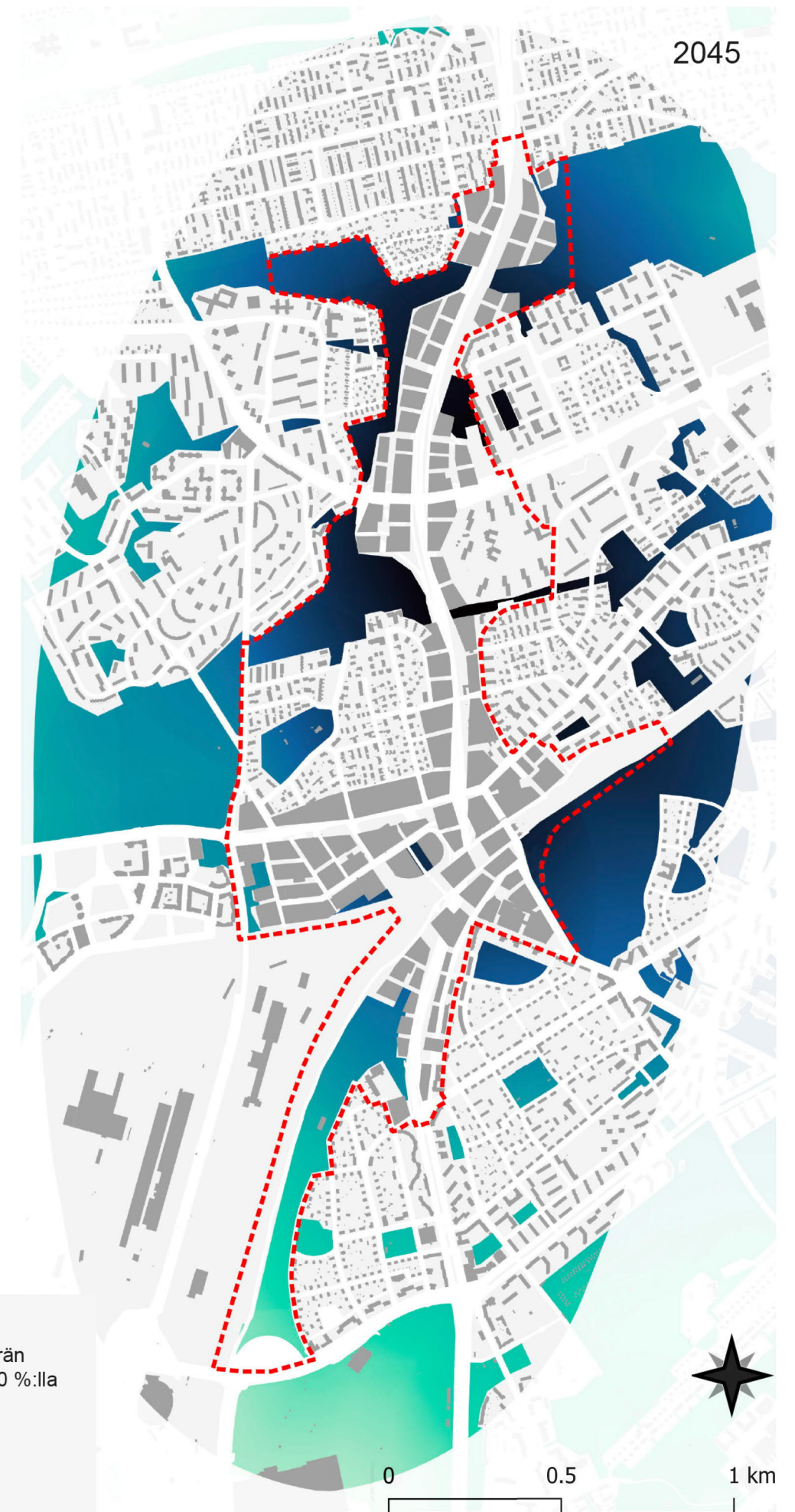
Nykytilanne

- Suurempi suhteellinen käyttäjämäärä
- Pienempi suhteellinen käyttäjämäärä

Tulevaisuus

- Käyttäjämäärän kasvu noin 40 %:lla
- Ei muutosta

Pirttipolunpuiston käyttötärpeen kasvaminen

Olevat asukkaat Pirttipolunpuiston läheisyydessä

Metsälä	1 000
Maunula	7 000
Oulunkylä	10 500
Yhteensä	18 500

Uudet asukkaat Pirttipolunpuiston läheisyydessä

Käskyhaltijantien risteys, Metsälän ja Oulunkylän reunat	8 000
--	-------

Yhteensä **26 500**

Prosentuaalinen muutos **~40 %**

Taulukko 3. Pirttipolunpuiston tulevaisuuden käyttötärpeen arviointi.

Suursuonpuiston käyttötärpeen kasvaminen

Olevat asukkaat Suursuonpuiston läheisyydessä

Länsi-Pakila	5 500
Maunula	7 000
Oulunkylä	10 500
Yhteensä	23 000

Uudet asukkaat Suursuonpuiston läheisyydessä

Käskyhaltijantien risteys, Maunulan ja Patolan reunat, Itä- ja länsi Pakilan välinen alue	9 000
---	-------

Yhteensä **32 000**

Prosentuaalinen muutos **~38 %**

Taulukko 4. Suursuonpuiston tulevaisuuden käyttötärpeen arviointi.

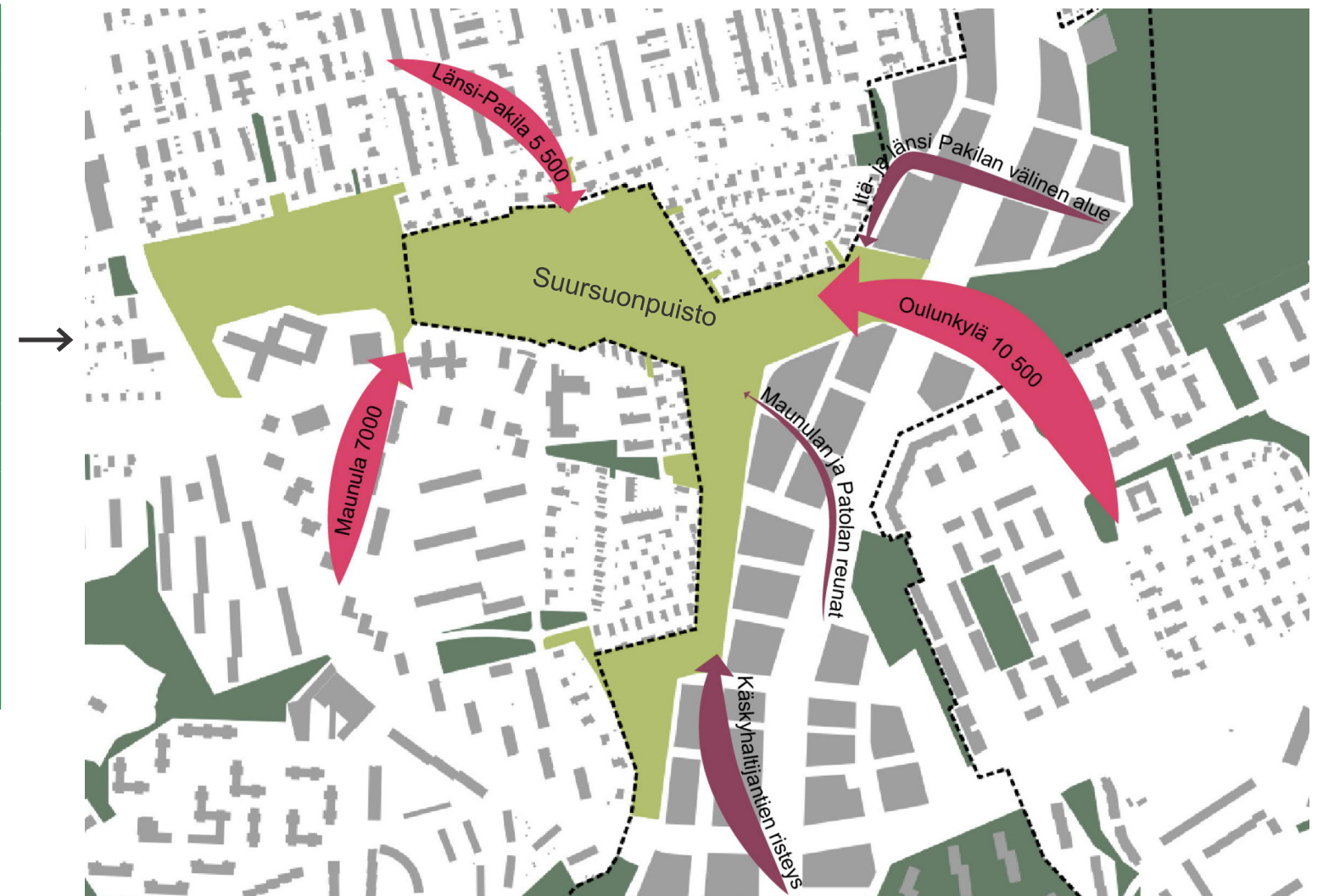
Merkintöjen selitykset

 Uudet käyttäjät Nykyiset käyttäjät

100 200 m

Kuva 25. Kartasta näkyy mistä asuinalueista Pirttipolunpuiston käyttäjät tulevat tulevaisuudessa.

Kuva 26. Kartasta näkyy mistä asuinalueista Suursuonpuiston käyttäjät tulevat tulevaisuudessa.

3.2 Virkistyspalvelujen saavutettavuustarkastelu

Toiminnallisten viheralueiden ja virkistyspalveluiden, kuten leikki- ja liikuntapaikkojen, palstaviljelyalueiden ja koira-aitausten saavutettavuutta ympäröiviltä asuinalueilta on arvioitu etäisyysperusteisesti. Analyysikartoissa esitetyt vyöhykkeet kuvaavat etäisyyttä asuinalueelta kohteeseen joko linnuntietä tai katu- ja ulkoilureittiverkostoa pitkin. Eri virkistyspalveluille suositeltavat enimmäisetäisyydet vaihtelevat mm. käyttäjäkunnan ikärakenteen ja toiminnan luonteen mukaan. Esimerkiksi pienten lasten päivittäisessä käytössä olevat leikkipaikat pyritään sijoittamaan asuinalueiden lähelle, kun taas kausittaisessa käytössä olevat palstaviljelyalueet voivat sijaita kauempanakin. Tarkasteluissa käytetyt mitoituskriteerit ja vyöhykejako perustuvat eri lähteistä koottuihin mitoitusperiaatteisiin, jotka on kuvattu tarkemmin oheisessa taulukossa.

Viheraluetyyppi	Kategoria	Selitys	Etäisyys	Lähde
Rakennetut viher- ja virkistysalueet	Virkistyspalvelualueet	Leikkipuisto (5 000 - 10 000 m ²)	600 m	Helsingin kaupunki. Leikkipalvelulinjaus - Taustaraportti. Kaupunkiympäristön aineistoja 2022:1. Kaupunkiympäristön toimiala. 2023. Leikkipalveluiden järjestämisen periaatteet.
		Alueleikkipaikka (>3000 m ²)	600 m	Leikkipalvelulinjaus - Taustaraportti. Leikkipalveluiden järjestämisen periaatteet.
		Lähileikkipaikat (500-600 m ²)	300 m	Leikkipalvelulinjaus - Taustaraportti. Leikkipalveluiden järjestämisen periaatteet.
		Liikuntapuisto	1000 m	Schipperijn, J., Ekholm, O., Stigsdotter, U.K., Toftager, M., Bentsen, P., Kamper-Jorgensen, F. & Randrup, T.B. 2010. Factors influencing the use of green space: Results from a Danish national representative survey. Landscape and Urban Planning 9, s. 130–137.
		Lähivirkistyspalvelu	300 m	Vihdintien-Huopalahdentien viher-, virkistys ja metsäverkostot (2019)
		Luistelukenttä	500 m	Schipperijn, J., et al. 2010. Factors influencing the use of green space: Results from a Danish national representative survey. Landscape and Urban Planning 9, s.130–137
		Tekojääkenttä	1000 m	Schipperijn, J., et al. 2010. Factors influencing the use of green space: Results from a Danish national representative survey. Landscape and Urban Planning 9, s.130–137
		Hiihtolatu	1000 m	Schipperijn, J., et al. 2010. Factors influencing the use of green space: Results from a Danish national representative survey. Landscape and Urban Planning 9, s.130–137
		Koira-aitaus	2 km	Helsingin koirapalvelulinjauksen mukainen tavoite-etäisyys on 3 km, mutta tässä työssä tutkittiin saavutettavuutta lyhyemmällä tavoite-etäisyydellä asunnoista.
	Palstaviljelyalueet	3 km	Espoon kaupungin viljelyalastaohjelma	
Rakennetut viheralueet	Rakennetut puistot leikattuine nurmineen ja istutettuine puineen	500 m	Virkistysalueiden suunnittelu ja hoito (1998), Bostadsnära natur - inspiration och vägledning (2007), Viherympäristöliiton tietopankki (2022), Vihdintien-Huopalahdentien viher-, virkistys ja metsäverkostot (2019), Stockholms stad (2019) Friyteguiden	
Luonnonmukaiset viher- ja virkistysalueet	Vihreät lähivirkistysalueet	Luontoarvoiltaan monipuolisia viheralueita, kuten Suursuonpuisto	500 m	Virkistysalueiden suunnittelu ja hoito (1998), Bostadsnära natur - inspiration och vägledning (2007), Viherympäristöliiton tietopankki (2022), Vihdintien-Huopalahdentien viher-, virkistys ja metsäverkostot (2019), Stockholms stad (2019) Friyteguiden, Plan för Malmös gröna och blå miljöer (2019)
	Metsäiset viheralueet	Laajemmat metsäiset viheralueet	1000 m	Vihdintien-Huopalahdentien viher-, virkistys ja metsäverkostot (2019), Plan för Malmös gröna och blå miljöer (2019)
	Lähiviheralue	Pienemmät viheralueet, kuten metsäkaistaleet	200 m	Stockholms stad (2019) Friyteguiden, Plan för Malmös gröna och blå miljöer (2019), Vihdintien-Huopalahdentien viher-, virkistys ja metsäverkostot (2019)
	Suojaviheralueet	Ei virkistyskäyttöön tarkoitettuja alueita	-	-

Taulukko 5. Työssä käytetyt saavutettavuuskriteerit ja niiden lähteet.

3.2.1 Leikkipalvelujen saavutettavuustarkastelu

Vuonna 2023 hyväksytyn leikkipalvelulinjauksen mukaan Helsingin leikkipalveluja kehitetään kolmen leikkipalvelukategorian mukaan. Leikkipalvelut on jaoteltu pinta-alan ja palvelutarjonnan mukaan leikkipuistoihin, alueleikkipaikkoihin ja lähileikkipaikkoihin. Leikkipalvelulinjauksen tavoitteena on ”että noin 600 metrin säteellä kotoa löytyy alueleikkipaikka tai leikkipuisto tai vaihtoehtoisesti tätä lähempänä sijaitsee lähileikkipaikka, jolloin matka voi olla suositusta pidempi”. Näiden lisäksi kaupungissa on myös leikkipalveluverkostoa täydentäviä kohteita, kuten koulujen ja päiväkotien pihat ja asuinrakennusten pihojen leikkipaikat.

Leikkipuistot pitävät sisällään paljon toimintoja ja niihin kuuluu yleensä myös leikkipuistorakennus. Sen vuoksi leikkipuistojen suositeltava vähimmäispinta-ala on 5 000 ja 10 000 m² välillä. Tarkastelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee viisi leikkipuistoa, jotka täyttävät leikkipuistojen vähimmäispinta-alan: Leikkipuisto Maunula, Leikkipuisto Mäkitorppa, Leikkipuisto Kimmo, Leikkipuisto Intia ja Leikkipuisto Etupelto.

Alueleikkipaikoissa on monipuolisia leikkivälineitä, jotka sopivat monen ikäisille lapsille. Alueleikkipaikan suositeltava vähimmäispinta-ala on 3000 m², mutta jos varsinainen leikkipaikka-alue on suositusta pienempi, voivat sen läheisyydessä olevat pelikentät täydentää alueleikkipaikkaa. Tarkastelualueella alueleikkipaikaksi on määritelty Koivikkopuiston leikkipaikka, Suursuonpuiston leikkipaikka, Mäkitorpanpuiston leikkipaikka sekä Akseli Toivosen kentän leikkipaikka.

Lähileikkipaikka on varustettu tavallisilla leikkivälineillä, kuten hiekkalaatikko, keinu, pieni liukumäki tai jousikeinut. Lähileikkipaikat palvelevat lähialueen asukkaita ja ne on suunnattu etupäässä pienille lapsille. Lähileikkipaikan suositeltava vähimmäispinta-ala on 500-600 m². Tarkastelualueella lähileikkipaikaksi on määritelty Patolan metsän leikkipaikka, Pirttipolunpuiston leikkipaikka, Krämertipuiston leikkipaikka, Onnenpuiston leikkipaikka, Otto-livari Meurmannipuiston leikkipaikka ja Osmonlehdon leikkipaikka.

Nykyisiltä asuinalueilta on keskimäärin lyhyet etäisyydet leikkipalveluille, lukuun ottamatta Länsi-Pakilan ja Metsälän pientalovaltaisten asuinalueiden itäosia, sekä Oulunkylän länsiosaa.

Bulevardikaupungin rakentamisen myötä Suursuonpuiston nykyinen alueleikkipaikka poistuu ja korvaava alueleikkipaikka rakennetaan pohjoisemmaksi. Myös Postipuiston alueelle rakennetaan lähivuosina uusi alueleikkipaikka.

Bulevardikaupungin rakentuessa etäisyydet Metsälän ja Oulunkylän uusilta korttelialueilta, Metsälän toimitala-alueelle suunnitelluilta korttelialueilta ja Käpylän asemaseudulta lähimpiin leikkipaikkoihin tai -puistoihin tulevat olemaan suhteellisen pitkiä.

Tarkastelun perustella bulevardikaupungin alueella on tarvetta uusille leikkipalveluille tulevaisuudessa. Palvelut voitaisiin tuottaa esimerkiksi rakentamalla yksi suurempi alueleikkipaikka esimerkiksi Metsälän reunaan suunnitelluille korttelialueille tai Käpylän asema-alueen pohjoislaidalle. Toisena vaihtoehtona voisi tulla kysymykseen esim. jonkin suuremman asuinkorttelin sisään jäävä korttelipuisto.

Kuva 27. Ylinnä vasemmalla. Leikkipuisto Maunula.

Kuva 28. Ylinnä oikealla. Leikkipuisto Mäkitorppa.

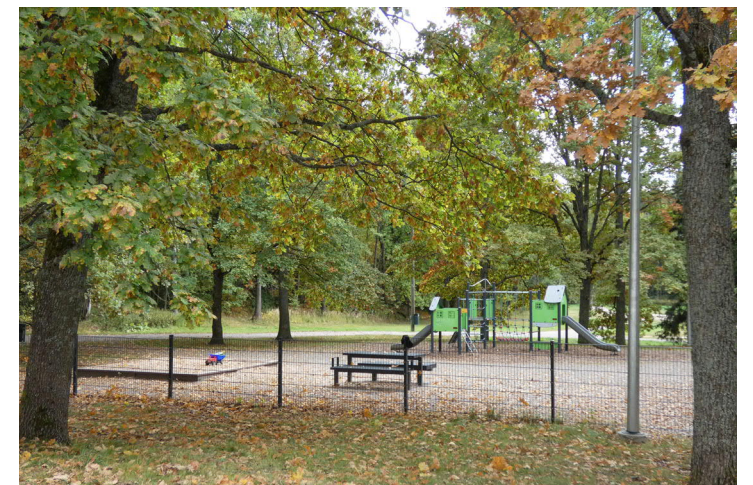
Kuva 29. Keskellä vasemmalla. Suursuonpuiston leikkipaikka.

Kuva 30. Keskellä oikealla. Krämertipuiston leikkipaikka.

Kuva 31. Alinna vasemmalla. Leikkipuisto Intia.

Kuva 32. Keskellä oikealla. Onnenpuiston leikkipaikka.

Kuva 33. Alinna oikealla. Koivikkotien leikkipaikka.

Kuva 34. Leikkipalveluiden saavutettavuus tarkastelualueella 2022 ja 2045.

Merkintöjen selitykset

 Bulevardikaupungin suunnittelualueen likimääräinen rajaus

Leikkipalvelut

- Leikkiapuisto
- Alueleikkipaikka
- Lähieleikkipaikka

Leikkipalveluverkostoa täydentävät kohteet

- Päiväkodit
- Koulut

Poistettavat viher- ja virkistyspalvelut

- Poistettava leikkipaikka

Saavutettavuusvyöhykkeet

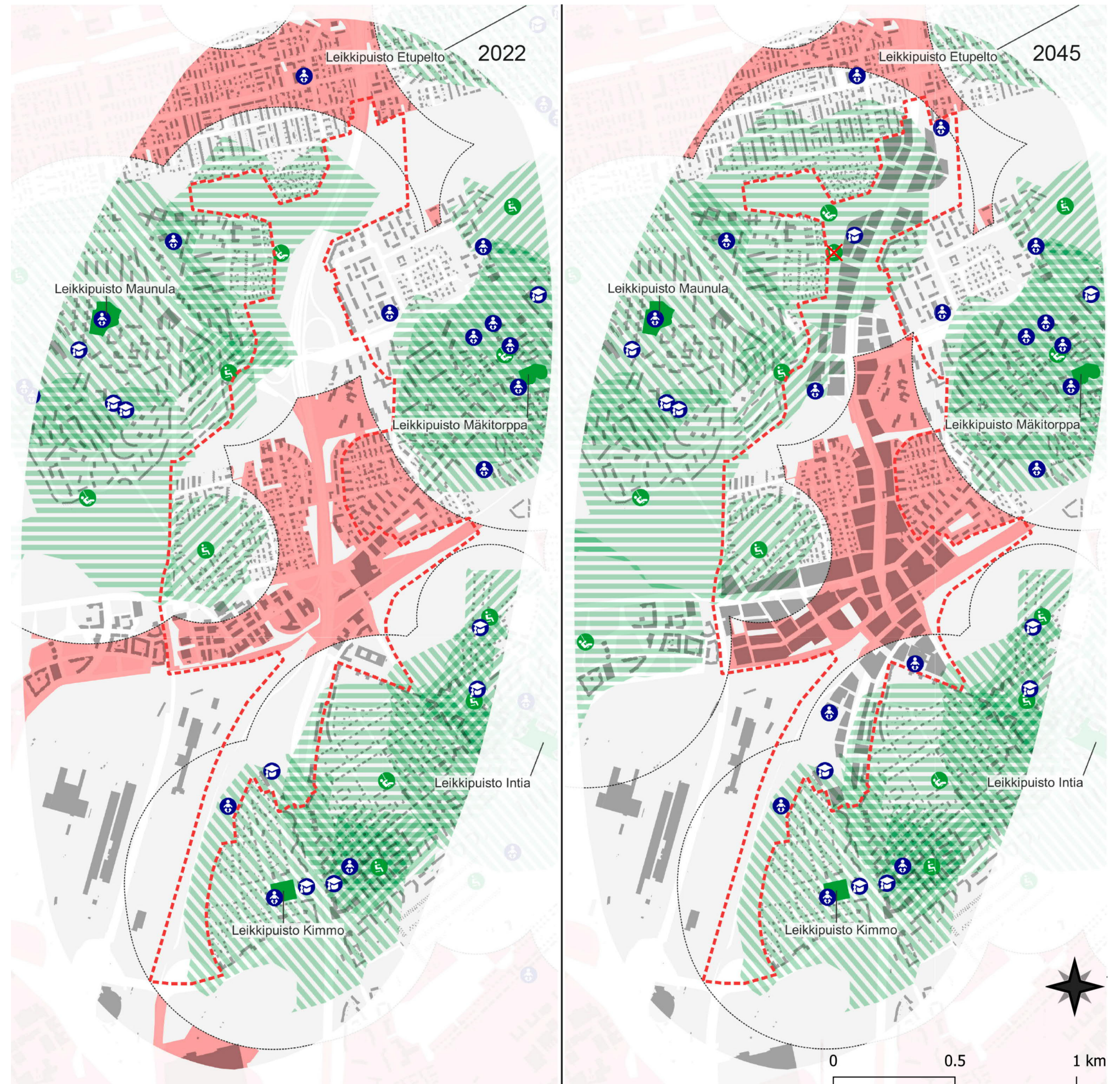
- 600 m, leikkiapuisto ja alueleikkipaikka
- 300 m, lähieleikkipaikka

Etäisyys palveluihin katuja ja reittejä pitkin

- Alue, jolta alle 600 m etäisyys leikkiapuistoon
- Alue, jolta alle 600 m etäisyys alueleikkipaikkaan
- Alue, jolta alle 300 m etäisyys lähieleikkipaikkaan

Palvelutarpeita

- Alue, jolta yli 600 m leikkiapuistoon ja alueleikkipaikkaan sekä yli 300 m lähieleikkipaikkaan

3.2.2 Liikuntapalvelujen saavutettavuustarkastelu

Alueen nykyiset liikuntapuistot ja lähiliikuntapaikat ovat kohtuullisen hyvin saavutettavissa. Ainoastaan Metsälän itäosista, Patolan lounaiskulmasta sekä Länsi-Pakilan keskiosista etäisyys lähimpiin lähiliikuntapaikkoihin ylittää tavoitteeksi asetetun 300 m rajan. Myös etäisyydet Pirkkolan, Käpylän ja Oulunkylän liikuntapuistoihin ovat keskimäärin hyvät lukuun ottamatta Käpylän asemanseutua.

Bulevardikaupungin rakentuminen aiheuttaa joitain muutoksia alueen ulkoliikuntapalveluihin. Sekä Suursuonpuiston että Risupadonpuiston pelikentät poistuvat. Käpylän aseman läheisyyteen on alustavasti kaavailtu uutta skeittipaikkaa, mutta päätös sen rakentamisesta tehdään myöhemmissä suunnitteluvaiheissa. Postipuiston länsireunalle on suunniteltu pumptrack-rata, senioreiden ulkoliikuntapaikka, crossfit-kuntoilupaikka sekä pelikenttä. Nämä lähiliikuntapalvelut palvelevat ensisijaisesti vain Postipuiston asukkaita.

Olemassa olevien liikuntapalvelujen saavutettavuus tulee jonkin verran paranemaan, kun reitti- ja katuverkosto laajenee ja paranee bulevardikaupungin rakentamisen myötä, esimerkiksi Oulunkylän liikuntapuiston saavutettavuus katuja ja reittejä pitkin paranee.

Maunulan ja Patolan välisiä kortteleita lukuun ottamatta suurin osa bulevardikaupungin uusista asuinalueista tulee sijaitsemaan yli 300 m etäisyydellä nykyisistä lähiliikuntapaikoista. Käpylän aseman seudun osalta palveluverkosto paranee, mikäli suunniteltu skeittipaikka toteutetaan mutta ilman skeittipaikkaa myös asemanseutu sijaitsee kaukana lähiliikuntapaikoista. Tämä tarkoittaa, että eri puolilla bulevardikaupunkia on tarvetta uusille lähiliikuntapalveluille. Tilanahtauden vuoksi niitä voidaan toteuttaa esimerkiksi ulkoiluteiden ja puistojen varteen sijoittuvina pienten liikuntapaikkojen ketjuna. Esimerkiksi parkour-välineet, pöytätennis ja ulkokuntoilupaikat vievät suhteellisen vähän tilaa ja ovat sen vuoksi suhteellisen helposti sijoitettavissa tiivistyvään kaupunkiympäristöön. Koripallo-, ja/tai tenniskenttiä voidaan myös toteuttaa sisätiloissa. Liikuntapalveluiden jatkosuunnittelussa tulee huomioida erilaiset käyttäjäryhmät ja tarpeet. Esimerkiksi ulkokuntoilupaikka palvelee laajempaa käyttäjäkuntaa kuin skeittipaikka.

Metsälän ja Oulunkylän reuna-alueilta, Käpylän asema-alueelta, Metsälän toimitila-alueelta ja Louhenpuiston uusilta korttelialueilta tulee olemaan yli 1 km etäisyys lähimpään liikuntapuistoon. Alueen liikuntapuistoverkosto on kuitenkin VISTRA:n tavoitteiden mukainen, eikä uusia liikuntapuistoja ole suunnitteilla.

Kuva 35. Ylinnä vasemmalla. Skeittiramppi leikkipuisto Maunulassa.

Kuva 36. Ylinnä oikealla. Oulunkylän liikuntapuisto.

Kuva 37. Keskellä vasemmalla. Krämertipuiston pelikenttä ja tenniskenttä.

Kuva 38. Keskellä oikealla. Kylävanhimmantien puiston pelikenttä.

Kuva 39. Alinna vasemmalla. Koivikkopuiston pelikenttä

Kuva 40. Keskellä oikealla. Suursuonpuiston ulkokuntoilupaikka.

Kuva 41. Alinna oikealla. Koripallokenttä leikkipuisto Maunulassa.

Kuva 42. Liikuntapalveluiden saavutettavuus tarkastelualueella 2022 ja 2045.

Merkintöjen selitykset

 Bulevardikaupungin suunnittelualan likimääräinen rajaus

Liikuntapalveluja täydentävät kohteet

 Koulut

Viher- ja virkistyspalvelut

 Beachvolley/lentopallokentät

 Koripallokentät

 Lähiliikuntapaikat

 Parkour-alueet

 Pöytätennis

 Ratagolf

 Skeitti- ja rullaluistelupaikat

 Tenniskentät

 Yleisurheilun harjoitusalueet

 Ulkokuntoiluvälineet

 Peli- ja urheilukentät

 Liikuntapuisto

Poistettavat viher- ja virkistyspalvelut

 Ulkokuntoiluvälineet

 Pelikenttä

Saavutettavuusvyöhykkeet

 1000 m, Liikuntapuistot

 300 m, Lähiliikuntapalvelu

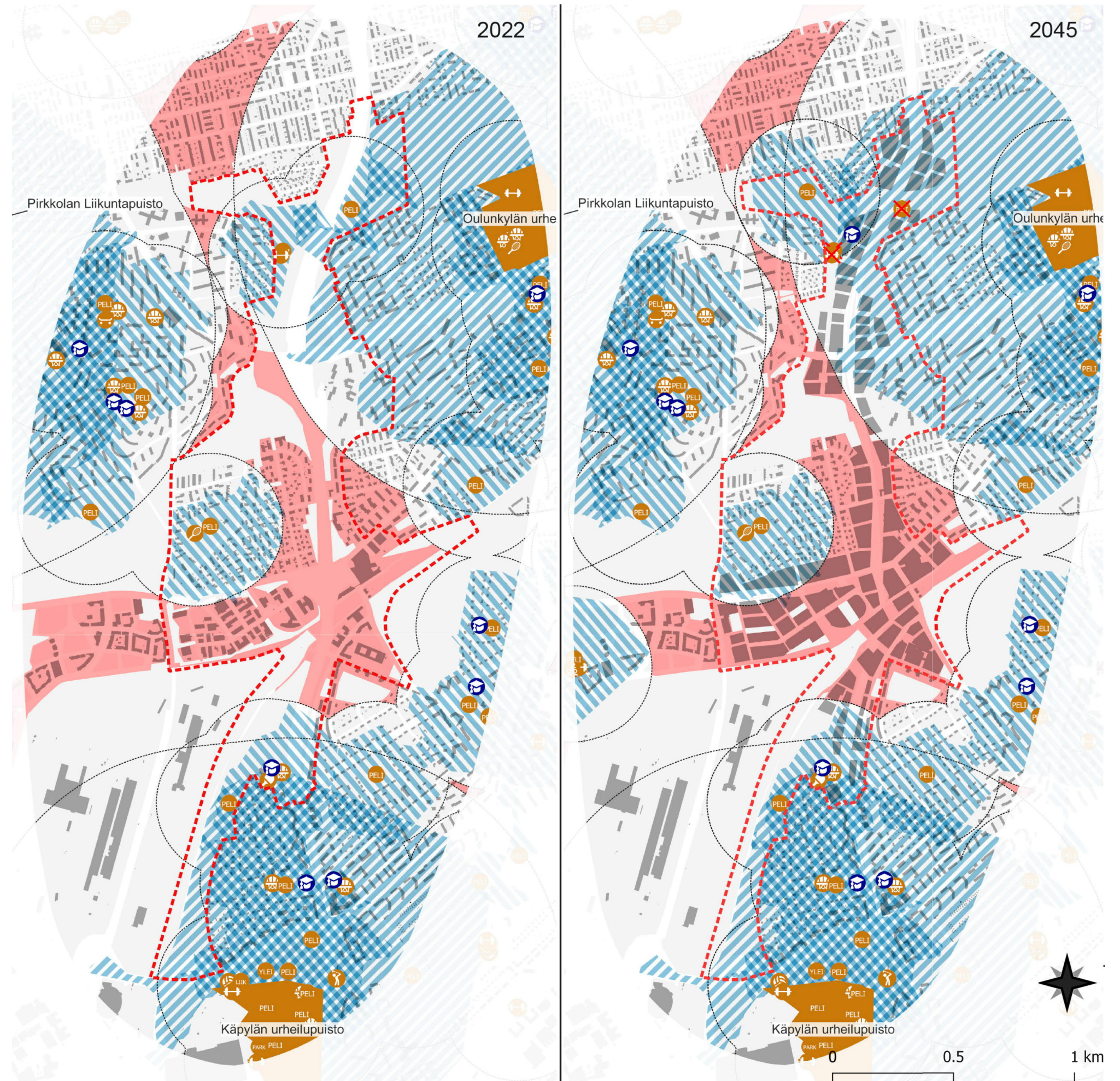
Etäisyys palveluihin katuja ja reittejä pitkin

 Alue, jolta alle 1000 m etäisyys liikuntapuistoon

 Alue, jolta alle 300 m etäisyys lähiliikuntapalveluun

Palvelutarpeita

 Alue, jolta yli 1000 m liikuntapuistoon ja yli 300 m lähiliikuntapalveluun

3.2.3 Talviliikuntapalvelujen saavutettavuus-tarkastelu

Alueen nykyiset talviliikuntapalvelut ovat hyvin saavutettavissa. Ainoastaan Länsi-Pakilan asuinalueen keskiosasta on yli 1 km etäisyys lähimmille hiihtoladuille tai tekojääradoille tai yli 500 m etäisyys lähimmälle luonnonjälle.

Talviliikuntapalveluihin ei kohdistu negatiivisia muutoksia bulevardikaupungin rakentamisen myötä. Alueen nykyiset talviliikuntapalvelut säilyvät ja Suursuonpuiston uudelle pelikentälle voidaan jäädyttää luistelukenttä talvisin. Sen myötä talviliikuntapalvelujen saavutettavuus paranee myös Länsi-Pakilassa.

Kuva 43. Talviliikuntapalveluiden saavutettavuus tarkastelualueella 2022 ja 2045.

Merkintöjen selitykset

 Bulevardikaupungin suunnittelualueen likimääräinen rajaus

Viher- ja virkistyspalvelut

- Luistelukenttä
- Pikaluistelurata
- Tekojääkenttä
- Hiihtolatu

Etäisyys palveluihin katuja ja reittejä pitkin

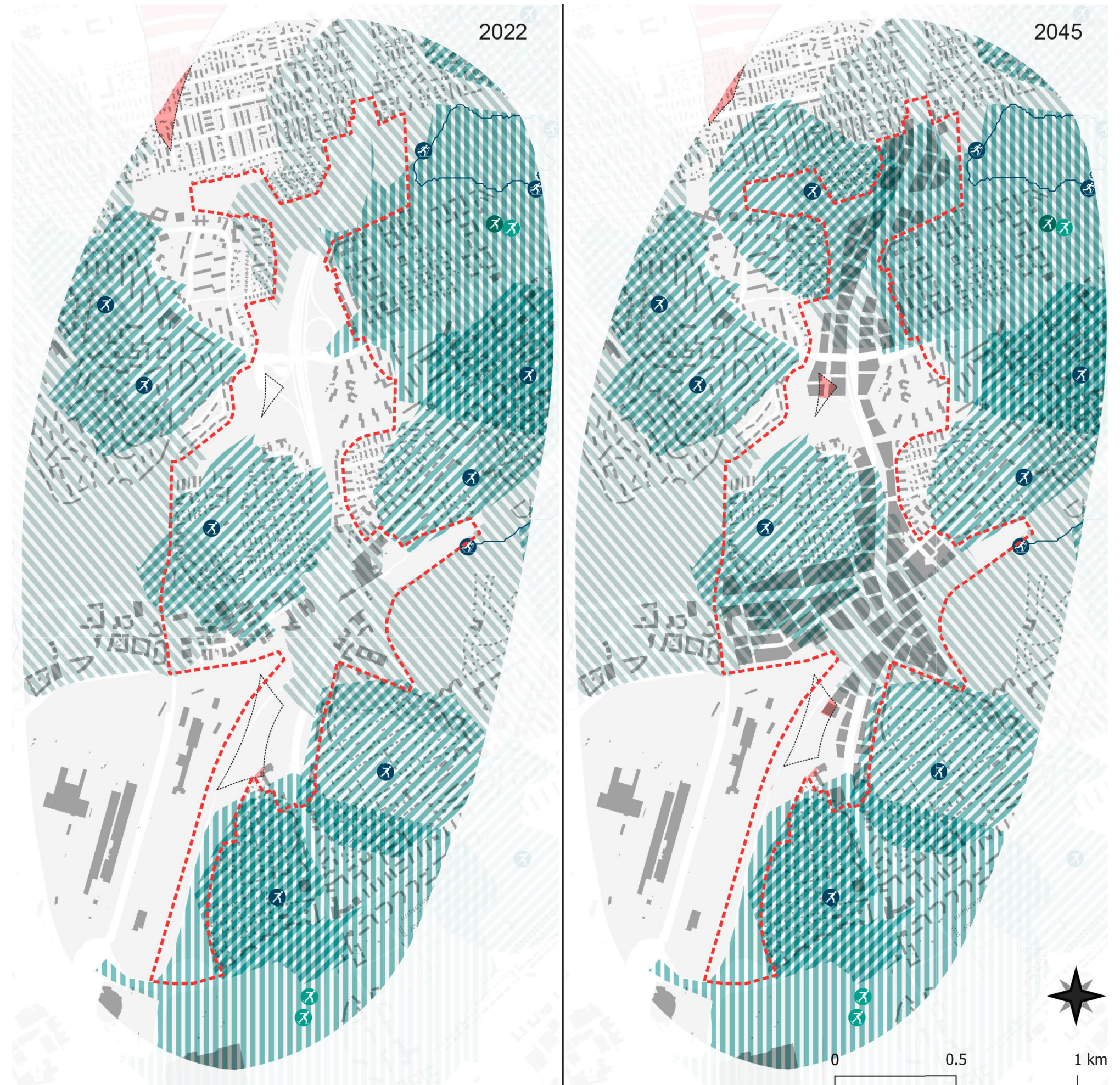
- Alue, jolta alle 500 m etäisyys luistelukenttään
- Alue, jolta alle 1000 m etäisyys tekojääkenttään
- Alue, jolta alle 1000 m etäisyys hiihtolatuun

Saavutettavuusvyöhykkeet

- 1000 m hiihtolatuihin ja tekojääkenttiin, 500 m luistelukenttiin

Palvelutarpeita

- Alue, jolta yli 1000 m hiihtolatuihin ja tekojääkenttiin ja ja yli 500 m luistelukenttiin

3.2.4 Koirapalvelujen saavutettavuustarkastelu

Koirapalvelulinjauksen 2016-2026 mukaan Helsingin kaupungin tavoitteena on ylläpitää koira-aitausten verkostoa, jossa kävelymatka asunnoilta lähimpään aitaukseen on enintään kolme kilometriä. Tässä tarkastelussa koira-aitausten saavutettavuuden arviointiin on käytetty kuitenkin lyhempää 2 km etäisyyttä, koska haluttiin huomioida koirien määrän lisääntyminen ja ympäröivien kaupunginosien suuri koirien määrä.

Tarkastelualueella ja sen läheisyydessä on tällä hetkellä neljä koira-puistoa, jotka sijaitsevat alle 2 km etäisyydellä asuinalueista. Niistä kolme - Risupadonpuiston, Suursuonpuiston ja Louhenpuiston koira-aitaukset - poistuvat käytöstä bulevardikaupungin rakentamisen myötä. Myös läheinen Maexmontaninpuiston koira-aitaus poistuu uuden koulun rakentamisen vuoksi ja sen tilalle rakennetaan uusi koira-aitaus Jokiniementien varteen Veräjäläaksoon. Jokiniementien uusi koira-aitaus suunniteltu toteutettavaksi erillisinä aitauksina isoille ja pienille koirille. Se tulee palve-

lemaan myös bulevardikaupungin pohjoisosia, Louhenpuiston ja Käpylän asema-alueen korttelialueita, vaikkakin etäisyys uuteen aitaukseen tulee olemaan varsin pitkä. Tarkastelualueen sisäpuolella säilyy Maunulanpuiston koira-aitaus, jossa on erilliset aitaukset isoille ja pienille koirille.

Oulunkylän aluesuunnitelmassa esitettiin paikka uudelle koira-aitaukselle Pirkkolan liikuntapuiston koira-aitaukselle. Päätöstä uuden koira-aitauksen rakentamisesta ei ole tehty, mutta se parantaisi bulevardikaupungin pohjoisosan koirapalvelujen saavutettavuutta ja sijaitisi kohtuullisella etäisyydellä asutuksesta.

Vaikka varsinaisia koira-aitauksia on suhteellisen vähän, tarjoavat tarkastelualueen laajat viheralueet ja ulkoilureitit mahdollisuuksia koirien ulkoilutukseen. Koirapalveluverkosta voidaan myös täydentää muiden puistojen ja ulkoilureittien varrelle sijoitettavilla koirakäymälöillä.

Kuva 44. Koirapalveluiden saavutettavuus 2045.

Merkintöjen selitykset

 Bulevardikaupungin suunnittelualueen likimääräinen rajaus

Viherpalvelut

 Koira-aitaus

 Uusi koira-aitaus

Poistettavat viherpalvelut

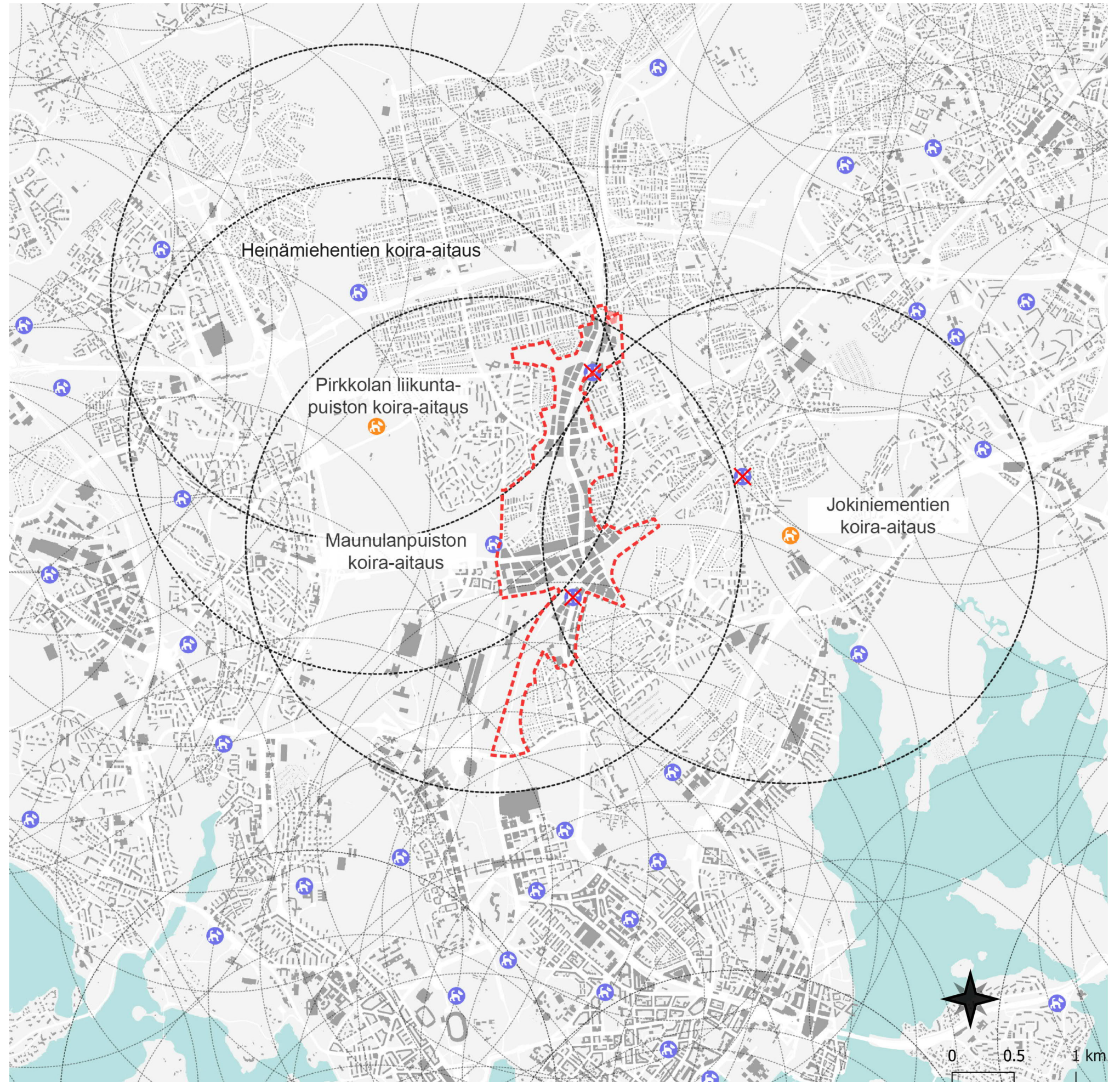
 Poistettavat koira-aitaukset

Saavutettavuusvyöhykkeet

 2 km, koira-aitaukset

Palvelutarpeita

 Asuinalue, jolta yli 2 km koira-aitaukselle

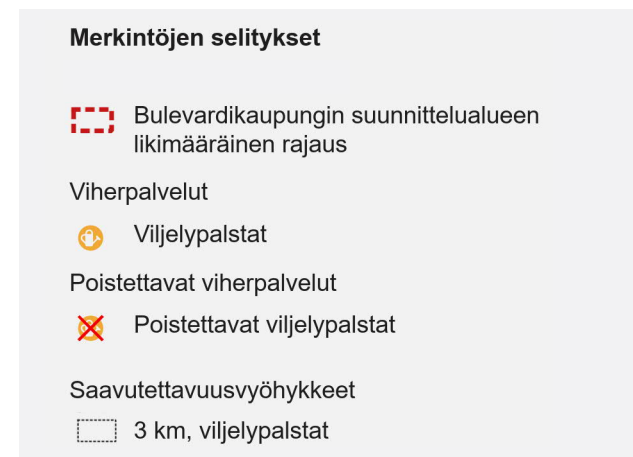

3.2.5 Viljelypalvelujen saavutettavuustarkastelu

Viljelypalstat ovat viherverkostoa täydentäviä viheralueita, joiden ei tarvitse sijaita asuinpaikan välittömässä läheisyydessä. Viljelypalstojen saatavuus on rajoitettua. Niitä voi joutua jonottamaan, eikä palstaa välttämättä aina saa juuri läheltä omaa kotiaan. Monien kaupunkien viherverkostoselvityksissä suositellaan, että palstaviljelyalueiden tulisi sijaita korkeintaan 3 km etäisyydellä etäisyys asutuksesta, mutta Helsingissä vastaavaa suositusta ei ole asetettu.

Tarkastelualueen ainoa palstaviljelyalue Suursuonpuistossa tulee poistumaan bulevardikaupungin rakentamisen myötä. Tulevaisuudessa bulevardikaupungin alueelta on hyvät yhteydet esimerkiksi Kivihaan, Maunulanpuiston ja Tulvaniityn viljelypalstoille. Bulevardikaupungin alueelle ei sen vuoksi ole välitöntä tarvetta osoittaa Suursuon palstoille korvaavaa palstaviljelyaluetta. Viljelypalveluita voidaan toki lisätä alueella muilla tavoin, kuten kehittämällä kaupunkiviljelyn mahdollisuuksia kortteleiden yhteispihoilla, katoilla tai pihakansilla.

Kuva 45. Viljelypalveluiden saavutettavuus 2045.

3.4 Viheralueiden ominaispiirteet ja virkistysmahdollisuudet

Viheralueiden virkistysmahdollisuuksien ja ominaispiirteiden määrittelyssä on hyödynnetty aikaisempien hankkeiden aikana koottuja asukas-palautteita. Taulukossa esitetyt virkistysmahdollisuudet ja ominaispiirteet perustuvat Mäkelänkadun bulevardikaupungin karttakyselyyn (2019), Hiljaiset alueet-kyselyyn (2019), Oulunkylän ja Maunulan aluesuunnitelman asukaskyselyyn (2018), "Oulunkylän renessanssi" (2011) asukaskyselyyn ja Vanhan kaupungin alueen asukaskyselyyn (2014).

Suursuonpuisto on asukaspalautteen perusteella lähiseudun asukkaille tärkeä ulkoilualue, jonka avaruutta, rauhallisuutta ja metsäisyyttä arvostetaan. Kesäisin villikukkia kukkiva maisemapelto Maunulanpuron varrella on suosittu. Suursuonpuistossa ulkoilutetaan koiria, harrastetaan palstaviljelyä ja kuunnellaan satakielten ja mustarastaiden laulua ja jopa sammakkojen kurnutusta. Puistossa pelataan myös Pokemon go:ta ja sen läpi pyöräilläään töihin. Suursuon ongelmiksi koetaan muun muassa roskaisuus ja meluisuus. Avo-ojat vaikeuttavat liikkumista jonkin verran. Liikenneturvallisuudesta ollaan myös huolestuneita, sillä pyöräilijät ja jalankulkijat käyttävät samoja puistoreittejä. Palstaviljelyaluetta pidettiin useissa kommentteissa epäsiistinä.

Alueen kehittämisideoiksi asukkaat ovat ehdottaneet kaiken ikäisille soveltuvia ulkokuntoilulaitteita, Maunulanpuron kehittämistä vesiaiheeksi, puiden istuttamista, puistopenkkien lisäämistä ja kunnostamista sekä alueen siistimistä. Pihapelejä, auringonottoa, piknik-retkiä ja kuntoilua varten on toivottu myös nurmikenttää. Osa asukkaista on toivonut, että viheralueesta kehitettäisiin puistomaisempi, kun taas osa toivoi sen säilyvän luonnonmukaisena.

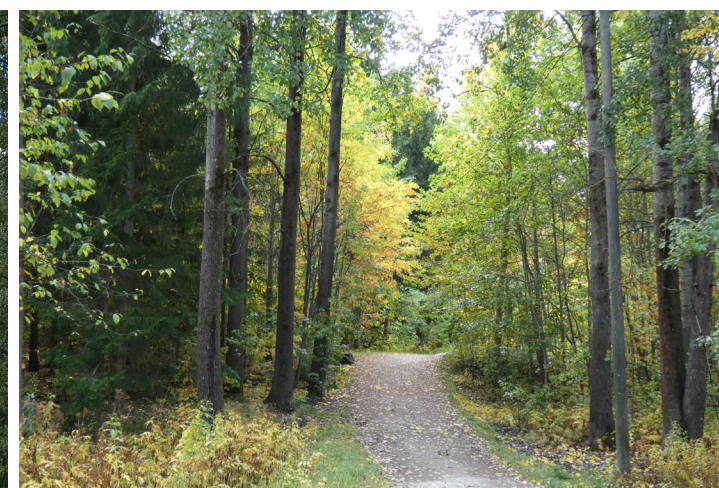
Pirttipolunpuisto on niin ikään suosittu ulkoilualue, jonka rauhallisuutta, metsäisyyttä, luonnonmukaisuutta ja avaruutta arvostetaan. Pirttipolunpuiston rooli tärkeänä työmatka-, pyöräily- ja ulkoilureittinä Keskuspuiston suuntaan nousi monissa vastauksissa esille. Alueella harrastetaan muun muassa lintujen bongauksista, metsäleikkejä, koirien ulkoiluttamista, hiihtämistä ja kukkien, puiden, luonnon ja lähiympäristön arkkitehtuurin ihastelemista. Häiritsevinä pidettiin niittyalueen hoitamattomuutta, vieraslajiesiintymiä ja Tuusulanväylän melua.

Pirttipolunpuistoon on annettu runsaasti kehittämisideoita, mm. pelikentän kunnostaminen nurmikentäksi tai kunnolliseksi jalkapallokentäksi. Puistoon toivottiin nykyistä parempia mahdollisuuksia piknik-retkille, kuntoilulle ja muulle ajan vietolle. Maunulanpuroa voisi asukkaiden mielestä kehittää näyttäväksi vesija luontoelementiksi. Toiveissa oli myös koirapuisto, jääkenttä, leikkipaikka, istutuksia, uusia kalusteita, roskiksia ja lisää puita. Useimmissa palautteissa toivottiin, että puistoa voisi kehittää puistomaisemmaksi luonnon ehdoilla.

Kustaankartanon aluetta, eli seniorikeskuksen pihaa ja sitä ympäröiviä metsäalueita käytetään virkistäytymiseen. Seniorikeskuksen ympäristö on suosittu sen puistomaisen ilmeen ja lammen vuoksi. Alueella harrastetaan muun muassa koirien ulkoiluttamista, arkkitehtuurin ihastelemista ja pokemonien metsästämistä. Alueen valaistusta pidettiin asukas-palautteissa huonona, ja alueen metsässä kulkeva polku on metsittyä. Tuusulanväylän melu koetaan häiritseväksi. Kehittämisideana asukkaat ehdottavat uuden kevyen liikenteen yhteyden rakentamista Tuusulanväylän yli/ali Kustaankartanon eteläpuolelta Pirttipolunpuistoon. Metsään toivottiin metsänhoitotoimenpiteitä.

Taivaskallio on asukkaiden mielestä ainutlaatuinen ja monipuolinen viheralue. Alueella harrastetaan muun muassa ulkoilua sekä yksin että muiden kanssa, koirien ulkoiluttamista, perheen kanssa retkeilemistä ja ajanviettoa, kiipeilyä sekä rentoutumista. Taivaskallio on myös koulujen ja varhaiskasvatuksen aktiivisessa opetus- ja virkistyskäytössä. Taivaskallion kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne tunnetaan hyvin ja sitä arvostetaan. Lampi on suosittu paikka, jossa koirat käyvät uimassa ja lapset leikkivät. Taivaskalliota arvostetaan näköalapaikkana ja luonnon-tilaisena ulkoilualueena. Puiston reunan baana on myös monille tärkeä työmatkayhteys.

Alueen ongelmia on koettu roskaisuus etenkin isojen juhlien jälkeen sekä käytävien puutteellinen kiu-vatus. Kehittämisideoina esiteltiin yleinen siistiminen, infotaulujen lisääminen, julkisen wc:n rakentaminen, valaistuksen ja viitoituksen parantaminen sekä metsähoitotoimenpiteet. Myös lisää roskiksia, istumapaikkoja, ulkokuntoiluvälineitä, puita ja eväspaikkoja on toivottu.

Kuva 46. Ylinnä vasemmalla. Suursuonpuiston maisemapelto syksyllä.

Kuva 47. Ylinnä oikealla. Suursuonpuiston läpi linjattu jalan ja pyöräilyn reitti.

Kuva 48. Keskellä vasemmalla. Suursuonpuiston maalinnoitusten lähellä oleva metsäistä aluetta.

Kuva 49. Keskellä oikealla. Maunulanpuro Pirttipolunpuistossa.

Kuva 50. Alinna vasemmalla. Pirttipolunpuiston maisemapelto syksyllä.

Kuva 51. Alinna oikealla. Yksi Pirttipolunpuiston metsäisempiä alueita.

Patolan metsä on asukkaiden suosima lähimetsä, joka koetaan tärkeänä henkireikänä. Patolan metsässä arvostetaan metsäisyyttä, rauhallisuutta, luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta. Metsässä harrastetaan muun muassa ulkoilua, kasvien ja eläinten bongamista, sienestämistä ja marjastamista sekä kuunnellaan lintujen laulua. Vaihteleva maasto ja vanhat vallihaudat luovat alueelle omaa identiteettiä.

Kehittämiseksi on ehdotettu alueen siistimistä, istutuskelpaavien lisäämistä ja opastuksen parantamista.

Risupadonpuistossa sijaitsee suosittu koira-aitaus. Puistossa sijaitsevaa lumenkaatopaikkaa on pidetty epämiellyttävänä ja häiritsevänä. Kuorma-autoliikenne lumenkaatopaikalle aiheuttaa vaaratilanteita. Puistossa sijaitseva hiekkakenttä todettiin olevan vähässä käytössä, ja sitä on toivottu parannettavan. Tuusulanväylän alikulkutunnelia pidetään myös pimeänä ja vaarallisena. Tuusulanväylä koetaan häiritsevänä.

Risupadonpuistoon toivottiin kaikenlaisia uusia toimintoja kuten liikuntavälineitä, taidepuisto, pieni jalkapallokenttä, luistelukenttä, asukaspuisto, leikkipuisto ja frisbeegolfrata.

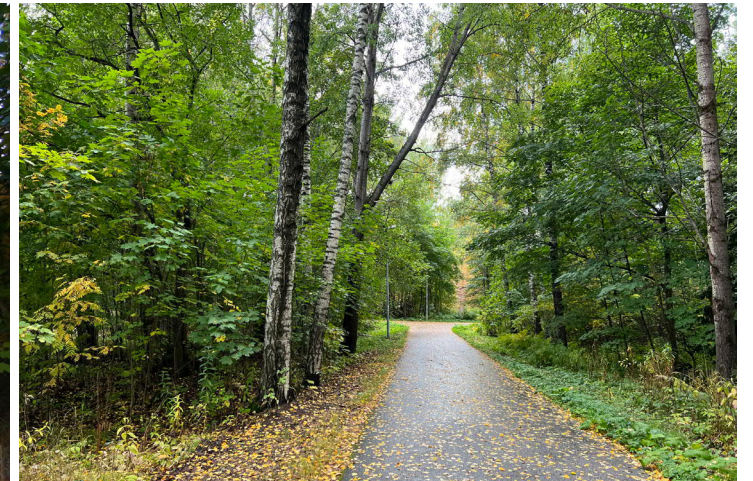
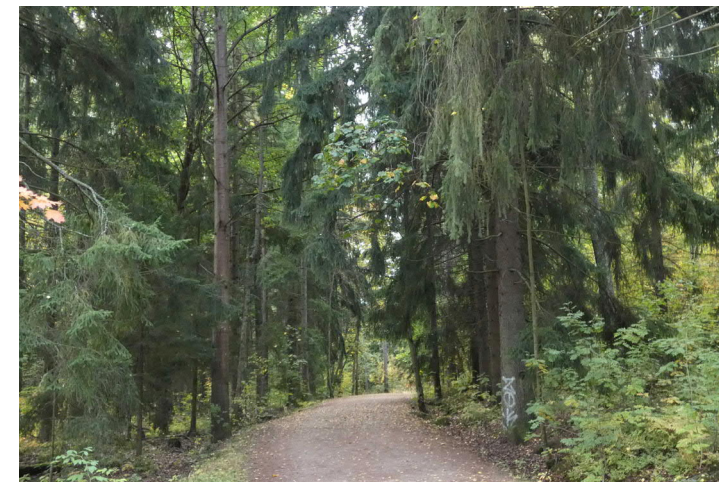
Louhenpuistoa arvostetaan kaupunkimetsänä, jonka vahvuuksia ovat luonnontilaisuus ja metsäisyys.

Louhenpuistossa harrastetaan koirien ulkoiluttamista, eläinten, kasvien ja lintujen bongailua, ulkoilua sekä muuta ajanviettoa. Louhenpuisto on myös koulujen ja varhaiskasvatuksen aktiivisessa opetus- ja virkistyskäytössä. Louhenpuiston luontoarvot ja historialliset muistumat, kuten hiidenkirnu ja vanhan mäkihyppy-paikan perustukset tunnetaan ja niitä arvostetaan. Puistoa arvostetaan myös näköalapaikkana.

Puiston ongelmiksi on koettu epäsiisteys, roskaisuus, meluisuus, turvattomuus ja pimeys. Metsäalueet ovat asukkaiden mielestä huonossa kunnossa ja vaativat metsähoitotoimenpiteitä. Alueella seisoo myös ajoittain vettä.

Louhenpuistolle on esitetty runsaasti kehittämissideita, mm. ulkokuntoilupaikan rakentaminen, koirapuiston kehittäminen, valaistuksen parantaminen, opasteiden kehittäminen, vieraslajien torjunta ja hiidenkirnun parempi kunnossapito. Näiden lisäksi on toivottu grilli- tai muita kokoontumispaikkoja, arboretumia, kiipeilypaikkaa, urheilukenttää, penkkejä, frisbeegolfrata, pururataa, ja kesäkahvilaa. Osa asukkaista toivoo, että Louhenpuistoa kehitettäisiin puistomaisemmaksi viheralueeksi ja osa toivoo, että se säilyisi luonnontilaisena.

Tanhumäki ei nykyisin ole erityisen suosittu viheralue, koska sinne on huonot yhteydet. Aluetta arvostetaan näköalapaikkana ja sen kulttuurihistorian vuoksi. Epämiellyttävänä on koettu metsäisien alueiden hoitamattomuus. Tanhumäkeä voisi asukkaiden mielestä kehittää joko metsäisemmäksi tai selkeämmin rakennetuksi puistoalueiksi.

Kuva 52. Ylinnä vasemmalla. Taivaskallion hupuilla olevia toisen maailmansodan aikaisia ilmapuolustusvarusteita.

Kuva 53. Ylinnä oikealla. Taivaskallion metsä.

Kuva 54. Keskellä vasemmalla. Patolan metsästä.

Kuva 55. Keskellä oikealla. Patolan metsässä sijaitsevia vallihautoja.

Kuva 56. Alinna vasemmalla. Risupadonpuistossa sijaitseva Tuusulanväylän alikulkutunneli.

Kuva 57. Keskellä oikealla. Louhenpuiston metsä.

Kuva 58. Alinna oikealla. Louhenpuiston koira-aitaus.

4 Kehittämissuosituksen ja tavoitetilanne 2045

Jatkosuunnittelussa on mahdollista vahvistaa alueen ominaispiirteitä, tukea metsäverkoston kehittymistä ja kehittää alueen virkistysmahdollisuuksia. Muutoksille herkkiä viheralueita voidaan valmentaa ja kehittää etupainotteisesti jo ennen bulevardikaupungin rakentamista esimerkiksi puuston täydennysistutuksilla tai metsähoitotoimenpiteillä, jotka edistävät olemassa olevien kasvi- tai eläinlajien elinympäristöjen säilymistä.

Tarkastelualueen asukasmäärä (Länsi- ja Itä Pakila, Patola, Metsälä, Maunula ja Käpylä) kasvaa ennusteiden mukaan noin 50 % vuoteen 2045 mennessä. Käyttötarveanalyysin mukaan käyttäjämäärän kasvu kohdistuu etenkin Suursuonpuiston ja Pirttipolunpuiston itäosiin, Tanhumäelle, Oulunkylän rengasraitille, Taivaskallion puistoon, sekä Patolan metsän länsi-osiin.

Tiivistyvä kaupunkirakenne lisää maaperään imeytymättömien hulevesien määrää ja äärevöittää vesistöjen tulvimista. Myös hulevesien lisääntymiseen voidaan valmistautua etupainotteisesti esim. kehittämällä Maunulanpuron varrella olevia viheralueita siten, että ne soveltuvat hulevesitulvien viivytykseen.

Bulevardikaupungin korttelirakenteen ulkopuolelle jäävät viheralueet, kuten Oulunkylän rengasreitti ja Maunulan viheralueet ovat myös tärkeä osa alueen tulevaa viheralueverkostoa. Niiden kehittäminen tukee tulevan bulevardikaupungin viherverkostoa ja parantaa bulevardikaupungin viherpalveluiden saavutettavuutta. Pelkästään niiden varaan Mäkelänkadun bulevardikaupungin virkistyspalveluja ei kuitenkaan voi jättää, vaan virkistyspalveluja tulee lisätä myös bulevardikaupungin puolelle.

Kuva 59. Tarkastelualueen tavoitteellinen viherverkosto 2045.

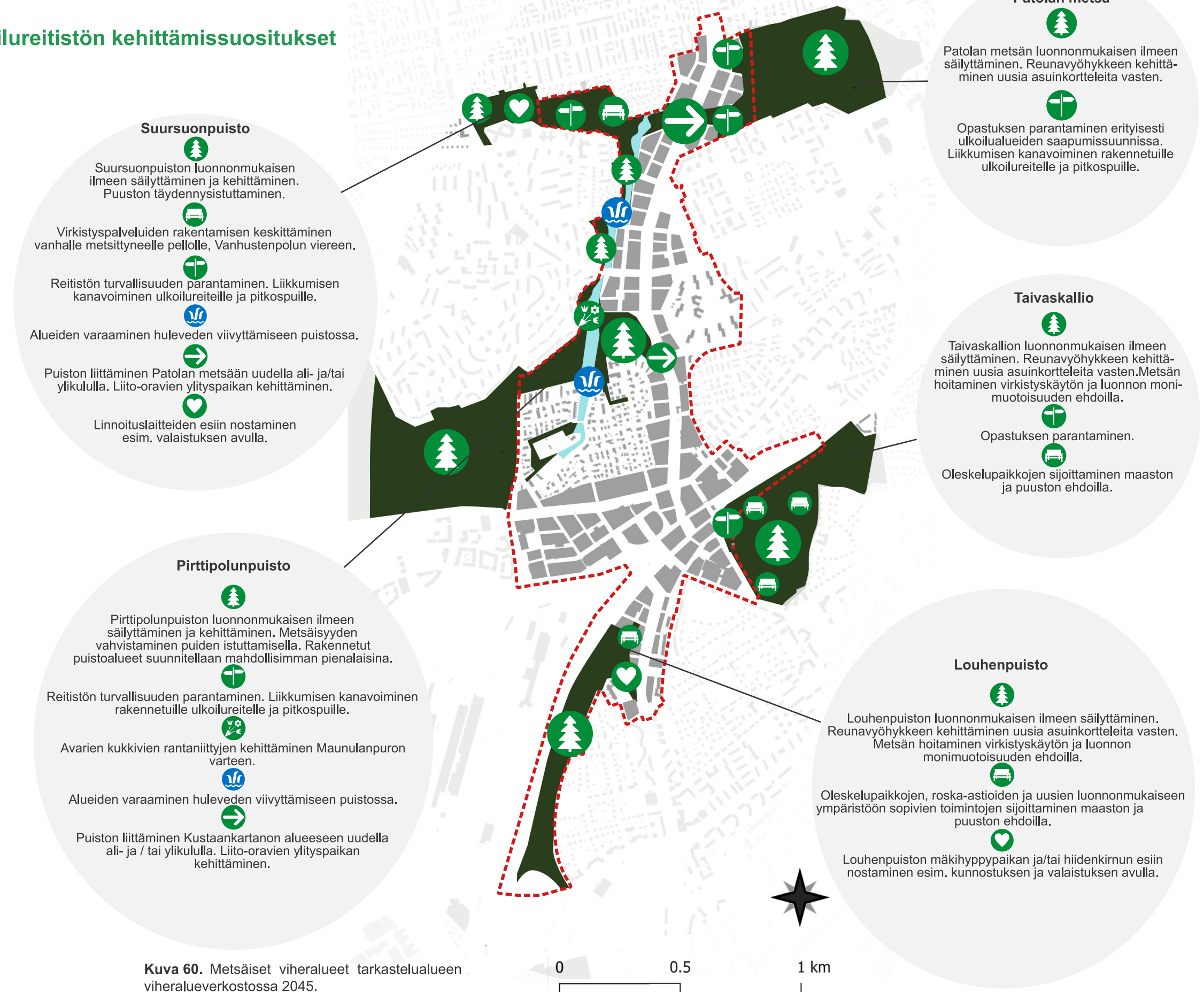

4.1 Viher- ja virkistysalueiden sekä ulkoilureitistön kehittämissuositukset

Metsäiset viheralueet

Metsäisiä viheralueita ovat tulevaisuudessa Pirttipolunpuisto, Suursuonpuisto, Patolan metsä, Louhenpuisto ja Taivaskallio.

- Metsien luonnonmukainen yleisilme säilytetään. Vaikka metsäisten viheralueiden vahvuus on niiden luonnonmukaisuus, kaupunkimetsissä tehdään jatkossakin hoitotoimenpiteitä niiden turvallisuuden takaamiseksi, kestävyuden parantamiseksi ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.
- Uusia toimintoja, istumapaikkoja ja roskiksia sijoitetaan metsäisissä viheralueissa reittien varrelle. Olemassa olevia ominaispiirteitä vaalitaan uusien toimintojen suunnittelussa. Metsäisille viheralueille pyritään mahdollistamaan myös esteetön yhteys ainakin osaan metsäistä viheraluetta.
- Kiinnitetään erityistä huomioita rakentamisen ja metsäalueiden rajapintojen suunnitteluun. Lähtökohtaisesti rakentaminen pyritään liittämään metsäalueisiin pehmeästi ilman jyrkkiä rajapintoja huomioimalla pihasuunnittelussa maaston korkeusasemat tontin reunavyöhykkeellä ja kehittämällä tontin ja puiston rajaan hoidetun kasvillisuuden vyöhyke. Mahdollisuuksien mukaan voidaan myös tutkia kerrosluvun madaltamista rakennusmassojen puiston puoleiselta sivulta. Tontteihin rajautuvien metsäisten alueiden kestävyyttä olisi suositeltavaa valmentaa puuston hoitotoimenpitein ennen puuston poistoa tonttien alueella. Tällöin välttyttäisiin reunapuuston kuivuus- ja tulituhoilta.
- Uudet asuinalueet luovat tarvetta uusille virkistysreiteille. Metsäisille viheralueille johtavat reitit pyritään suunnittelemaan helposti saavutettaviksi ja tarkoituksenmukaisesti toisiinsa liittyviksi, ettei kenttäkerrokseen synny tarpeettoman paljon oikopolkuja.
- Alueen metsäisiltä viheralueilta löytyy useita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita ensimmäisen maailman sodan aikaisia linnoituksia, joiden historiaa nostetaan mahdollisuuksien mukaan vahvemmin esiin esimerkiksi infotauluilla.
- Metsäisten viheralueiden kytkeytyneisyyttä voidaan parantaa esimerkiksi uusilla viher- ja virkistysyhteyksillä bulevardikaupungin pääkadun yli.

Vihreät lähivirkistysalueet

Vihreille lähivirkistysalueille voidaan sijoittaa luonnonmukaisille viheralueille soveltuvia puistotoimintoja, kuten pienimuotoisia oleskelupaikkoja, piknik- tai grillipaikkoja. Vihreitä lähivirkistysalueita ovat mm. osa Suursuonpuistosta, Risupadonpuisto, Pirttipuisto ja Louhenpuisto.

Rakennetut puistot

Rakennetuissa puistoissa on leikki- ja liikuntapaikkoja sekä muita toiminta-alueita, oleskelualueita, koristeikasvi-istutuksia, kiveysalueita ja erilaisia puistorakenteita. Suurin osa alueen rakennetuista puistoista tulee olemaan bulevardikaupungin korttelirakenteen sisällä olevia pieniä taskupuistoja ja piazzatyylisiä aukioita. Korttelirakenteen ulkopuolella suurin rakennettu puistoalue on Suursuonpuiston pelikenttä- ja leikkiapaikkakokonaisuus.

Suursuonpuisto

Vanhan metsittyneen pellon kehittäminen monipuoliseksi puistoalueeksi, jossa on tarvittavia virkistyspalveluita, kuten leikki- ja liikuntapaikka, lähiliikuntapaikka ja pelikenttä. Vuonna 2023 määritelty uusi liito-oravan ydinalue tulee huomioida toimitojen sijoittamisessa.

Reitistön suunnittelussa huomioidaan vedenkorkeuden vaihtelu Maunulanpuron viivytysohjeissa.

Krämertipuisto

Virkistyspalveluiden kehittäminen. Leikki- ja liikuntapaikkojen kehittäminen alueleikki- ja liikuntapaikaksi. Kuntoilupaikan rakentaminen.

Taskupuistojen tai puistoaukoiden sijoittaminen tiiviisti rakennettujen alueiden korttelirakenteen sisään. Taskupuistoihin voidaan sijoittaa yksittäisiä liikunta- ja yhteistoimintaan innostavia välineitä, kuten veistosmaisia kiipeilyvälineitä tai trampoliineja. Osa taskupuistoista voi olla toiminnallisia, osa vehreitä rauhoittumisen paikkoja.

Tanhumäki

Tanhumäen kehittäminen monipuoliseksi viheralueeksi. Alueen historiallisten ulottuvuuksien esiin nostaminen esimerkiksi opastuksen avulla.

Olemassa olevien puistoreittien hyödyntäminen alueen jatkosuunnittelussa.

Maaston korkeuserojen hyödyntäminen alueen jatkosuunnittelussa. Esimerkiksi, jyrkkin kalliopintojen hyödyntäminen osana valotaideteosta, kuntoportaiden rakentaminen Tanhumäen kukkulalle tai maastoerojen hyödyntäminen kiipeilyleikki- ja liikuntapaikkana.

Kuva 61. Rakennetut viheralueet ja vihreät lähivirkistysalueet bulevardikaupungin likimääräisellä suunnittelualueella 2025.

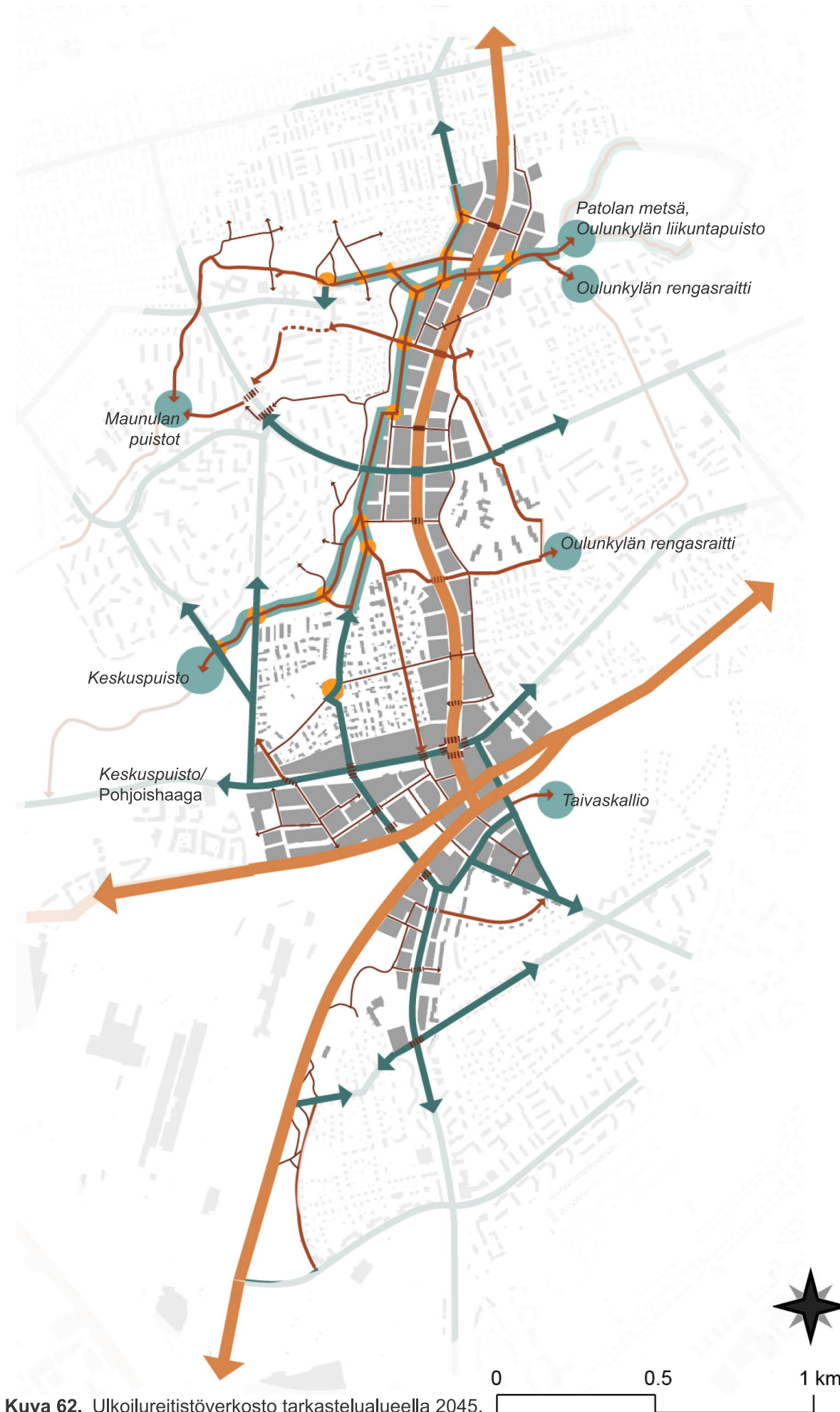
Ulkoilureitistö

Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää niin, että yhteydet asuinalueilta ja eri viheralueiden välillä ovat mahdollisimman sujuvat. Selkeät ja hyvin opastetut reitit vähentävät myös oikopolkujen syntymistä. Kaupunkibulevardin rakentaminen mahdollistaa uusia poikittaisyhteyksiä tulevan Mäkelänkadun bulevardin yli ja/tai ali.

Aluesuunnitelmien asukaspalautteissa korostui opastuksen tarve. Esimerkiksi Taivaskalliolla ja Maunulan puistossa olisi tarvetta viheralueiden sisäisen opastuksen kehittämiseen, mutta poikittaisyhteyksien myötä myös laaja-alaisempaa reittiopastusta tulee kehittää.

Reitistön kehittämisessä tulee kiinnittää huomioita myös liikenneturvallisuuteen. Pyöräilyn pääreittien ja ulkoilureittien risteyspaikossa tulee huolehtia jalankulun ja pyöräilyn selkeästä erottelusta.

Ulkoilureitistön kehittämiskaaviossa on huomioitu muun muassa Strava-sovelluksesta kerättyjä liikkumistietoja alueelta sekä pyöräilyn tavoiteverkoston mukainen reitistö.

Kuva 62. Ulkoilureitistöverkosto tarkastelualueella 2025.

Merkintöjen selitykset

Nykyiset ja uudet baanayhteydet

Pyöräilyn pääreitit katuverkostossa

Pyöräilyn pääreitit puistoalueiden läpi

Pyöräilyn pääreitit ovat eri kaupunginosia yhdistäviä pyöräilyverkoston pääväyliä, jotka toimivat mm. läpikulkevan työmatkapyöräilyn pääreitinä. Ne mitoitetaan suuremmille käyttäjämäärille, valaistaan ja talvikunnossapidetään. Keskuspuistosta Suursuonpuiston ja Pirttipolunpuiston läpi Oulunkylän liikuntapuistoon johtava reitti on tarkastelualan tärkein pohjois-eteläsuuntainen pyöräilyn pääreitti.

Tärkeät ulkoilureitit

Ulkoilureitit palvelevat ensisijaisesti lähialueiden asukkaiden virkistyskäyttöä. Suosituimpia ulkoilureittejä johtavat viheralueille, kuten Patolan metsään ja Oulunkylän rengasreitille johtavat yhteydet.

Vahvistettava yhteys Maunulan leikkipuistoon

Tärkeät ulkoilureitit puistojen/asuinalueiden sisällä

Korttelirakenteen sisäiset reitit ovat pääasiassa katuverkostoon liittyviä jalkakäytäviä ja pyöräkaistoja tärkeimpien virkistysyhteyksien viihtyisyyttä voidaan parantaa katututuksin tai esim. korttelirakenteeseen sijoittuvien pienien taskupuistojen avulla.

Pääsaapumissuunnat tärkeille viheralueille

Kartalla on korostettu ja nimitetty tärkeimmät alueen ulkopuolella olevat viheralueet, joihin tärkeimmät ulkoilureitit johtavat.

Pyöräilyn pääreittien ja ulkoilureittien risteyspaikat

Alikulku

Silta

Suojatie

4.2 Virkistyspalveluverkoston tavoitetilanne

Leikkipuistot ja -paikat

Bulevardikaupungin eteläosassa on tulevaisuudessa selkeä tarve uusille leikkipalveluille. Osa Metsälän ja Oulunkylän uusista korttelialueista, Maunulan ja Patalan väliin suunnitelluista korttelialueista ja Käpylän asemaseudusta tulee sijaitsemaan suhteellisen kaukana nykyisistä leikkipaikoista ja -puistoista. Palvelut voitaisiin tuottaa rakentamalla yksi suurempi alueleikkipaikka tai useampia pienempiä leikkipaikkoja esimerkiksi Metsälän reunoilla oleviin korttelialueisiin ja / tai Käpylän asema-alueen pohjoislaidalle.

Merkintöjen selitykset

 Bulevardikaupungin suunnittelualueen likimääräinen raja

Uudet ehdotetut leikkipalvelut

 Alueleikkipaikka

 Lähileikkipaikka

Nykyiset ja aiemmin suunnitellut leikkipalvelut

 Leikkipuisto

 Alueleikkipaikka

 Lähileikkipaikka

Poistettavat viher- ja virkistyspalvelut

 Poistettava leikkipaikka

Leikkipalveluverkostoa täydentävät kohteet

 Päiväkodit

 Koulut

Saavutettavuusvyöhykkeet

 600 m, leikkipuisto ja alueleikkipaikka

 300 m, lähileikkipaikka

Etäisyys palveluihin katuja ja reittejä pitkin

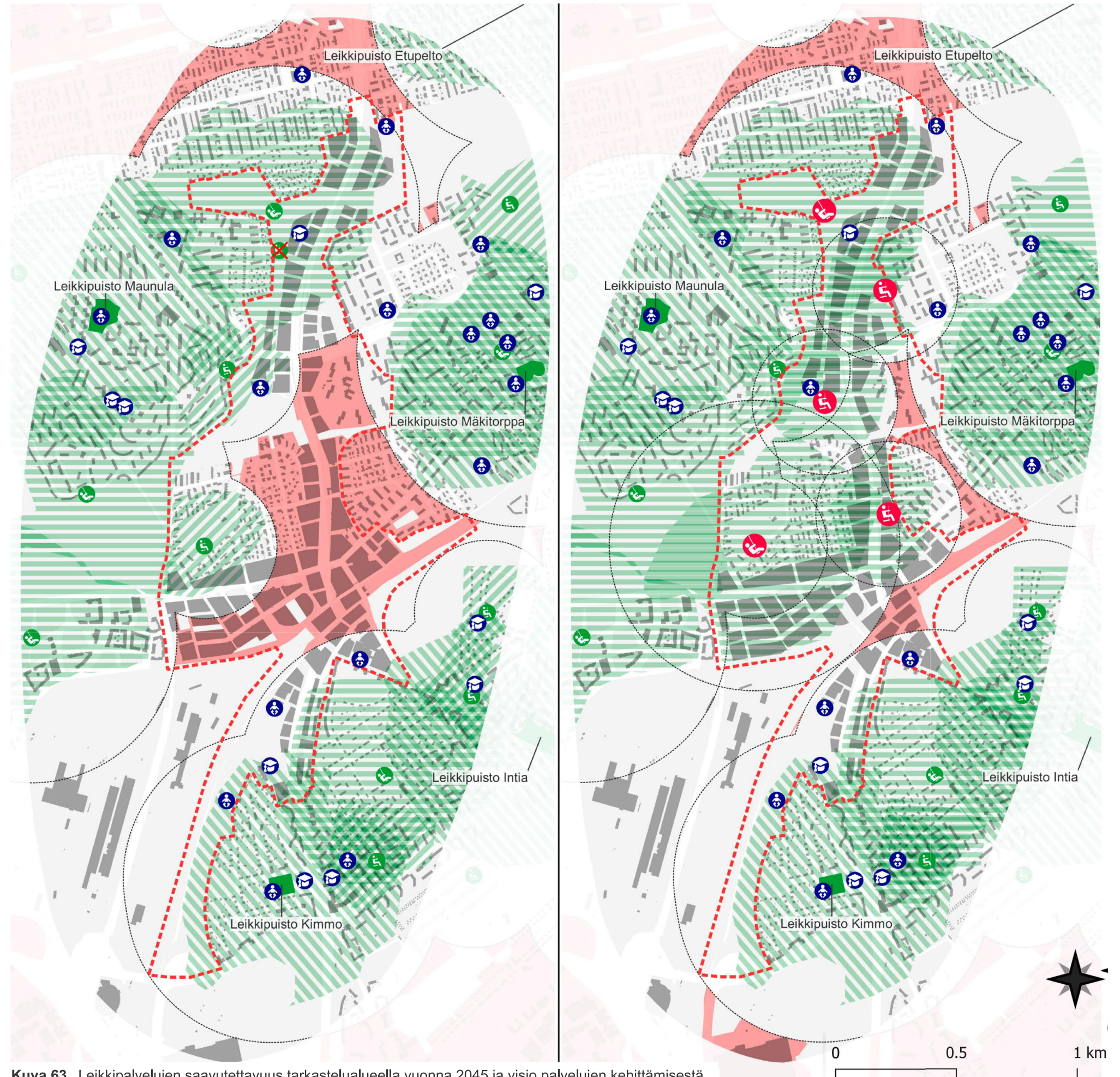
 Alue, jolta alle 600 m etäisyys leikkipuistoon

 Alue, jolta alle 600 m etäisyys alueleikkipaikkaan

 Alue, jolta alle 300 m etäisyys lähileikkipaikkaan

Palvelutarpeita

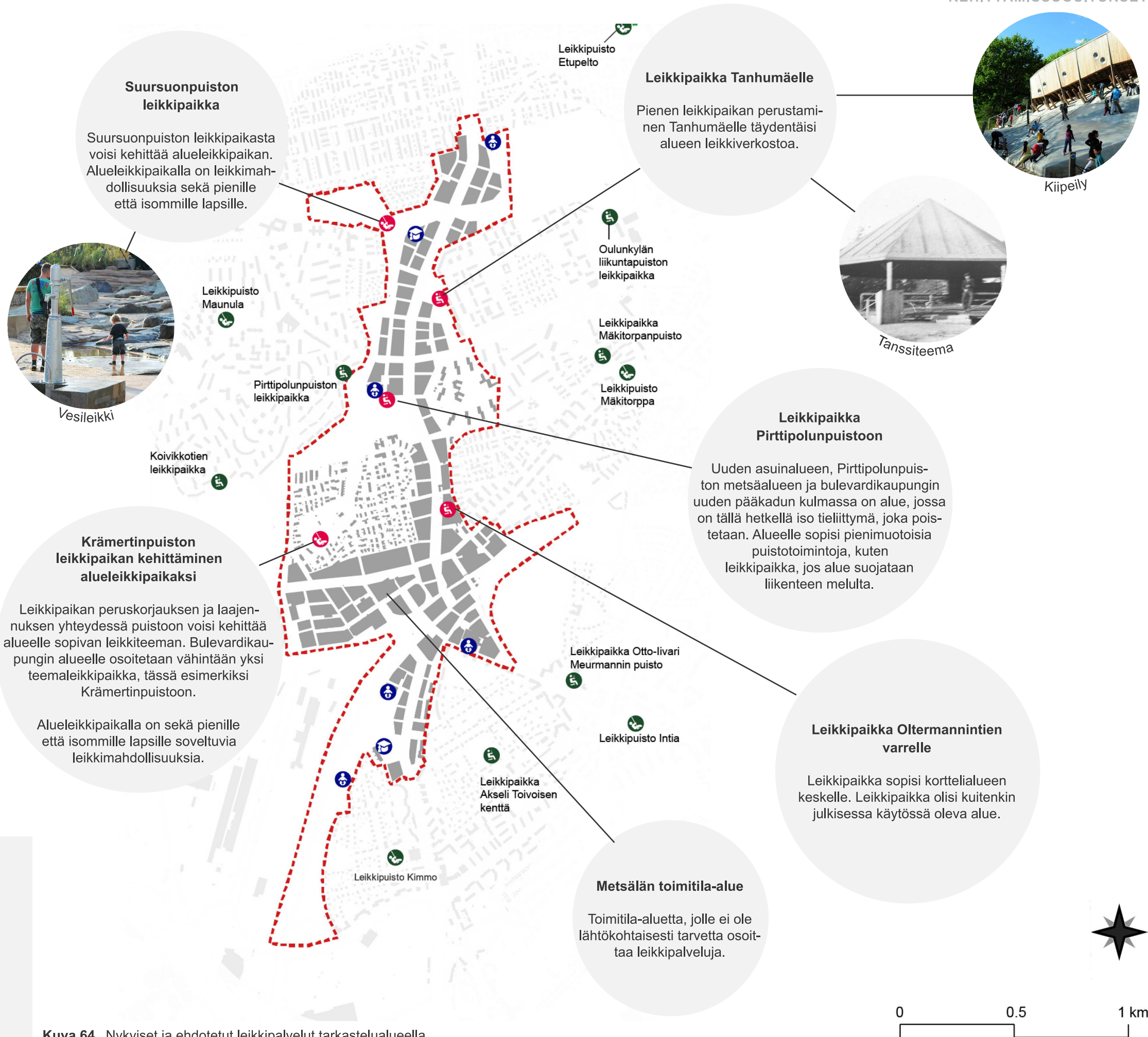
 Alue, jolta yli 600m leikkipuistoon ja alueleikkipaikkaan sekä yli 300 m lähileikkipaikkaan

Kuva 63. Leikkipalvelujen saavutettavuus tarkastelualueella vuonna 2045 ja visio palvelujen kehittämisestä.

Leikkipalveluiden tavoiteverkostokartassa on esitetty Oulunkylän länsiosaan, Pirttipolunpuistoon ja Tanhumäelle uudet leikkipaikat. Niiden lisäksi Krämerintipuiston leikkipaikkaa esitetään kehitettäväksi alueleikkipaikkana. Näiden täydennysten myötä bulevardikaupungin kaikista asuinkortteleista tulisi olemaan alle 600 m lähimpään leikkipuistoon tai alueleikkipaikkaan tai alle 300 m lähileikkipaikkaan. Ainoastaan Käskyhaltijantien risteyksen kaakkoispuolelle suunnitelluista asuinkortteleista sekä osasta Käpylän asemaseudun kortteleista on tavoite-etäisyyksiä pidempi matka lähimpään julkisiin leikkipalveluihin. Aseman ympäristö on kuitenkin pääosin toimitila-alueita, jonne ei ole tarvetta osoittaa uusia leikkipalveluita. Käskyhaltijantien risteyksen kortteleissa tulisi mahdollisuuksien mukaan varata tilaa leikkimahdollisuuksille korttelien yhteispihoilla. Tämä ei kuitenkaan poista tarvetta julkisille leikkipalveluille.

Tiiviisti rakennetussa kaupunkiympäristössä leikkipaikkoja voitaisiin mahdollisesti sijoittaa esim. pysäköintilaitosten katoille tai kansialueille. Lähiliikuntapaikat sekä koulu- ja päiväkotipihat myös osaltaan täydentävät alueen leikkipalveluverkostoa. Helsingin leikkipalvelulinjauksen mukaan, hyvin varusteltu lähiliikuntapaikka voi vastata samaan tarpeeseen kuin hyvin varusteltu leikkipaikka tai -puisto. Pienimuotoisia leikkimahdollisuuksia voi myös sijoittaa puistomaisille aukioille tai taskupuistoille.

Kuva 64. Nykyiset ja ehdotetut leikkipalvelut tarkastelualueella.

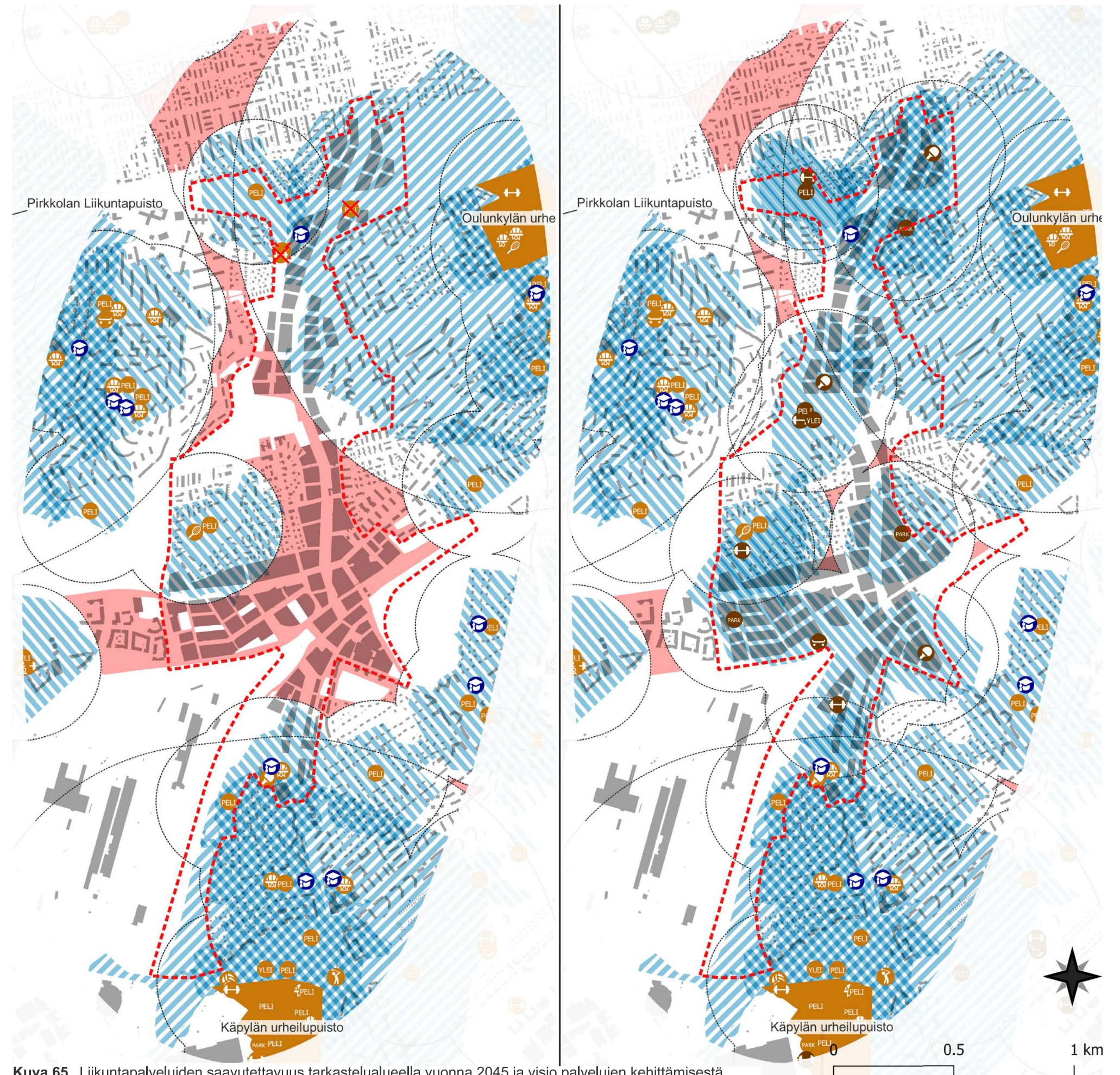
Lähiliikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden jatkosuunnittelussa tulee huomioida erilaiset käyttäjäryhmät ja tarpeet. Käskyhaltijantien - Käpylän aseman välisellä alueella on tarvetta uusille lähiliikuntapalveluille. Käpylän asema-alueelle on alustavasti kaavailtu uutta skeittipaikkaa, mutta alueella on tarvetta myös laajempaa käyttäjäkuntaa palveleville liikuntapalveluille. Tilanahtauden vuoksi niitä voidaan toteuttaa esimerkiksi ulkoiluteiden ja puistojen varteen sijoittuvien pienten liikuntapaikkojen tai ulkoliikuntasaliin ketjuna. Esimerkiksi parkourtelineet, pöytätennis ja ulkokuntoiluvälineet vievät suhteellisen vähän tilaa ja ovat sen vuoksi suhteellisen helposti sijoitettavissa tiivistyvään kaupunkiympäristöön.

Pienien kuntoilupisteiden lisäksi tavoiteverkostokartassa on esitetty, että Krämertipuistoon sijoitettaisiin uusi ulkokuntoilupaiikka ja Suursuonpuiston pelikentän yhteyteen sijoitettaisiin ulkoliikuntavälineitä. Pirttipolunpuiston soveltuvuutta erilaisten lähiliikuntapalveluiden sijoittamispaikkana tutkitaan tämän työn perusteella

Merkintöjen selitykset

- Bulevardikaupungin suunnittelualueen likimääräinen raja
- Uudet ehdotetut lähiliikuntapalvelut**
- Pingispöytä/pienpelimahdollisuus
- Ulkokuntoiluvälineet
- Parkour-telineet
- Pelikenttä
- Skeitti- ja rullaluistelupaikka
- Yleisurheilun harjoittelumahdollisuuksia
- Nykyiset ja aiemmin suunnitellut lähiliikuntapalvelut**
- Liikuntapalveluverkostoa täydentävä kohteita
- Koulut
- Poistettavat viher- ja virkistyspalvelut**
- Ulkokuntoiluvälineet
- Pelikenttä
- Saavutettavuusvyöhykkeet**
- 1000 m, Liikuntapuistot
- 300 m, Lähiliikuntapalvelu
- Etäisyys palveluihin katuja ja reittejä pitkin**
- Alue, jolta alle 1000 m etäisyys liikuntapuistoon
- Alue, jolta alle 300 m etäisyys lähiliikuntapalveluun
- Palvelutarpeita**
- Alue, jolta yli 1000 m liikuntapuistoon ja yli 300 m lähiliikuntapalveluun

Kuva 65. Liikuntapalveluiden saavutettavuus tarkastelualueella vuonna 2045 ja visio palvelujen kehittämisestä.

tehtävässä viitesuunnitelmassa. Pirttipolunpuistoon sopisi ulkokuntoiluvälineiden lisäksi pieni nurmikenttä jalkapallon pelaamiseen ja / tai yleisurheilun harjoittelumahdollisuuksia kuten pituushypyn hyppypaikka ja/ tai estejuoksun vesieste. Tanhumäki voisi toimia myös esimerkiksi tanssin, puistojumpan tai joogan ulkoarjoituspaikkana.

Käpylän asema-alue sijaitsee verraten kaukana lähimmistä pelikentistä ja liikuntapuistoista. Alue on kuitenkin pääosin toimitila-alueita, jonne ei ole tarvetta osoittaa lähiliikuntapalveluja. Toimitila-alueelle voidaan tarvittaessa sijoittaa myös sisäliikuntapalveluita, kuten Koripallo- ja / tai tenniskenttiä.

Kuntoilu

Ulkoliikuntavälineiden ketju, 2 kohdetta

Alueella ei ole ulkoliikuntapaikkoja. Mahdollisuuksien mukaan uusia ulkoliikuntapaikkoja sijoitetaan sopivin välein koko bulevardikaupungin alueelle. Ulkoliikuntapaikat palvelevat laajaa käyttäjäkuntaa. Uudet ulkoliikuntapaikat sopisivat esimerkiksi Tanhumäelle, Krämerinpuistoon ja Louhenpuistoon. Tanhumäen kuntoilupaikka voisi olla esimerkiksi osittain kuntoiluportaana. Pirttipolunpuisto ja Suursuonpuisto ovat myös hyviä sijainteja uusille ulkoliikuntapaikoille ja luontoarvojen säilymistä kannalta ulkoliikuntavälineiden ketju ulkoilureittien varrella sopii puistoihin paremmin.

Uusi pelikenttä
Suursuonpuiston pelikenttä korvaisi Risupadonpuistosta poistuvan pelikentän.

Uudet pingispöydät ja/tai mahdollisuudet muihin pienpeleihin, noin 6 kohdetta

Alueella ei ole pingispöytiä eikä muita mahdollisuuksia pienpeleille. Pienpelit palvelevat laajaa käyttäjäkuntaa, erityisesti nuorisoa ja senioreja. Pingispöytien sijoittamiseen sopivat esimerkiksi taskupuistot tai koulujen pihat. Muiden pienpelien pelaaminen, kuten esimerkiksi petanque tai puistoshakki, sopii myös taskupuistoihin tai puistojen reunoille.

Puistoshakki

Jooga

Uusi ulkoliikuntapaikka
Tanssilava/joogaharjoituspaikka Tanhumäelle.

Uusi pelikenttä
Pirttipolunpuistoon sopisi pieni nurmikenttä esimerkiksi jalkapallon tekniikkatreenaukseen.

Uusi parkour-paikka, 3-4 välinettä/kohde

Alueella ei ole parkourtelineitä. Parkourtelineitä voisi sijoittaa taskupuistoihin ja Suursuonpuiston rantabulevardille. Parkourtelineet palvelevat nuorempaa käyttäjäkuntaa ja täydentävät muita lähiliikuntapalveluita.

Panna-futis

Uusi ulkoliikuntapaikka
Krämerinpuisto.

Uusi ulkoliikuntapaikka
Louhenpuiston asuinalueen taskupuistolle.

Uusi skeittipaikka
Lähin skeittipaikka sijaitsee Maunulan leikkipuistossa. Skeittipaikat palvelevat nuorempaa käyttäjäkuntaa ja täydentävät muita lähiliikuntapalveluita.

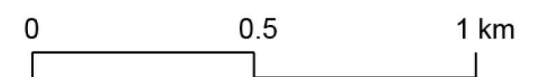
Alue, johon sopisi sisäliikuntapalveluja

Alue on pääosin toimitila-alueita. Alueelta on kuitenkin pitkät etäisyydet lähimpiin pelikenttiin ja liikuntapuistoihin.

Merkintöjen selitykset

- Uudet lähiliikuntapalvelut, noin 15 kpl
- Nykyiset pelikentät lähialueella, noin 14 kpl
- Nykyiset skeittipaikka lähialueella, 1 kpl
- Nykyiset pingispöytä lähialueella, 1 kpl
- Nykyiset minigolfrata lähialueella, 1 kpl
- Nykyiset tenniskentät, 3 kpl
Lisää tenniskenttiä löytyy Oulunkylän urheilupuistossa.
- Nykyiset urheilupuistot, 3 kpl

Kuva 66. Nykyiset ja ehdotetut lähiliikuntapalvelut tarkastelualueella.

Koirapalvelut

Helsingin kaupungin koirapalvelulinjauksen mukaan etäisyys asunnoista lähimpään koira-aitaukseen tulisi olla enintään 3 km. Tämä vähimmäistavoite täytyy bulevardikaupungin kaikilla osa-alueilla, mutta kasvavan asukasmäärän ja alueen suuren koiratiheyden vuoksi tarvetta olisi myös uusille koirapalveluille.

Koirapalvelulinjauksen mukaisesti koira-aitauksen pitäisi sijaita vähintään 50-100 m etäisyydellä ympäröivistä asunnoista. Sen vuoksi Bulevardikaupungin suunnittelualueelta on vaikea löytää uusi koira-aitauksille sopivia paikkoja.

Louhenpuiston poistuvan koira-aitauksen voisi mahdollisesti korvata rakentamalla uusi aitaus Metsälän toimitila-alueelle. Oulunkylän aluesuunnitelmassa Pirkkolan liikuntapuistoon esitetty koira-aitaus voisi osittain korvata Risupadonpuistosta poistuvan koira-aitauksen. Aitauksen saavutettavuus Oulunkylän puolelta myös paranee bulevardikaupungin keskuskadun ylittämisen helpottumisen myötä.

Varsinaisten koira-aitauksien lisäksi koiria ulkoilutetaan muillakin viheralueilla ja ulkoilureiteillä. Kasvavaan koirien määrään voidaan vastata esimerkiksi lisäämällä roska-astioita ja rakentamalla koirakäymälöitä reittien varrelle.

Merkintöjen selitykset

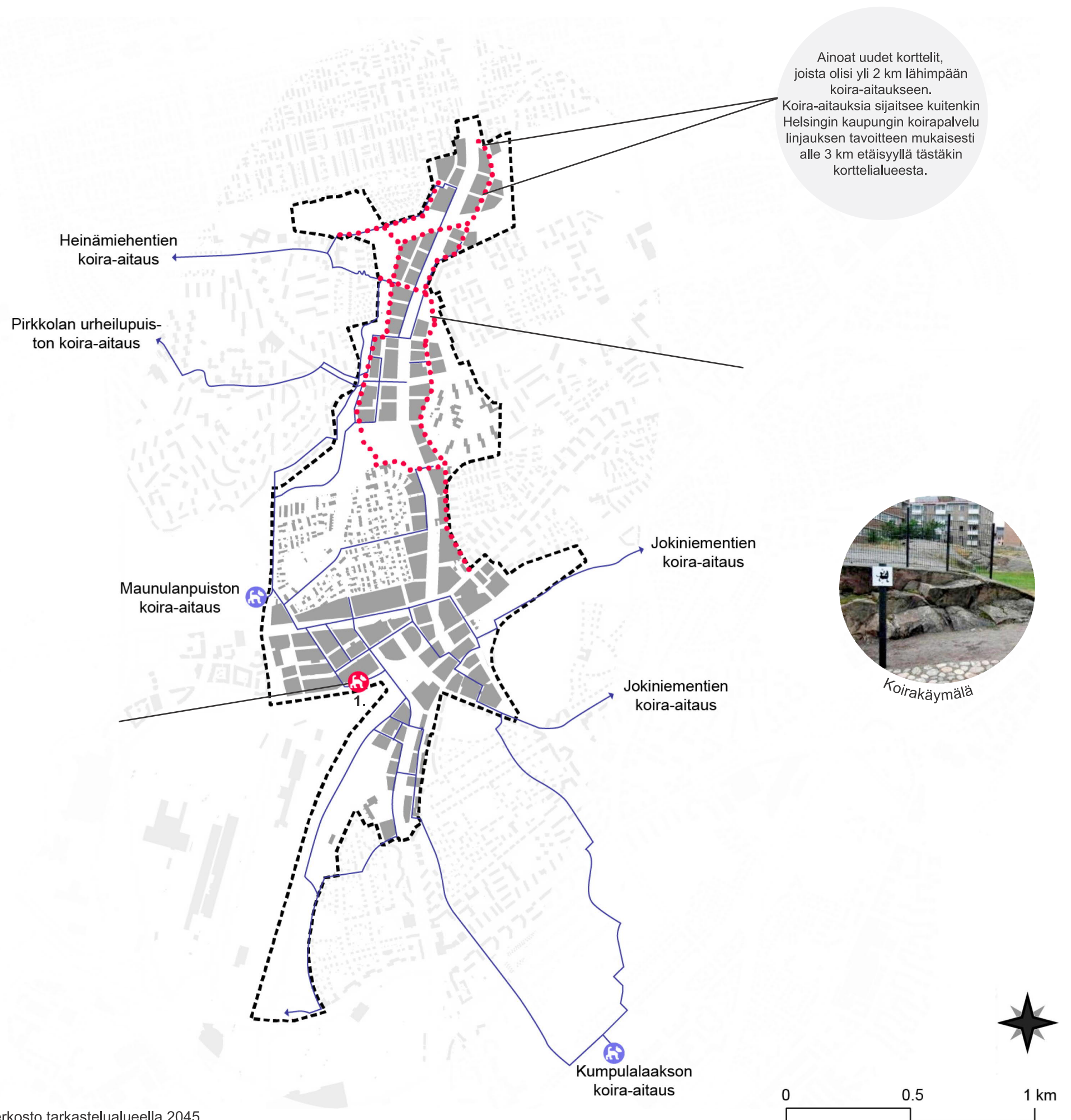
- Nykyiset koira-aitaukset
- Yhteydet suunnittelualueen ulkopuolella oleviin/uusiin koira-aitauksiin

Ehdotus uudeksi koira-aitauksen sijaintipaikaksi

- 1. Metsälän toimitila-alue

Koirapalvelut tärkeimpien ulkoilureittien varrelle

Bulevardikaupungin pohjoisimmissa kortteleissa on tarvetta uusille koira-palveluille. Alueella ei ole kuitenkaan sopivaa paikkaa uudelle koira-aitaukselle. Koira-aitaukseen sijaan sijoitetaan roskiksia, koirakäymälöitä ja koirankakkapussitelineitä ulkoilureittien varrelle Suursuonpuistoon, Pirttipolunpuistoon ja Tanhumäkeen

Ainoat uudet korttelit, joista olisi yli 2 km lähimpään koira-aitaukseen. Koira-aitauksia sijaitsee kuitenkin Helsingin kaupungin koirapalvelulinjauksen tavoitteen mukaisesti alle 3 km etäisyydellä tästäkin korttelialueesta.

Kuva 67. Koirapalveluverkosto tarkastelualueella 2045.

5 Lähdeluettelo

Ahopelto, L., Lundgren, L., Kostiaainen, A., Peltola, K., Laita, A., Mäkelä, A. Väänänen, M., Perätie, T. & Ruohomäki, A. 2021: Liito-oravan huomioiminen kaupunkisuunnittelussa. Hyvien käytäntöjen opas. – Metsähallitus, Espoon kaupunki, Jyväskylän kaupunki ja Kuopion kaupunki. 108 s.

Boverket (2007) Bostadsnråa natur – inspiration och vägledning.

Ellermaa Margus, Helsingin tärkeät lintualueet ja merkittävä linnusto 2017. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:8.

Erävuori, L., Kullberg, J., Lammi, E., Manner, J-P., Routasuo, P., Suominen, H. ja Vauhkonen, M. 2022. Helsingin uhanalaisten luontotyyppien inventoinnit 2017–2020. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:7.

Espoon kaupungin kaupunkitekniikan keskus (2018) Espoo kaupunkiviljelyohjelma 2018-2027. Espoon kaupunki.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto (2016) Helsingin kaupungin koirapalvelulinjaus. Helsingin kaupungin rakennusvirasto.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto (2016) Vanhan kaupungin alueen aluesuunnitelma – Koskela, Kumpula, Käpylä, Toukola, Vanhakaupunki 2016-2025. Helsingin kaupungin rakennusvirasto.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto (2016) Helsingin yleiskaava. Kaupunkikaava – Helsingin uusi yleiskaavaselostus 19.6.2015.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto (2013) Vihreä ja merellinen Helsinki 2050, VISTRA OSA 1: Lähtökohdat ja visio. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston asema-kaavaosaston selvityksiä 2013:4.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto (2016) Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma, VISTRA osa II. Helsingin kaupunki.

Helsingin kaupungin ympäristökeskus / Luontotietojärjestelmä (2010) Linnustollisesti arvokkaiden kohteiden arvottamiskriteerit.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhan-

alaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kaupunkiympäristön toimiala (2019) Vihdintien – Huopalahdentien viher-, virkistys- ja metsäverkostot. Kaupunkiympäristön aineistoja.

Kaupunkiympäristön toimiala (2019) Oulunkylän ja Maunulan aluesuunnitelma 2020-2029. Kaupunkiympäristön aineistoja 2019:24.

Kaupunkiympäristön toimiala (2021) Mäkelänkadun bulevardikaupungin viher- ja virkistysverkostoeselvitys ja ideasuunnitelma. Kaupunkiympäristön aineistoja.

Kaupunkiympäristön toimiala (2023) Leikkipalveluiden järjestämisen periaatteet. Helsingin kaupunki.

Kaupunkiympäristön toimiala (2023) Leikkipalvelulinjaus, Taustaraportti. Kaupunkiympäristön aineistoja 2022:1. Helsingin kaupunki.

Kaupunkiympäristön toimiala (2020) Helsingin pyöräliikenteen kehittämissuunnitelma 2020-2025. Kaupunkiympäristön aineistoja 2020:31. Helsingin kaupunki.

Kaupunkiympäristön toimiala (2021) Perinnekedoista kaupunkiin. Kaupunkiympäristön aineistoja 2021:22. Helsingin kaupunki.

Kaupunkiympäristön toimiala (2018) Tuusulanbulvardi – Suunnitteluperiaatteet, taustaa ja perusteluja. Kaupunkiympäristön aineistoja. Helsingin kaupunki.

Keijo Savola: Helsingin kääpäselytys 2018-2019. Kaupunkiympäristön julkaisuja 3/2021.

Keijo Savola, Ilya Viner ja Otto Miettinen: Helsingin metsien kääpäselytys 2021 - loppuraportti 1.2.2022.

Keskinen, Vesa. (2017) Koirat kaupungissa - Helsingin koirat 1997 ja 2016. Helsingin kaupungin työpapereita.

Lammi, Esa; Routasuo, Pekka. (2022) Liito-oravan levinneisyys Helsingissä 2020 ja 2021. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:8.

MASU Planning (2016) Käskynhaltijantien kaavasuunnitelman viitesuunnitelma.

Malmö stad (2019) Plan för Malmös gröna och blå miljöer.

Manninen, Olli: Helsingin lahojaviosammalselvitys

2017, 2018. Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön julkaisuja 2017:8.

Museovirasto (2017) Kulttuuriympäristön palveluikkuna.

Museovirasto (2009) Maunulan asuntoalue. RKY. Salla, Antti: Kalliperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet Helsingissä. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 6/2004.

Schipperijn, J., Ekholm, O., Stigsdotter, U.K., Toftager, M., Bentsen, P., Kamper-Jorgensen, F. & Randrup, T.B. 2010. Factors influencing the use of green space: Results from a Danish national representative survey. Landscape and Urban Planning 9, s. 130–137.

Sitowise (2020) Tuusulanbulvardin eteläosan KTYS.

Sitowise (2018) Tuusulanbulvardin pohjoisosan hulevesi- ja perustamistapaselvitys.

Stockholms stad (2019) Friyteguiden.

Viherympäristöliitto. (2022) Tietopankki.

Ympäristöministeriö (2017) Liito-oravan huomioon ottaminen kaavoituksessa; Ympäristöministeriön kirje kaavoituksesta vastaaville 6.2.2017.

Ympäristöministeriö (1998) Virkistysalueiden suunnittelu ja hoito.

Kuvalähteet

Kuvat ovat Näkymä Oy:n ellei toisin mainita. Internet-lähteet on tarkistettu 21.2.2023. Kuvia on voitu rajata tai muokata alkuperäisestä.

s.46
Kiipeilyleikkipaikka. <https://landezine.com/playground-in-belleville-park-by-base-landscape-architecture/>

Myyntikojuja. <https://secretdc.com/things-to-do-columbia-heights/>

Kahvilatoiminta. https://en.wikipedia.org/wiki/Greenacre_Park#/media/File:Greenacre_Pk_1_jeh.jpg

Oleskelu. <https://tribecacitizen.com/wp-content/uploads/2021/05/Bogardus-Plaza-May-2021.jpg>
Pienpelit. <https://landezine.com/the-goods-line-by-as->

pect-studios/
Parkour/leikkiväline. <https://www.aplayfulpath.com/wp-content/uploads/2015/08/Klavebod.jpg>

Kuntoiluvälineet. <https://landezine.com/the-goods-line-by-aspect-studios/>

Leikkiveistos. <https://www.thestylemate.com/wp-content/uploads/Wave-by-Neko3-1024x681.jpg>

Trampoliini. https://landezine.com/wp-content/uploads/2022/11/6_hochC-Quartier-am-Rathauspark_copyright-hochC-Landschaftsarchitekten.jpg

s.49
Kiipeily. <https://landezine.com/playground-in-belleville-park-by-base-landscape-architecture/>

Tanssiteema. <https://rantai.fi/wp-content/uploads/2017/04/tanssilava-x.jpg>

Vesileikki. <https://landezine.com/wp-content/uploads/2019/07/Tumbling-Bay-Playground-30.jpg>

Kesähuvilateema. <https://finna.fi/Cover/Show?id=hkm.58F516E0-1642-4EAA-94D0-FEFC18EE15B6&full-res=1&index=0>

s.51
Puistoshakki. <https://i.pinimg.com/736x/ca/e0/df/cae0df687191ece7b74e23185f534d1e--outdoor-games-chess-boards.jpg>

Jooga. <https://landezine.com/wp-content/uploads/2022/12/metalco-advertorial4-2.jpg>

Futsal. https://landezine.com/wp-content/uploads/2022/04/DTP_rather-korso-duesseldorf_019-fo-torechte-nikolai-benner.jpg

Kuntoilu. https://landezine.com/wp-content/uploads/2018/06/Solvallsparken_7_Alex-Giacomini.jpg

s.52
Koirakäymälä. Kuvaaja Kati Teperi. https://kaupunkitilaohje.hel.fi/wp-content/uploads/2016/09/Koita-k%C3%A4ym%C3%A4l%C3%A4_KatiTeperi.jpg

Kuvailulehti

Tekijät: Yrjö Ala-Heikkilä, Hanna Valolahti, Linnea Westerlund, Kuisma Kyyhkynen

Työn nimi: Mäkelänkadun bulevardikaupungin viher- ja virkistyspalveluverkostoselvitys

Sarja: Helsingin kaupunkiympäristön julkaisuja

Kieli, koko teos: suomi

Kieli, tiivistelmä: suomi, ruotsi

Tiivistelmä:

Tämän työn tarkoituksena on ollut tutkia Mäkelänkadun bulevardikaupungin rakentamisen vaikutuksia alueen ja sen lähiympäristön viher- ja virkistyspalveluihin, arvioida kaupunkibulevardin kehittämisalueella sijaitsevien yleisten alueiden viher- ja virkistyspalveluiden riittävyttä ja saavutettavuutta suhteessa suunniteltuun maankäyttöön sekä määrittellä niiden tilantarvetta bulevardikaupungin kaavarunkoa varten. Työssä on arvioitu maankäytön muutosalueen viherrakenteen nykytila ja laadittu viherverkoston kehittämissuosituksat ns. lopputilannetta silmällä pitäen. Työtä on laadittu rinnakkain maankäytön suunnittelun, liikennesuunnitelman sekä alustavan kunnallisteknisen yleissuunnitelman kanssa.

Selvitystyö on edennyt kaavarunkotyön rinnalla ja sen tavoite on ollut tukea ja ohjata kaavarungon laadintaa. Selvitystyö pohjautuu aikaisemmin laadittuihin selvityksiin ja suunnitelmiin, mm. Oulunkylän ja Maunulan alue-suunnitelma 2020-29, Vanhankaupungin aluesuunnitelma 2016-25, Helsingin metsä- ja niittyverkoston kehittämissuunnitelmat sekä saatavilla olevaan paikkatietoaineistoon, kuten luontotieto- ja viheraluekistereihin sekä muinaismuisto- ja RKY-tietokantoihin. Työssä on myös hyödynnetty aikaisempien hankkeiden aikana koottuja asukaspalautteita, joista suuri osa on saatavissa myös paikkatietopohjaisena. Aineisto on analysoitu ja tulostettu käyttäen qGis-ohjelmistoa. Lopputilanteen arvioinnissa on käytetty selvityksen tekohetkellä saatavilla ollutta Mäkelänkadun bulevardikaupungin kaavarunkoluonnosta sekä siihen perustuvia asukasmääräarvioita ja alustavaa joukkoliikenteen reittiverkostoa. Kirjallista lähtöaineistoa on täydennetty maastokäynnin syksyn 2022 -kevään 2023 aikana. Yksityiskohtaisempi lähdeluettelo on raportin kappaleessa 5.

Työssä on määritelty tarkasteltavat viher- ja virkistyspalvelut ja esitetään viher- ja virkistyspalveluverkoston nykytilanne. Lisäksi arvioidaan nykyisten palveluiden saavutettavuutta ja puutteita sekä esitetään tuleva viher- ja virkistyspalveluverkosto, eriluonteiset viherverkoston osat ja yhteydet Mäkelänkadun bulevardikaupungin rakentamisen jälkeen v. 2045. Tarkastelussa huomioidaan myös muu lähialueen täydennysrakentaminen siltä osin, kun se on selvityksen tekohetkellä tiedossa. Selvityksessä on myös arvioitu viher- ja virkistyspalveluiden saavutettavuutta julkisen liikenteen, pyöräilyn ja jalankulun näkökulmasta.

Avainsanat:

Viher- ja virkistyspalveluverkosto, Viherverkosto, Virkistyspalvelu

Presentationsblad

Författare: Yrjö Ala-Heikkilä, Hanna Valolahti, Linnea Westerlund, Kuisma Kyyhkynen

Raportens namn: Kartläggning av Backasgatans bulevardstads grönområdesstruktur och rekreationstjänstnätverk

Språk, hela verket: finska

Språk, sammanfattning: inska, svenska

Sammanfattning:

Syftet med detta arbete var att undersöka hur byggandet av Backasgatans bulevardstad påverkar områdets grön- och rekreationstjänster och att uppskatta tillräckligheten och tillgängligheten av de allmänna grön- och rekreationstjänsterna i utvecklingsområdet i förhållande till den planerade markanvändningen samt att definiera deras utrymmeskrav för bulevardstadens planläggning. I arbetet har grönstrukturen i utvecklingsområdet utvärderats och det har skapats utvecklingsrekommendationer för områdets gröna struktur med bulevardstaden byggande i åtanke. Arbetet har skapats parallellt med markanvändningsplaneringen, trafikplaneringen och den preliminära kommunaltekniska översiktsplanen.

Kartlägningsarbetet har fortskridit vid sidan av planläggningen av området och målet har varit att stödja och vägleda utarbetandet av översiktsplanen. Som utgångspunkt för arbetet har använts tidigare undersökningar och utredningar. Till exempel Äggelbys och Månsas områdesplan 2020-29, Gammelstadens områdesplan 2016-25, utvecklingsplanerna för Helsingfors skogs- och ängsnät samt öppet tillgänglig geospatial data, från t.ex. Helsingfors stads naturdata- och grönområdesregister, samt Museiverkets register över fornminnen och byggd kulturmiljö. Arbetet har även utnyttjat invånarnas feedback som samlats in under tidigare projekt, varav en stor del även finns som geospatial data. Datan har analyserats och skrivits ut med hjälp av qGis. Vid bedömningen av slutläget användes den vid tidpunkten för kartläggningen tillgängliga översiktsplanen över Backasgatans bulevardstad samt de befolkningsuppskattningar som baserats på den och det preliminära kollektivtrafiklednätet. Det skriftliga källmaterialet har kompletterats med fältbesök under hösten 2022 - våren 2023. En mer detaljerad källförteckning finns i kapitel 5 i rapporten.

I arbetet definieras de grönområden och rekreationstjänster som ska beaktas som en del av grönstrukturen och arbetet presenterar områdets aktuella grönområdesstruktur och rekreationstjänstnätverk. Dessutom presenterar arbetet tillgängligheten av och bristerna i nuvarande rekreationstjänster samt den framtida grönområdesstrukturen efter byggandet av Backasgatans bulevardstad år 2045. Kartläggningen tar hänsyn till övrigt tilläggsbyggande i närområdet som under skapandet av kartläggningen har känts till. Rapporten har även utvärderat grönområdesstrukturens och rekreationstjänsternas tillgänglighet via kollektivtrafik, cykel och gång.

Nyckelord:

Grönområdesstruktur, Grönstruktur, Rekreationstjänst

Helsinki

